

Kommuneplan 2016

Temaer

Forslag til ændringer er markeret i teksten

3. oktober 2016

Indholdsfortegnelse

Tema: Børn og familier	4
1.1 Dagtilbud	4
1.2 Skole, SFO og klub	6
1.3 Familier	8
1.4 Ældre	10
1.5 Handicappede	12
Tema: Kulturarv	13
2.0 Kulturarven i forstaden Hvidovre	13
2.1 Kulturarven – en udviklingsressource	16
2.2 Kulturarvsmetoden	17
2.3 Kulturarvens beskyttelsesinteresser	19
2.4 Bevaringsværdige bygninger	22
Tema: Byområdet	25
3.0 En del af storbyen	25
3.1 Byomdannelse	31
3.2 Stationsnære områder	33
3.2.1 Udvikling af området ved Avedøre Station	35
3.3 Centerområder	38
3.3.1 Udvikling af Hvidovre Bymidte	45
3.4 Blandede byområder	47
3.5 Boligområder	49
3.6 Byområdets grønne friarealer	53
3.7 Erhvervsområder	55
3.8 Områder til virksomheder med særlige beliggenhedskrav	61
3.9 Cykeltrafik	63
3.10 Kollektiv trafik	65
3.11 Veje	68
3.11.1 Udvikling af Hvidovrevej	70
3.12 Overordnede trafik anlæg	72
3.13 By- og landzonearealer	74
3.14 Kystnærhedszonen	75

Tema: Landskab.....	77
4.0 Benyttelse og beskyttelse af landskabet.....	77
4.1 Den grønne struktur.....	81
4.2 Landskabs- og naturværdier.....	83
4.3 Friluftsområder.....	86
4.4 Friluftsanlæg.....	88
4.5 Friluftsliv ved Kalveboderne.....	90
4.6 Den Grønne Kile.....	92
4.7 Kolonihaver.....	94
4.8 Skovrejsning.....	96
Tema: Miljø og forsyning.....	97
5.0 Omstilling til fremtiden.....	97
5.1 Grønt erhverv.....	99
5.2 Affald som ressource.....	101
5.3 Grøn transport.....	103
5.4 Energi og varmforsyning.....	105
5.5 Mangfoldig bynatur.....	107
5.6 Vandkredsløbet.....	109
5.7 Grund- og drikkevand.....	110
5.8 Afledning af regn- og spildevand.....	112
5.9 Områder til tekniske anlæg.....	114
5.10 Vindmøller.....	116
5.11 Antenner.....	120
5.12 Støjbelastede arealer.....	125
Tema: Klimatilpasning.....	128
6.0 Tilpasning til klimaændringer.....	128
6.1 Oversvømmelse fra regnvand.....	131
6.2 Oversvømmelse fra havet.....	136

Tema: Børn og familier

1.1 Dagtilbud

Grundlaget for et langt og sundt liv skabes i barndommen og ungdomsårene. Børns fysiske og mentale sundhed er afgørende for deres trivsel, udvikling og læring, og dermed senere uddannelse og dannelse.

Stort set alle mindre børn går i dagtilbud dvs. dagpleje, vuggestue og børnehave. Derfor fortjener børnene et dagtilbud, der stimulerer, motiverer og udfordrer dem i trygge og professionelle rammer, så de har de bedste forudsætninger for et godt og meningsfuldt liv.

Kvaliteten i vores dagtilbud er høj, og børnenes forældre er helt centrale medspillere i forhold til at ruste deres børn ordentligt til deres videre liv.

Visionen for vores dagtilbud for de 0-6 årige er, at dagtilbuddene er tidssvarende i standard og indretning, fleksible i forhold til optag af børn i forskellige aldersgrupper samt bæredygtige økonomisk og fagligt.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Kvaliteten af dagtilbuddene skal løftes, så alle børn bliver stimuleret og motiveret til leg og læring i den tid, de tilbringer i kommunens dagtilbud
- Der skal arbejdes med børns sundhed, trivsel og gode sociale relationer, samt være fokus på leg og bevægelse
- Børn skal lære vigtigheden af sunde og regelmæssige måltider, og sund livsstil.

Retningslinjer

1.1.1

Der skal i Hvidovre Nord udlægges et areal til et nyt kombineret dagtilbud og tilhørende friarealer med plads til ca. 180 børn.

Redegørelse

Den sammenhængende Børne- og Ungepolitik er det fælles arbejds- og værdigrundlag på børne- og ungeområdet i Hvidovre Kommune. Børne- og ungepolitikken tager afsæt i en fælles vision om at *uanset hvilke forudsætninger dit barn har, skal vi sammen være de bedste til at udvikle dem.*

Målsætningen for området er beskrevet i den vedtagne Børne- og Ungepolitik 2012-2016. Der er tre centrale omdrejningspunkter i politikken:

- Trivsel og sundhed
- Udviklingsmuligheder for alle
- Parat til fremtiden.

Social- og Sundhedsudvalget har vedtaget, at dagtilbudsområdet skal have et kvalitetsløft, der skal forløbe i perioden 2013-15. Målene for kvalitetsløftet er, at:

- alle børn skal trives, udvikles og lære
- alle børn skal have lige vilkår
- forældrene skal medinddrages i børnenes hverdag

Kvalitetsløftet skal opnås ved, at dagtilbuddene strukturerer og planlægger hverdagen, arbejder inkluderende samt har fokus på tidlig indsats og et tæt forældresamarbejde.

Kvalitetsløftet skal ses i sammenhæng med skolernes tre kvalitetsmål for højere faglighed, øget inklusion og øget forældretilfredshed.

Samtidig skal der ske optimering og forbedring af de fysiske rammer for børnene, som understøtter sundhed og bevægelse. Dagtilbuddene skal have et sundt indeklima og fysiske rammer, som indbyder til læring og sund livsstil samt leg og fysisk aktivitet – ude og inde.

Der er lavet en gennemgang af alle dagtilbuddenes fysiske stand. Herudfra er der udarbejdet en 10 års plan, der klarlægger, hvilke dagtilbud der bør renoveres i perioden.

10 års planen betyder, at der vil ske ud-, til- og ombygninger af en række eksisterende dagtilbud. Alt afhængig af, hvordan børnetallet udvikler sig, vil der også være dagtilbud, der skal lukke.

1.2 Skole, SFO og klub

Hvidovre er børnenes og familiernes by, hvor vi understøtter børn og unges læring, trivsel og udvikling. I vores skoler, SFO'er og klubber arbejdes der med udgangspunkt i den nye skolereform.

Skolereformen kendetegnes ved en længere og mere varieret dag for alle børn og unge, med fokus på trivsel og læringsfællesskaber. Børnene møder bl.a. en hverdag med mere tid til idræt, motion og bevægelse, tid til understøttende undervisning, lektiehjælp og faglig fordybelse. Den karakteriseres også ved et tættere samarbejde mellem forskellige faggrupper (lærere og pædagoger) samt skole og lokalsamfund.

De fysiske rammer skal understøtte elevernes udvikling samt fremstå indbydende og tidssvarende. Derfor arbejdes der med, at forbedre forholdene både ude og inde på de enkelte skoler, SFO'er og klubber, så de understøtter varierende undervisningsforløb ud fra det bredest mulige læringsbegreb. De fysiske rammer skal også understøtte en sund livsstil med attraktive, bevægelsesfremmende omgivelser.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Alle børn og unge skal med afsæt i deres forudsætninger, trives og udvikle sig i en positiv retning
- Der skal arbejdes med børns sundhed, trivsel og gode sociale relationer, samt have fokus på leg og bevægelse, faglig kunnen og læring
- Børn skal lære vigtigheden af sunde og regelmæssige måltider samt sund livsstil
- At alt arbejde sker i aktivt samspil med forældrene.

Retningslinjer

1.2.1

Der skal sikres optimale fysiske forhold for ansatte og elever på Holmegårdsskolen og Dansborgskolen.

1.2.2

Der skal etableres indskolingshuse på alle skoler.

1.2.3

Der skal arbejdes mod, at man optimerer anvendelsen af klubbernes fysiske rammer.

Redegørelse

Den sammenhængende Børne- og Ungepolitik er det fælles arbejds- og værdigrundlag på børne- og ungeområdet i Hvidovre Kommune. Børne- og ungepolitikken tager afsæt i en fælles vision om at *uanset hvilke forudsætninger dit barn har, skal vi sammen være de bedste til at udvikle dem.*

Målsætningen for området er beskrevet i den vedtagne Børne- og Ungepolitik 2012-2016. Der er tre centrale omdrejningspunkter i politikken:

- Trivsel og sundhed
- Udviklingsmuligheder for alle

- Parat til fremtiden.

Vi har ni folkeskoler med tilhørende SFO'er og seks klubber. Det frie skolevalg betyder, at forældrene frit kan vælge en folkeskole til deres barn, uanset hvilken kommune eller hvor i kommunen den ligger. Den eneste betingelse for at få en plads, på en ønsket skole, er at der er plads. I Hvidovre er der vedtaget en grænse på 24 elever pr. klasse. Når der er 24 elever i en klasse, kan der ikke optages børn fra andre distrikter eller kommuner.

Udover folkeskolerne har vi desuden en række undervisningstilbud til børn og unge med særlige behov.

SFO'er optager børn fra 0. til 3. klasse. Derefter kan børnene fortsætte i klubber. Den enkelte SFO er tilknyttet en skole og modtager som udgangspunkt alle børn, der er optaget på skolen. Klubberne indgår som en del af kommunens samlede fritidstilbud til børn og unge.

Vi har tre fritidsklubber for børn fra 3.- 5. klasse, to byggelegepladser for børn fra 3.- 8. klasse (heraf en selvejende), samt fem klubber for børn fra 3. klasse til 18 år (heraf tre selvejende).

For at skabe en rød tråd mellem barndom og ungdom, og videre til et selvstændigt voksenliv, er det vigtigt, at der i børneinstitutioner, skoler, SFO'er og klubber er fokus på at udvikle barnet til at få så megen viden som muligt, for på sigt at kunne blive en aktiv part på arbejdsmarkedet. Det er vigtigt at sikre sammenhæng og de bedst mulige overgange i børn og unges liv.

Som forælder kan du forvente, at modtage sundhedsrådgivning og oplysning vedrørende dit barns behov for omsorg, tryghed, sundhed og udvikling i gode fysiske rammer. Institutioner og skoler arbejder med trivsel, sundhed og gode sociale fællesskaber, samt har fokus på leg og bevægelse. Dit barn vil også lære vigtigheden af sunde, regelmæssige måltider og en sund livsstil.

1.3 Familier

Som borger og familie i Hvidovre skal der være mulighed for et godt familieliv, med mange forskelligartede oplevelser i byrummet. Hvidovre skal være en levende by med et aktivt fritidsliv, et pulserende kulturliv og et dynamisk idrætsliv. Omgivelserne skal gøre det attraktivt og let for hele familien at leve sundt.

Fundamentet for det gode familieliv er sammenhæng og balance mellem uddannelse, arbejde, fritid og familie. Dette fundament skabes med gode dagtilbud i nærheden af familiens boliger, nærhed til kollektiv trafik og indkøb mv., allerede i starten af livet i børneinstitutioner, SFO'er og klubber.

Familiernes idræts- og fritidsliv skal ikke kun foregå i kommunens indendørs faciliteter, men i lige så høj grad ude i det fri. Der skal således være et øget fokus på muligheden for at udnytte byrummet til sjov, bevægelse og fællesskab. Borgere og familier skal have bedre muligheder for at mødes og samles om aktiviteter i det grønne samt det mere urbane Hvidovre.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Vi vil fremme et aktivt byliv
- Indrette parker og byrum til attraktive mødesteder på tværs af generationer med plads til samvær, fællesskab, ophold, leg og bevægelse
- Skabe muligheder og tilbud, hvor borgere og familier i forvejen færdes og lever deres liv
- Alle der ønsker at være fysisk aktive, skal have mulighed for at bruge vores idrætsfaciliteter
- Der skal være adgang og tilgængelighed for alle til vores idrætsfaciliteter som svømmehaller, sportshaller, boldbaner, øvrige udendørs anlæg mm.

Retningslinjer

1.3.1

Der skal udarbejdes en helhedsplan, der skal beskrive vores idrætsfaciliteters nuværende standard og brug, samt indeholde forslag til forbedringer og ændringer på området.

Redegørelse

Sundheds- og forebyggelsespolitikken samt Kultur- og fritidspolitikken er et fælles arbejds- og værdigrundlag for familielivet i Hvidovre. Begge politikker gælder for alle borgere fra 0-100 år og tager udgangspunkt i kommunens overordnede vision. Politikken er baseret på pejlemærket: Sammen om sundhed – med omtanke for den enkelte og går på tre ben:

- Attraktive byrum
- Sundhed i hverdagen
- Støtte til at leve sundt og leve med sygdom

Hvidovres Kultur- og fritidspolitik består af følgende rammer:

- Vi vil bruge det, vi allerede har – og bruge det bedre og mere
- Vi vil udvikle talenter
- Vi vil udvise mod og gå nye veje

- Vi vil understøtte begejstring.

Kommunen vil arbejde for at skabe og udvikle de bedst tænkelige rammer for borgernes aktiviteter. Vi er allerede i besiddelse af en stor bygningsmasse – skoler, institutioner, idrætsanlæg, foreningshuse mm. Ved at sikre en mere fleksibel adgang til bygningerne, er det muligt at optimere udnyttelsen af bygningsmassen. Det gælder både de faste fysiske rammer og byrummet derimellem.

I Hvidovre vil vi understøtte, at borgere kan arbejde målrettet med at udvikle deres forskellige talenter; både inden for læring, idræt, kunst og kultur.

Borgerne skal ikke kun være passive brugere. Vi vil engagere borgerne og gøre dem til medskabere, der igangsætter aktiviteter, events og oplevelser. Vi vil stille faciliteter og vejledning til rådighed for dem. Vi vil på denne måde lave partnerskaber og alliancer mellem kommunen og borgerne, så begge parter kan trække på hinandens ressourcer.

1.4 Ældre

Hvidovre skal være et godt sted at bo – uanset om man er rask og rørig eller om ens helbred og hverdag er sådan, at man har brug for støtte eller pleje. Vi vil støtte de ældre borgere i, at kunne fortsætte et selvstændigt og meningsfyldt liv længst muligt.

Borgeren skal kunne blive så lang tid i eget hjem som muligt, og så længe han eller hun ønsker det. Der skal desuden være fleksible boliger, som kan fungere som støtte til borgere med nedsat funktionsniveau eller med særlige behov.

Der etableres de kommende år flere døgnpladser, hvor der både er mulighed for aflastning, genoptræning og en såkaldt palliativ indsats, dvs. en lindrende indsats til patienter med livstruende sygdom. Pladserne er forbeholdt borgere, med et stort behov for pleje eller genoptræning i en kortere periode.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Vi vil støtte ældre borgere i at leve et sundt og aktivt liv
- Ved arbejde med rehabilitering i forhold til den ældre borger skal borgerens ressourcer inddrages så meget som muligt i eget liv
- Der skal være gode rammer og muligheder for aktiviteter og samvær
- Ældreboligers arealer – ude som inde – skal indrettes så de inspirerer til fysisk aktivitet for de ældre, med særlig vægt på sanseforhold og rehabilitering
- Byens rum skal indrettes med let og lige tilgængelighed for alle for så vidt angår veje, stier, pladser, kollektiv trafik, belysning og skiltning
- At nedbringe ventelisten til handicappede boliger ved at bygge nye boliger og give bedre muligheder for større boligændringer af borgernes eksisterende bolig.

Retningslinjer

1.4.1

Der udarbejdes en analyse af befolkningsudviklingen samt behovet for boliger på ældreområdet.

Redegørelse

Ældrepolitikken er det fælles arbejds- og værdigrundlag på ældreområdet. Ældrepolitikken fra 2014 tager afsæt i et positivt menneskesyn og bygger på tre grundlæggende værdier:

- Medmenneskelighed
- Tryghed
- Værdighed.

Med udgangspunkt i værdierne beskriver politikken fire centrale områder som vi vil have særlig opmærksomhed på: Kommunikation, aktiviteter, sundhed og boliger.

Kommunen råder over forskellige boligtyper til ældre og handicappede:

- Plejeboliger, hvortil der er knyttet døgnpersonale til boligerne
- Ældre- og handicapindrettede boliger, hvor det er hjemmeplejens personale, som yder den daglige hjælp.

I løbet af planperioden forventes antallet af ældre at stige. Frem til 2025 indeholder befolkningsprognosen en stigning på 543 ældre i alderen ≥ 80 år. Det svarer til en stigning på 24 %.

Vi har relativt mange boliger til borgere med svært nedsat fysisk funktionsevne. Boligerne er beregnet til borgere, der kan skabe sig et selvstændigt liv, trods det, at de har behov for hjælp til en eller flere ting.

Vi har fire kommunale plejecentre og et selvejende plejecenter, henholdsvis Strandmarkshave, Svendebjerghave, Krogstenshave, Dybenskærhave og Søvangsgården. Vi har desuden plejekollektivet på Holmelundsvej og bofællesskabet Torndalshave.

Aktivitetscenteret i Hvidovregade 49 henvender sig til selvhjulpne pensionister og efterlønsmodtagere.

Vi har et udbygget tilbud om madservice til kommunens borgere med nedsat funktion, hvor der udover almindelige kosttyper også kan tilbydes særlige diæter.

1.5 Handicappede

Vi vil støtte handicappede borgere i at fortsætte et selvstændigt og meningsfuldt liv, og være åbne og opsøgende i forhold til borgere, der er fysisk eller mentalt sårbare.

Vi prøver hele tiden at forbedre mulighederne for borgere med handicap. Det gøres bl.a. med udgangspunkt i ønsket om at styrke fokuspunkterne velfærdsinnovation, transport, engagement og menneskelighed samt samarbejde.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Vi vil støtte handicappede borgere i at leve et sundt og aktivt liv
- Byens rum skal indrettes med let og lige tilgængelighed for alle for så vidt angår veje, stier, pladser, kollektiv trafik, belysning og skiltning
- Vi vil understøtte mulighederne for, at medborgere med handicap aktivt deltager i samfundslivet og bidrager til udviklingen i kommunen
- Ved ombygning eller opførelse af større boligbyggerier skal mulighederne for at etablere nye handicapegnede boliger indgå og udnyttes.

Retningslinjer

1.5.1

Krav om tilgængelighed skal indarbejdes i alle projekter for anlæg og reovering af veje, fortove, stier, pladser, parker og andre rekreative områder. Tilgængelighed skal ligeledes vægtes meget højt i de kommunale tilbud.

Redegørelse

Handicappolitikken er det fælles arbejds- og værdigrundlag på handicapområdet.

Handicappolitikken fra 2012 fokuserer bl.a. på tilgængeligheden i det offentlige rum. Tilgængelighed kan være med til at sikre, at handicappede får mulighed for at være aktive og selvhjulpne samt tage del i arbejds- og fritidslivet på lige vilkår med borgere uden handicap.

I arbejdet med den fysiske tilgængelighed følger vi en række regler og standarder fx Bygningsreglementet, Vejreglerne og Dansk Standard.

Forbedringen af tilgængeligheden på konkrete steder i kommunen sker i tæt samarbejde med Handicaprådet og Ældrerådet.

Kommunen har i alt fire bofællesskaber til udviklingshæmmede borgere.

Tema: Kulturarv

2.0 Kulturarven i forstaden Hvidovre

Som klassisk forstadskommune rummer Hvidovres kulturmiljøer træk af den udviklingshistorie, som på 150 år har flyttet Danmark fra landbrugssamfund gennem industrialisering til velfærdssamfund – og Hvidovre fra landsogn til forstad.

Kommunen rummer kulturarvselementer fra alle faser af denne samfundsudvikling: De første 100 års afvikling af landbosamfundet og den samtidige uplanlagte byudvikling, det følgende halve århundredes velfærdsudvikling indenfor rammerne af en overordnet samfundsplanlægning og endelig de seneste årtiers byfornyelse og in-fill byggerier.

Som stærk bosætningskommune er især vore boligområder rige på eksempler på periodens mest markante boligformer og –strategier: Almene bebyggelser og villaer/småhuse/parcelhuse.

Som bylandskab fremtræder Hvidovre som et tæt-vævet mønster af afgrænsede områder, der hver for sig rummer forskellige bebyggelsesformer og funktioner: Parcel- og rækkehuskvarterer, almene boligbyggerier fra klassiske blokbebyggelser over avancerede forsøgsbyggerier til store totalplanlagte elementbyer, små erhvervsområder med rødder i håndværkskulturen, store erhvervsområder fra 1960'erne med industri- og lagerhaller, rekreative arealer med afsæt i national militærhistorie og velfærdssamfundets fritidstænkning, samt overordnet infrastruktur fra tidlige landeveje over velfærdssamfundets motorveje og jernbaner fra alle perioder.

Hvidovre er nu fuldt udbygget, og forstadsudviklingen har skabt en bymæssighed, der endnu af de færreste betragtes som historisk landskab, men står overfor en ny vurdering og kulturel forståelse.

Den fremtidige udvikling i Hvidovre vil blandt andet komme til at betyde fortætning, byfornyelse og/eller –omdannelse. Det understreger nødvendigheden af at vurdere og prioritere kommunens kulturmiljøer og bygninger som bærere af lokalsamfundets og nationens centrale historie og fundament for lokal identitet.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Kulturarvsværdierne i kommunens byområder og landskaber skal synliggøres og gøres operationelle, både i forhold til bevaringsinteresserne og som udviklingsressource i byudviklingen.

Redegørelse

Planloven

Efter planloven skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier, herunder beliggenheden af værdifulde kulturmiljøer og andre væsentlige kulturhistoriske bevaringsværdier.

Statslige udmeldinger til kommuneplanlægningen

De statslige krav til kulturarvsområdet har som mål, at kommunerne sikrer de historiske enkeltelementer og helheder – både monumenterne og de mere ydmyge spor.

Værdifulde kulturmiljøer eller kulturhistoriske helheder i byerne og det åbne land skal sikres gennem kommuneplanlægningen. Kulturmiljøet, både fra ældre og nyere tid, skal kortlægges og beskrives.

Kommunerne skal fremme en formidling af kulturarven med vægt på kulturmiljøer, bygninger og andre kulturhistoriske bevaringsværdier, der retter sig mod sporene efter menneskers virksomhed i forskellige perioder.

Kommuneplanen skal desuden indeholde en oversigt over de bevaringsværdige bygninger.

Hvidovre Kommuneatlas - Byer og bygninger 2000

Hvidovre Kommuneatlas blev til i et samarbejde mellem kommunen og Skov- og Naturstyrelsen. Kommuneatlasset blev offentliggjort i februar 2001.

Alle bygninger opført til og med 1940, samt udvalgte bygninger og bebyggelser efter 1940, er registreret og vurderet i bevaringssystemet SAVE.

Fastlæggelsens af en bygnings bevaringsværdi baserer sig på en række forhold, der vurderes for den enkelte bygning: Den arkitektoniske, kulturhistoriske og miljømæssige værdi samt originaliteten og tilstanden. Bevaringsværdien er udtryk for disse forholds indbyrdes vægtning og betydning. Bevaringsværdien er ikke et gennemsnit af de forskellige forhold. Den arkitektoniske og kulturhistoriske værdi er tillagt størst betydning.

Registreringen fastlægger således for hver bygning en bevaringsværdi på en karakterskala fra 1 til 9, hvor 1 er den højeste værdi og 9 den laveste.

Bygninger med karakteren 1-3 har en høj bevaringsværdi. Med karakteren 4-6 har bygningen en middel bevaringsværdi og med karakteren 7-9 har bygningen lav bevaringsværdi.

For bygninger med karakteren 1-4 gælder det, at de er opført i kommuneplanen som bevaringsværdige. Det betyder, at bygningerne ikke må nedrives uden Kommunalbestyrelsens tilladelse, og at eventuelle ændringer af eksisterende forhold, herunder bebyggelsesforhold, facadeudformning, vindues- og altanudskiftning, skiltning m.m. kun kan ske med Kommunalbestyrelsens godkendelse.

En bygning er bevaringsværdig, når den er optaget som sådan i kommuneplanen, eller omfattet af et forbud mod nedrivning i en lokalplan eller en byplanvedtægt. De bevaringsværdige bygninger er opført i kommuneplanen.

I forbindelse med lokalplanlægningen revurderes bygningernes bevaringsværdi, og bevaringsbestemmelser for de enkelte huse indarbejdes i lokalplanen.

Det er Kommunalbestyrelsen, der vedtager, hvorvidt et bymiljø, en bebyggelse eller en bygning er bevaringsværdig.

Kulturarvskommune Hvidovre

I 2006 blev Hvidovre Kommune udpeget som kulturarvskommune sammen med Hjørring, Ålborg og Haderslev kommuner.

Udnævnelsen af de fire kulturarvskommuner skete som følge af en undersøgelse fra 2005, der viste, at et stort flertal af danskerne mener, det er vigtigt at bevare og udvikle kulturarven.

Kulturarven skaber lokal identitet, og danskerne er villige til at flytte til områder med en spændende historie frem for til områder, der opleves som historieløse.

Som kulturarvskommune har vi budt ind med et udviklingsarbejde, der har haft til formål at skabe en metode, der undersøger og vurderer det 20. århundredes og specielt forstædernes kulturarv, samt hvordan denne kulturarv kan bruges som udviklingspotentiale i Hvidovre Kommune.

Med udpegningen af Hvidovre som kulturarvskommune er der sat fokus på industrialismens forstæder, som en del af den danske kulturarv og dermed den nødvendige nyfortolkning af bevaringsinteresserne i forstædernes ofte oversete og udskældte bygningsmasse og kulturhistorie.

2.1 Kulturarven – en udviklingsressource

Genbrug af bygninger er med til at skabe oplevelsesrige bydele og egenartede kvarterer til gavn for borgere og besøgende. Forståelse af forstadslandskabernes historie er en betydelig ressource for borgere og erhvervsliv i Hvidovre.

I den kommunale planlægning er kulturarven et naturligt strategisk redskab for byens udvikling. Kulturarven kan som et identitetsskabende og -bærende element i Hvidovre også udgøre en dynamisk medspiller og ressource, der giver plads til genanvendelse, nyfortolkning og udvikling.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Kulturarven skal indgå som et strategisk element i planlægningen, og skal samtidig bruges fremadrettet, som en ressource, der medvirker positivt til fremme af bosætning, erhvervsudvikling og turisme.
- Kulturarven skal integrere private og offentlige interesser i udviklingen af kulturarven.
- Kulturarven skal stimulere interessen for og kendskabet til den lokale arkitektur- og kulturhistorie.

Retningslinjer

2.1.1

Kulturarven skal danne vurderingsgrundlag for udviklingspotentialer, bevaring og beskyttelse gennem formidling, planlægning og administration.

2.2 Kulturarvsmetoden

Vores overordnede vision er at synliggøre kulturarvsværdierne i forstadens hverdagslandskaber ved at pege på betydningen af det generelle overfor det usædvanlige. Vi anser forstædernes bygningsmasse og kulturhistorie som en væsentlig faktor for styrkelsen af den lokale identitet.

Som nationalt udpeget "Kulturarvskommune" i 2006 fik Hvidovre en central rolle i revurderingen af forstædernes kulturarvsværdier, og et tværfagligt samarbejde mellem det tekniske område og Forstadsmuseet udviklede en ny metodik til udpegnings af kulturarvsværdier.

Kulturarven er en plandimension i kommunen og skal anvendes som et bæredygtigt tema i samklang med andre interesser som miljømæssige forbedringer eller rekreative udviklingstiltag.

Implementeringen af kulturarvsmetoden i planlægningen sker blandt andet i lokalplanlægningen. Et væsentligt planelement er en inddeling af kommunens geografi i 50 kvarterbeskrivelser, der integrerer kulturarvsmetoden i planarbejdet med følgende elementer:

Kvarterbeskrivelsen

Det enkelte kvarter kortlægges og beskrives i forhold til lokale, nationale og internationale standarder med henblik på en udpegnings af de bevaringsværdier, som skal indgå i planlægningen: de bærende fortællinger.

De bærende fortællinger

Kvarterets identificerede bærende fortællinger relateres til de kulturarvselementer, der står synligt tilbage - det være sig alt fra en enkelt bygning, et vejforløb til en større, oplevelsesmæssig enhed - et kulturmiljø.

Bevarings- og udviklingsstrategi

Strategierne er ikke erklærede mål, men beskriver kvarterets bevarings- og udviklingspotentialer.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Kulturarvsmetoden skal som vurderingsredskab medvirke til at prioritere bevarings- og udviklingsindsatsen i kommunen på de områder, som er bærere af de væsentlige fortællinger
- Kulturarvsmetodens implementering i planlægningen skal ske i et tværsektoralt og tværfagligt samarbejde mellem Plan- og Miljøafdelingen og Forstadsmuseet
- Kulturarvsmetodens instrumentalisering i kommunens kvarterinddelte geografi skal kobles til SAVE-metoden (metoden bag "Hvidovre Kommuneatlas - Byer og Bygninger 2000"). Planredskabet skal anvendes i forbindelse med udarbejdelse af fremtidige kommune- og lokalplaner
- Der skal arbejdes tværfagligt med kulturarvens anvendelighed som fremadrettet ressource.

Retningslinjer

2.2.1

Kvarterbeskrivelserne skal danne grundlag for beskyttelsen af kulturarven - det vil sige de bevaringsværdige kulturmiljøer og bygninger samt de kulturhistoriske bærende fortællingers fysiske spor og områder - gennem lokalplanlægningen samt landzone- og byggelovsadministrationen.

2.2.2

Inden der i by- eller landzone igangsættes byggeri, anlægsarbejder eller andre indgreb, der i væsentlig grad vil påvirke oplevelsen eller kvaliteten af kulturarven, skal der foretages en konkret vurdering af, om disse indgreb vil være i strid med hensynet til bevaringen af kulturarven.

2.3 Kulturarvens beskyttelsesinteresser

En del af beskyttelsen og varetagelsen af de kulturhistoriske interesser sker i kommunerne. Kommuneplanen skal således indeholde retningslinjer for de udpegede kulturhistoriske bevaringsværdier. Det drejer sig om beskyttelseskategorier som fredninger og værdifulde kulturmiljøer i det åbne land. Af øvrige beskyttelsesinteresser er der kirkeomgivelser og bygningsbevaringen.

I kommunen findes to fredede fortidsminder fra bronzealderen: Gravhøjen Simonshøj er beliggende i og omgivet af tæt bymæssig bebyggelse syd for Frihedens Butikscenter. Få hundrede meter derfra ligger gravhøjen Langhøj i en fritliggende park - Langhøjparken.

Af kulturhistoriske fredninger findes befæstningsanlæggene Vestvolden og Avedøre Batteri, som begge er en del af Københavns nyere Befæstning, som er et militært jord- og betonanlæg fra slutningen af 1800-tallet. Vestvolden med Avedøresletten er desuden udpeget som et kulturmiljø med kulturhistoriske værdier.

Avedøre Landsby er ikke udpeget som landsby med særlige kulturhistoriske beskyttelsesinteresser. Men alle regionens landsbyer er af generel kulturhistorisk interesse, som der så vidt muligt bør tages hensyn til i planlægningen.

I Hvidovre findes kun to fredede bygninger. Så meget desto vigtigere er kommunens varetagelse af de bevaringsværdige bygninger. Dette er med til at sikre arkitektonisk, kulturhistorisk og miljømæssig kvalitet og autenticitet for eftertiden.

Prioriteringen af bygningsbevaring er med til at fastholde respekten for de ældste bygninger i kommunen og den oplevelsesmæssige tidsdybde i eksempelvis de mangfoldige parcelhuskvarterer eller middelalderlige landsbykerner. Ejendomme med bevaringsværdige bygninger er vist i kommuneplanen og oplistet efter adresse.

Retningslinjer

2.3.1

Det fredede forsvarsanlæg Vestvolden med det tilstødende marklandskab Avedøresletten med 1700-tals udskiftningsspor udpeges som kulturmiljø med kulturhistoriske værdier.

2.3.2

Indenfor det udpegede kulturmiljø må tilstanden eller arealanvendelsen af særligt værdifulde sammenhængende helheder eller enkeltelementer ikke ændres, hvis det forringer deres værdi eller muligheden for at styrke eller genoprette deres værdi. Ændringer kan dog ske som led i forbedring af områdets kulturværdier eller i medfør af allerede gældende bestemmelser i en fredning eller lokalplan.

2.3.3

Tilstanden og arealanvendelsen i det udpegede kulturmiljø må kun ændres, såfremt det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og såfremt det ud fra en konkret vurdering kan ske uden at tilsidesætte de særligt værdifulde sammenhængende helheder eller enkelte elementer.

2.3.4

Inden for det udpegede kulturmiljø må der som hovedregel ikke planlægges eller gennemføres byggeri og anlæg ud over det, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrug. Der må ligeledes ikke inddrages arealer til byudvikling og placering af ren jord. Bygninger og anlæg

inden for kulturmiljøet skal placeres og udformes med hensyntagen til bevaring og beskyttelse samt mulighed for forbedring af kulturværdierne.

2.3.5

Inden for det udpegede kulturmiljø skal der generelt tilstræbes størst mulig adgang og mulighed for oplevelse og forståelse af kulturværdierne. Den almene adgang kan dog begrænses inden for områder, der er særligt sårbare.

2.3.6

I det øvrige landområde, uden for det udpegede kulturmiljø, skal landskabelige og kulturhistoriske helheder i videst muligt omfang bevares. Sten og jorddiger skal beskyttes i overensstemmelse med Museumsloven.

2.3.7

Findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses i det omfang, det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks meldes til Kroppedal Museum. Gravearbejdet skal stilles i bero indtil, der er taget stilling til, om arbejdet kan genoptages eller om der skal foretages en arkæologisk undersøgelse.

Redegørelse

Arkæologisk kulturarv

Den arkæologiske kulturarv omfatter spor af al menneskelige virksomhed, der er efterladt fra tidligere tider, det vil sige strukturer, konstruktioner, bygningsgrupper, bopladser, grave og gravpladser, flytbare genstande og monumenter og den sammenhæng, hvori disse spor er anbragt.

Forud for påbegyndelse af et jordarbejde på landjorden kan bygherren eller den, for hvis regning arbejdet skal udføres, anmode det lokale kulturhistoriske museum om en udtalelse. Museet skal udtale sig om, hvorvidt det planlagte arbejde indebærer en risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder, herunder om det i givet fald er nødvendigt at gennemføre en arkæologisk undersøgelse mv.

Findes der under jordarbejdet spor af fortidsminder, skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til Kulturministeren eller nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum.

Naturbeskyttelsesloven forhindrer ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 meter fra fortidsminder. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende. Loven gælder ikke for de skjulte fortidsminder.

Museet på Kroppedal har registreret en del skjulte fortidsminder i Hvidovre, hvilket kan dække fra et enkelt fund i området til en bosættelse.

Udpegningen af de kulturhistoriske interesser udspringer af daværende Københavns Amts Kulturhistoriske oversigter fra oldtid til nyere tid, der er udgivet i perioden 1999-2006. For middelalderen og nyere tid gælder, at de kulturhistoriske interesser er ført ind i kommuneplanens kvarterbeskrivelser.

Fredede bygninger

Kulturministeren kan frede bygninger af væsentlig arkitektonisk eller kulturhistorisk værdi, som er over 50 år gamle. Uanset deres alder kan bygninger dog fredes, når det er begrundet i deres fremragende værdi eller i andre særlige omstændigheder. I det omfang en bygnings

umiddelbare omgivelser i form af gårdrum, pladser, fortove, haver, parkanlæg og lignende er en del af den samlede beskyttelsesværdige helhed, kan fredningen omfatte sådanne omgivelser.

Bygningsfredningsloven har til formål at sikre bygningen for eftertiden. Enhver bygning kan blive fredet, hvis den rummer tilstrækkelige arkitektoniske eller kulturhistoriske værdier af national betydning som vurderes af Kulturstyrelsen.

Fredning af en bygning medfører forpligtelse for ejeren til at holde den i forsvarlig stand og indhente tilladelse til eventuelle ændringer.

I kommunen findes kun to fredede bygninger, nemlig Hvidovre Rytterskole fra 1722 og bygningsanlæggene på Avedøre Flyveplads (1917-1943).

2.4 Bevaringsværdige bygninger

Vores bygningsmasse er en vigtig del af vores materielle kulturarv, og det er kommunens opgave, at der tages hensyn til kulturarven i planlægningen. De bevaringsværdige bygninger er en ressource for borgernes identitetsdannelse og påvirker blandt andet bosætningsmønster, turisme og erhvervsudvikling. Ved at varetage og udvikle bygningsmassens bevaringsværdier styrkes kommunens generelle attraktionsværdi.

Hvidovre er karakteriseret ved en stor koncentration af fornemme eksempler på velfærdsamfundets bygningsarv, og både blandt enfamiliehuse og ejendomskomplekser findes bygninger med høj bevaringsværdi.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Bevaringsindsatsen skal fastholdes og styrkes i planperioden for herved at skabe meningsfulde, arkitektoniske oplevelser i kommunen. Hensigten med at udpege de bevaringsværdige bebyggelser og bygninger i kommuneplanen er at sikre disse mod nedrivning.

Retningslinjer

2.4.1

De i kommuneplanen oplyste bevaringsværdige bygninger må kun nedrives efter tilladelse fra Kommunalbestyrelsen.

[Liste over de bevaringsværdige bygninger i Hvidovre Kommune \(link til pdf\)](#)

2.4.2

De udpegede bevaringsværdige bygningers bevaringsværdi skal revurderes i forbindelse med lokalplanlægningen.

2.4.3

Efter revurdering af de bevaringsværdige bygningers bevaringsværdi udfærdiges retningslinjer for tilladelser til nedrivning af disse, afhængig af bevaringsværdi.

Redegørelse

En bygning er bevaringsværdig, når den er optaget som bevaringsværdig i en kommuneplan eller omfattet af et forbud mod nedrivning i en lokalplan eller byplanvedtægt. Indtil udpegningsgrundlaget er sket, betragtes bygninger som bevaringsværdige, hvis de har fået en bevaringskarakter fra 1 til og med 4 i SAVE-systemet (Survey of Architectural Values in the Environment) i forbindelse med udarbejdelse af et kommuneatlas.

Om et bymiljø, en bebyggelse eller en bygning skal bevares afgøres alene af Kommunalbestyrelsen gennem udarbejdelse af bevarende lokalplaner eller gennem udpegningsgrundlaget i kommuneplanen. Det er Kommunalbestyrelsen, der vedtager, hvorvidt et bymiljø, en bebyggelse eller en bygning er bevaringsværdig.

I forbindelse med udarbejdelse af Hvidovre Kommuneatlas, Byer og bygninger 2000, blev der foretaget en kortlægning, registrering og vurdering af alle bygninger opført til og med 1940 samt udvalgte bygninger og bymiljøer opført efter 1940, herunder bygninger beliggende langs

Hvidovrevej. Der blev i alt registreret og vurderet ca. 3000 bygninger, heraf ca. 2300 bygninger opført til og med 1940. Kommuneatlasset blev offentliggjort i februar 2001.

Fastlæggelsen af en bygnings bevaringsværdi baserer sig på en række forhold, der vurderes for den enkelte bygning:

- Den arkitektoniske værdi
- Den kulturhistoriske værdi
- Den miljømæssige værdi
- Originaliteten
- Tilstanden

Registreringen fastlægger for hver bygning en bevaringsværdi på en karakterskala fra 1 til 9, hvor 1 er den højeste værdi. I kommuneatlasset er de registrerede bygninger fordelt på 3 kategorier:

- Høj bevaringsværdi (1-3)
- Middel bevaringsværdi (4-6)
- Lav bevaringsværdi (7-9)

I Hvidovre er registreret og vurderet 854 bygninger med bevaringsværdien 1-4. Disse bygninger er alle udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen. De bevaringsværdige bygninger fordeler sig som følger:

- Bevaringsværdien 1: 4 bygninger
- Bevaringsværdien 2: 19 bygninger
- Bevaringsværdien 3: 453 bygninger
- Bevaringsværdien 4: 378 bygninger.

Der skal i forbindelse med om- eller tilbygning af en bevaringsværdig bygning sikres stor omhu med valg af materialer og farver, så bygningens arkitektoniske kvaliteter og bevaringsværdi sikres eller øges.

Kulturstyrelsen har udgivet en serie informationsblade om bygningsbevaring, der kan ses på deres hjemmeside. Socialministeriet har i november 2006 udgivet bogen: Bevaringsværdige bygninger - Sikring af bevaringsværdier.

Tema: Byområdet

3.0 En del af storbyen

Hvidovre er ikke en isoleret ø, men en fuldt integreret del af Storkøbenhavn. Vi påvirkes af, hvordan udviklingen bliver i de omkringliggende kommuner, lige som vores visioner, beslutninger og evne til at omsætte disse i handlinger påvirker vore naboer.

Dette udgangspunkt afspejler sig i vores holdninger til, hvordan Hvidovre skal udvikles.

Alle de større byer oplever i disse år en vækst i indbyggertallet og økonomien. Det gælder også hovedstadsregionen og i særdeleshed Københavns Kommune.

Vi ønsker, at Hvidovre får andel i denne vækst, og at væksten bruges til punktvis at forbedre den eksisterende by. Den øgede bosætning kan medvirke til at fremtidssikre kommunen, så der på længere sigt både bliver mere liv i byen, en højere livskvalitet og en økonomi i balance.

Hvidovre er medejer af selskabet, der skal bygge letbane på Ring 3. Vi har også gennem de senere år arbejdet sammen med kommunerne langs Ring 3 for at realisere udviklingsperspektivet Ringbyen. Det er en vision for udvikling af forstæderne omkring den planlagte letbane mellem Lundtofte og Ishøj, med forbindelse fra Glostrup til Avedøre.

Det var tanken at forbinde letbanen i Ring 3 med en forbindelse til Avedøre Holme, men Fingerplan 2013 indeholder ikke denne mulighed.

Både Trængselskommissionen og Region Hovedstaden har for nylig foreslået, at der etableres flere letbaner i det indre hovedstadsområde, herunder til betjening af Hvidovre Hospital og Hvidovrevej.

En eller flere af disse letbaner vil kunne sikre god fremkommelighed for borgere, erhvervsliv og pendlere i kommunen. Men der vil også kunne skabes nye muligheder for en byomdannelse og -udvikling langs disse letbanestrækninger. Derfor vil vi arbejde for, at ideerne om flere letbaner gøres til virkelighed.

Der kan herved skabes en tilføjelse til Ringbyen, en Ringbyen+, med moderne og mere bæredygtige byområder langs letbanernes tracéer.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Gennem anlæg af en eller flere metrolinjer eller letbaner gennem kommunen skal Hvidovre søges knyttet til metronettet i København ved en forbindelse med metro eller letbane fra Ny Ellebjerg til området omkring bymidten og Hvidovre Hospital, samt til Ringbyen, eller afgrening af denne, så der herigennem skabes et mere bæredygtigt byområde med en høj grad af bymæssighed, højklasset kollektiv trafik og gode stiforbindelser
- Der skal ved byudviklingen og -omdannelsen lægges vægt på bæredygtighed, tilgængelighed og høj arkitektonisk kvalitet ved placeringen og udformningen af bebyggelserne og af de forskellige byrum.

Redegørelse

Landsplanredegørelse 2013

Miljøministerens landsplanredegørelse lægger op til udvikling i hele landet. Den peger på behovet for at bruge den begrænsede plads mere effektivt, så der er plads til natur og uspolerede landskaber. Den sætter også retningen for at planlægning af byerne, så det bliver lettere at bruge kollektiv trafik, og den viser, hvordan man kan bruge planlægningen til at udnytte ressourcerne bedre.

Regeringen har en række forventninger til kommunens planlægning, hvoraf følgende især er relevante for Hvidovre:

- byerne udvikles på en bæredygtig måde, som samtidig sikrer de bedst mulige rammer for erhvervsudvikling
- den klare grænse mellem byerne og det åbne land sikres
- byerne moderniseres og man genanvender tidligere byområder, så byerne ikke udhules, og tempoet i væksten af byernes areal falder
- udviklingen af levende bymidter og socialt alsidige boligkvarterer med en varieret boligsammensætning fremmes
- byomdannelse og planlægning af de stationsnære områder prioriteres
- der sættes fokus på at håndtere klima- og miljøudfordringerne og undgå trængsel i hovedstadsområdet
- de grønne kiler udnyttes til friluftsmål, og der bliver skabt adgang til disse på tværs af kommunegrænserne
- grønne transportformer fremmes gennem forbedret infrastruktur og fremkommelighed for cyklister, fodgængere og den kollektive trafik
- der sættes fokus på at skabe nye grønne og blå oplevelser i byerne.

Statslige interesser i kommuneplanlægningen 2017

Erhvervs- og Vækstministeriet har i december 2015 udsendt en oversigt over statslige interesser forud for den kommende kommuneplanlægning. I de enkelte afsnit er gengivet de krav, som kommuneplanerne skal opfylde for at tilgodese de statslige interesser. Kravene har hjemmel i enten planloven, anden lovgivning, beslutninger i Folketinget eller stammer fra politiske aftaler mellem Regeringen og KL.

Hvert afsnit indledes med en beskrivelse af de statslige mål, og herefter følger de generelle krav til den kommunale planlægning med henvisning til den konkrete lovhjemmel.

I afsnittet om særlige forhold i hovedstadsområdet henvises der alene til, at kommuneplanlægningen i hovedstadsområdet ikke må stride mod reglerne i landsplandirektivet for hovedstadsområdets planlægning, Fingerplanen, og den skal være i overensstemmelse med landsplandirektivet for detailhandel i hovedstadsområdet.

Fingerplan 2013

Landsplandirektiver skal indarbejdes i kommuneplanen. Hovedsigtet med Landsplandirektivet for hovedstadsområdets planlægning, Fingerplan 2013, er at sikre hovedstadsområdets fingerbystruktur, som har været den overordnede bymodel for de seneste 60 års byplanlægning.

Hovedstadsområdet er opdelt i indre storbyområde (håndfladen), ydre storbyområde (byfingrene), grønne kiler, sommerhusområder og øvrige hovedstadsområde. Byområdet i

Hvidovre er beliggende i det indre storbyområde, bortset fra Avedøre Holme, der ligger i det ydre storbyområde. Den øvrige del af kommunen ligger i de grønne kiler.

Kommuneplanlægningen skal særligt sikre,

- at byudvikling, byomdannelse og lokalisering af byfunktioner sker inden for den eksisterende byzone og med hensyntagen til mulighederne for at styrke den kollektive trafikbetjening – i det ydre storbyområde desuden under hensyntagen til den eksisterende infrastruktur og beslutninger om nye baneanlæg
- at byfunktioner, som på grund af arealudnyttelse, arbejdspladstæthed, størrelse eller besøgs mønstre har en intensiv karakter, placeres inden for de stationsnære områder og fortrinsvist inden for de stationsnære kerneområder, dvs. mindre end 600 m fra en station
- at byfunktioner af regional karakter fortrinsvist lokaliseres stationsnært ved knudepunktstationer, hvilket i Hvidovre er Friheden og Rødovre stationer
- at stationsnære områder udnyttes med bebyggelsesprocenter, der modsvarer den centrale beliggenhed og gode tilgængelighed. Ved knudepunktsstationer skal det tilstræbes, at en del af de stationsnære byggemuligheder forbeholdes regionale funktioner, herunder kontorerhverv.

Fingerplan 2013 indeholder følgende ændringer, der er relevante for Hvidovre:

Avedøre Holme er udpeget som egnet lokalisering muligheder for virksomheder med særlige beliggenhedskrav (klasse 6 og 7 virksomheder). Området skal fastholdes til denne type virksomheder, og der må ikke gives tilladelse til at placere virksomheder, der begrænser den fremtidige lokalisering af virksomheder med særlige beliggenhedskrav. Kommunen kan planlægge for en zonerings af Avedøre Holme, så dele af området kan anvendes til virksomheder i lavere miljøklasser. Zonerings fastlægges efter forudgående aftale mellem kommunen og staten, og skal efterfølgende indarbejdes i en revision af Fingerplanen. Avedøre Holme er desuden udpeget som egnet lokalisering mulighed for virksomheder inden for transport- og distributionserhverv.

Letbanen langs Ring 3 er fastlagt til at forløbe mellem Lundtofte og Ishøj med en mulig afgrening mod Brøndby Strand. Hvidovre Kommune indgår således ikke i Fingerplanens krav om arealreservation til letbane, men skal alligevel medvirke til at skabe sammenhængende grønne og blå forbindelser på tværs af kommunegrænserne i Ring 3 korridoren.

Der fastlægges også et overordnet, rekreativt stinet, som kommunerne skal indarbejde i kommuneplanerne. Der er tilsvarende krav om indarbejdelse af et overordnet net af pendlercykelstier.

Allerede etablerede regionshospitaller, herunder Hvidovre Hospital, kan nu udvides, uanset om de ligger uden for de stationsnære områder.

Regional Udviklingsplan 2012

Den regionale udviklingsplan 2012 for Region Hovedstaden blev vedtaget af Regionsrådet i september 2012.

Under overskriften "Vi gi'r Nordeuropa et nyt gear" er den regionale udviklingsplan en vision for hovedstadsregionens udvikling de kommende år. Regionen fokuserer på fire centrale temaer, hvor det er nødvendigt at tage fat for at nå visionen:

- erhverv
- uddannelse
- klima
- trafik.

Den regionale udviklingsplanlægning er efterfølgende udgået af planloven.

Planstrategi 2011

Kommunalbestyrelsen vedtog Planstrategi 2011 endeligt den 7. maj 2012. Planstrategien indeholder Kommunalbestyrelsens vurdering af og strategi for udviklingen og beslutningen om at revidere kommuneplanen.

Planstrategien indeholder fem emner, som der skal sættes særligt fokus på i de kommende års planlægning. Det er:

- bosætning og boligpolitik
- sundhed og bevægelse
- service- og kulturtilbud
- trafik og bymiljø
- klima, energi og miljø.

Desuden indeholder planstrategien seks cases, der fungerer som eksempler på, hvordan Kommunalbestyrelsen vil anvende de overordnede mål og visioner i den konkrete byomdannelse.

Kommuneplan 2014 blev udarbejdet ud fra indholdet i Planstrategi 2011. Det samme gælder langt overvejende for Kommuneplan 2016, da der kun er enkelte ændringer i kommuneplanlægningen fra 2014 til 2016.

Planstrategi 2015

Kommunalbestyrelsen vedtog Planstrategi 2015 endeligt den 31. maj 2016. Under titlen "Det Bæredygtige Forstadsliv" rummer planstrategien Kommunalbestyrelsens vurdering af og strategi for udviklingen og beslutningen om at revidere kommuneplanen.

Planstrategien bygger videre på Hvidovres vision om "Børnenes og Familiernes By", som har været pejlemærket for udarbejdelsen. Bæredygtighedsstrategien Lokal Agenda 21 er integreret i "Det bæredygtige Forstadsliv". Dette skal sikre, at Hvidovre udvikler sig i en bæredygtig retning inden for områderne miljø, biologisk mangfoldighed og byudvikling, ligesom borgerinddragelse og bredt samspil med borgere og erhvervsliv i beslutningsprocesser skal fremmes.

Planstrategi 2015 har tre temaer:

- Børnenes og Familiernes By
- Erhvervslivets By
- Den Grønne og Blå By

Planstrategi 2015 forholder sig i mindre grad til den fysiske udvikling af de enkelte dele af kommunen, men beskriver mere, hvordan vi vil arbejde for en helhedsorienteret og bæredygtig udvikling, der styrker Hvidovre Kommune som et godt sted at bo, drive virksomhed og arbejde.

Da Kommuneplan 2016 vedtages i samme år som Planstrategi 2015, har Kommunalbestyrelsen besluttet, at kun en mindre del af kommuneplanen skal revideres, nemlig afsnittet om vindmølleplanlægning. Dette vil ske som et tema-tillæg til Kommuneplan 2016.

Nabokommunernes kommuneplanlægning

København

Københavns Kommune har i Kommuneplan 2015 opstillet det mål, at man vil være en grøn og sammenhængende by, som kan rumme en forventet befolkningsvækst på 100.000 nye københavnere frem mod år 2027. Der skal bygges 45.000 nye boliger frem til 2027, svarende til 3.750 boliger pr. år.

Der er en rummelighed i den eksisterende by på 8.000 - 10.000 nye boliger og i de nye byudviklingsområder på ca. 40.000 boliger. Byudviklingsområderne omfatter først og fremmest er Carlsberg, Ørestad, Valby, Sydhavn, Nordhavn og Nordøstamager.

København vil sikre lokaliseringsmuligheder for nye erhverv og virksomheder og gode rammer, som fastholder eksisterende arbejdspladser i kommunen. Man fastholder rummeligheden til det forventede byggebehov på op til 2,4 mio. m² erhvervsbebyggelse frem mod 2027, svarende til 200.000 m² om året. Ambitionen er at skabe 20.000 nye private arbejdspladser i perioden fra 2011 til 2020, svarende til 2.000 arbejdspladser om året.

Brøndby

Brøndby Kommune har i Kommuneplan 2013 taget afsæt i beslutningen om anlæg af letbanen på Ring 3, der giver mulighed for byudvikling omkring de kommende letbanestationer. Kommunen har indarbejdet et ekstra nord-sydgående udviklingsbånd i hovedstrukturen, et bånd som løber parallelt med letbanen på Ring 3. Dette vestlige udviklingsbåndet indeholder Kirkebjerg Erhvervsområde og den østlige del af Ragnesminde ned langs Søndre Ringvej.

Kommuneplanen rummer desuden det mere østligt beliggende udviklingsbånd fra Priorparken i Nord, videre ned til Stadionområdet, og videre til Brøndby Strand i syd. Udviklingsbåndet mod øst indeholder bl.a. byudviklingsområderne Priorparken & Vibeholm og Sportsbyen, Fodbold+ Landskabet og Vestvolden samt byudviklingsområdet Brøndby Strand Centrum og Strandparkområdet.

Kommuneplanen indeholder en rummelighed på ca. 1.350 nye boliger. Fra 2013 til 2023 forventes alligevel en stort set neutral udvikling i befolkningstallet.

Rødovre

Rødovre Kommune forventer i Kommuneplan 2014 en befolkningsvækst på ca. 2.500 personer i løbet af planperioden. Der udpeges fem områder, der rummer særlige muligheder eller behov for udvikling: Rødovre Nord, bykernen, Korsdalskvarteret, Rødovre Syd og Islevdal Erhvervscenter.

Af disse vurderer kommunen selv, at Rødovre Syd og Korsdalskvarteret har regional betydning, fordi de hver især inden for planperioden kan give mulighed for mere end 30.000 m² bolig og erhverv. Det forventes, at planlægningen af begge områder påbegyndes i første halvdel af planperioden.

Kommuneplanens sammenhæng med nabokommunernes planlægning

Hvidovre Kommuneplan 2016 er lavet ud fra en erkendelse af, at kommunerne i den indre del af storbyområdet fysisk, funktionelt, socialt og kulturelt er tæt forbundne. Kommunerne har ganske vidst forskellig historie, karakter og rolle, men vi er alle en del af den samme metropol.

Derfor støtter vi også op om de regionale hensyn, som er udgangspunktet for Fingerplanen, selv om vi ikke nødvendigvis er enige i Fingerplanens indhold på alle punkter.

Vores ønsker til Hvidovres fremtidige udvikling forholder sig til kommunens placering og rolle i storbyområdet og til nabokommunernes planer for fremtiden. Men vores kommuneplan er konkret rettet mod at forbedre det lokale miljø og de lokale balancer i vores enkelte bydele.

Som flere af vore nabokommuner har også vi en begrundet formodning om, at der gennem planperioden bliver en vækst i indbyggertallet. En vækst, der skal bruges målrettet til at gøre Hvidovre et bedre sted at bo og leve. Men væksten forventes ikke at have regional betydning, endsiige lokal betydning for nabokommunernes planlægning.

3.1 Byomdannelse

Hvidovre skal fornyes og videreudvikles til en attraktiv og bæredygtig forstadskommune, så vi også i fremtiden kan leve op til den efterspørgsel og de ønsker, som de nuværende og fremtidige borgere og virksomheder vil have til deres kommune.

Langt størstedelen af vores byområder vil ikke opleve afgørende forandringer.

Men punktvis skal der ske en byomdannelse af eksisterende byområder. Der vil disse steder kunne blive tale om at fortætte bebyggelserne for at skabe grundlag for et mere udtalt byliv. Ved fortætningen skal der tages hensyn til skalaen i de tilstødende boligområder. Den punktvis byomdannelse skal have fokus på at forbedre bymiljøet samtidig med at der tilføres nye byfunktioner og bebyggelser, der mangler i områderne eller kommunen.

Generelt vil vores byomdannelse rette sig mod de stationsnære områder. Det vil sige arealer, hvor der er meget kort afstand til en station, så man kan udnytte beliggenheden ved den højklassede kollektive trafik.

Desuden vil vi skabe et levende samlings- og mødested for alle kommunens borgere i en ny Hvidovre Bymidte, der tager udgangspunkt i Rådhusområdet.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Byomdannelsesområderne skal gøres til attraktive steder at bo, arbejde, besøge og investere i
- Der skal som udgangspunkt ske en fortætning af byomdannelsesområderne, der bidrager til, at de enkelte områder får en større variation med hensyn til byfunktioner, bebyggelser, friarealer og oplevelser
- Ved planlægning for byomdannelsesområderne skal der være fokus på sammenhængen med den øvrige del af byområdet, hvor der ikke sker fortætning og omdannelse, herunder ved at etablere gode gang- og cykelforbindelser.

Retningslinjer

3.1.1

Inden for planperioden skal der påbegyndes en omdannelse af bydelscentret Hvidovre Bymidte samt af det stationsnære kerneområde ved Avedøre Station.

Redegørelse

Rækkefølge i Hvidovres Kommuneplan 2016

Kommuneplanen skal fastlægge en rækkefølge for gennemførelsen af byudvikling og byomdannelse af regional betydning. Rækkefølgen skal fastlægges på grundlag af en vurdering af udviklingen i området som helhed efter forudgående forhandling mellem staten og kommunen. Ved fastlæggelse af rækkefølgen skal udbygning af de stationsnære arealer og omdannelse af byområder, som er velintegrerede i byen, fremmes.

Det er vores vurdering, at der i Kommuneplan 2016 ikke er tale om yderligere byudvikling, og at de indeholdte muligheder for byomdannelse alene er af lokal – ikke regional – betydning.

Men også på lokalt niveau er det formålstjenligt at arbejde med en prioriteret rækkefølge i byomdannelsen med henblik på at opnå en balanceret udvikling, hvor der tages miljømæssige og trafikale hensyn, og hvor der tages udgangspunkt i de allerede gjorte investeringer i infrastruktur og kommunal service.

Vi vil derfor i kommuneplanens 12-årige planperiode prioritere omdannelse af bydelscentret Hvidovre Bymidte og af det stationsnære kerneområde ved Avedøre Station. Først i den efterfølgende perspektivperiode vil der ske omdannelse af de øvrige stationsnære kerneområder ved Rødovre, Åmarken, Friheden og Hvidovre stationer.

I Hvidovre Bymidte foregår der i øjeblikket en proces med parallelopdrag og borgerdialog, der har til formål at afklare, hvordan området skal udvikle sig i fremtiden. Der arbejdes aktuelt på at færdiggøre en helhedsplan, hvori der planlægges for en yderligere rummelighed omkring 25.000 m² etageareal. Området planlægges som et centerområde med mulighed for at indpasse boliger, erhverv og offentlige formål.

Ved Avedøre Station planlægges der for en yderligere rummelighed på ca. 40.000 m² etageareal. Området er udlagt til blandet byområde, men boliger forventes at blive den klart dominerende anvendelse. Der forventes opført ca. 300 nye boliger, der vil blive en blanding af etageboliger og rækkehusboliger.

En byfortætning på Cirkusgrunden/Stationsforpladsen bør ske på et bæredygtigt – socialt og miljømæssigt grundlag. Et grundlag, der tager hensyn til det eksisterende byggeri og naboerne i området.

Det udelukker i princippet ikke, at der kan bygges op til en ramme på mellem 2 og 8 etager. Vi mener, at der bør bygges blandet ejer- og andelsboliger, og vi ser gerne, at boligerne også vil være egnede som seniorboliger/seniorbofællesskaber. I området findes der mange, som ønsker at skifte parcelhuset ud med en lejlighed i området.

Også området omkring Åmarken Station kunne med fordel omdannes og udvikles til et blandet byområde med ikke-belastende erhverv, boliger samt offentlige formål på op til mellem 2 og 4 etager.

3.2 Stationsnære områder

Når de store arbejdspladser ligger i nærheden af en station, fremmer det brugen af kollektiv trafik og mindsker dermed trængslen på vejnettet. Når folk har et reelt valg mellem de forskellige transportformer, er der mange, der med fordel kan lade bilen stå og bruge toget i stedet. Det gælder især, når arbejdspladsen ligger mindre end 10 minutters gang fra en station, svarende til en afstand på højst 500 – 600 m.

Kommuneplanen afgrænser derfor disse såkaldte stationsnære kerneområder med udgangspunkt i gangafstande på indtil 600 m fra en station.

Større virksomheder inden for kontor- og serviceerhverv, større besøgsintensive institutioner af regional betydning, tæt boligbebyggelse og butikker skal fortrinsvis placeres i de stationsnære kerneområder. Tæt boligbyggeri må dog opføres overalt inden for byområdet.

Dele af de stationsnære kerneområder vil ikke blive fortættet. Det er velfungerende byområder – primært boligområder – som der ikke er grund til eller reel mulighed for at ændre. Derfor udpeger kommuneplanen nogle afgrænsede fortætningsområder, der i sin helhed ligger inden for de stationsnære kerneområder. Det er heri, at fortætningen og lokaliseringen af de førnævnte virksomheder skal kunne ske.

Der skal være mulighed for at have en lavere parkeringsdækning i fortætningsområderne end i resten af kommunen, så man udnytter beliggenheden ved stationerne og derigennem fremmer brugen af kollektiv trafik.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Inden for planperioden skal det prioriteres, at der sker fortætning i området omkring Avedøre Station, mens udviklingen omkring de øvrige stationer skal ske efterfølgende
- Fortætningsområderne i de stationsnære kerneområder skal udvikles efter en helhedsplan for hvert område
- Der skal i disse fortætningsområder ske en fysisk og funktionel fortætning gennem opførelse af supplerende bebyggelser og aktiviteter for at få mere liv og flere aktiviteter i byen
- Fortætningsområderne skal kunne rumme en blanding af forskellige byfunktioner, herunder større kontorprægede virksomheder med mange ansatte, større institutioner med mange besøgende, samt tæt boligbyggeri.

Retningslinjer

3.2.1

Byfunktioner som på grund af arealudnyttelse, arbejdspladstæthed, størrelse eller besøgs mønster har en intensiv karakter skal placeres inden for de stationsnære områder og fortrinsvis inden for de stationsnære kerneområder. Disse byfunktioner omfatter blandt andet kontor- og serviceerhverv, beskæftigelsesintensive produktionserhverv, offentlige institutioner, udstillings- og kongrescentre, større idrætsanlæg og multianvendelige anlæg til fritidsformål, hoteller, tæt boligbebyggelse og lignende.

3.2.2

Byfunktioner af regional karakter skal fortrinsvis placeres stationsnært ved knudepunktsstationer. Byfunktioner af regional karakter omfatter de byfunktioner, der er nævnt i 3.2.1, som henvender sig til et regionalt opland, dvs. et opland som rækker ud over kommunen og nabokommunerne.

3.2.3

Der skal anlægges det nødvendige antal parkeringspladser på egen grund. Inden for fortætningsområderne i de stationsnære kerneområder skal der etableres parkeringspladser efter følgende normer:

- Mindst 1 parkeringsplads pr. 200 m² og højst 1 parkeringsplads pr. 100 m² etageareal til boligformål. I områder til åben-lav og tæt-lav boligbebyggelse kan der dog efter konkret vurdering etableres op til 2 parkeringspladser pr. boligenhed
- Mindst 1 parkeringsplads pr. 150 m² og højst 1 parkeringsplads pr. 100 m² etageareal til serviceerhverv
- 1 parkeringsplads pr. 100 m² etageareal til butikker, institutioner og fritidsformål.

Redegørelse

Miljøministerens Fingerplan 2013 fastholder stationsnærhedsprincippet som den bærende, overordnede strategi for lokalisering af større kontor- og serviceerhverv i hovedstadsregionen. Det handler om, at byfunktioner af intensiv karakter søges lokaliseret i umiddelbar nærhed af en station. Det gælder om etageboligbebyggelser, større kontorbyggerier og andre byfunktioner, der medfører megen persontrafik.

Byfunktioner af regional karakter skal fortrinsvist lokaliseres stationsnært ved knudepunktsstationer. Det gælder dog ikke allerede etablerede regionale hospitaler, der kan udvides til hospitalsformål uanset om de ligger uden for de stationsnære områder.

De stationsnære områder er afgrænset med udgangspunkt i principielle cirkelslag på 1000 m fra stationerne. I Hvidovre har vi fem S-togsstationer – Rødovre, Hvidovre, Åmarken, Friheden og Avedøre. Af disse er Rødovre og Friheden udpeget som knudepunktsstationer i Fingerplan 2013.

Afgrænsningerne af de stationsnære områder er suppleret med stationsnære kerneområder, som defineres som de områder, hvor der højst er op til 600 m gangafstand til en station.

Formålet med afgrænsningen af de stationsnære områder og de stationsnære kerneområder er gennem planlægningen at fremme mulighederne for at benytte den kollektive trafik og at gøre pendlerne mindre afhængige af bilen. Dette vil gøre lokaliseringen af nye, store byggerier og aktiviteter mere miljørigtig. Men der er også et socialt element i dette, da det vil fremme mobiliteten for den store del af storbybefolkningen, der ikke har egen bil.

Det er dog ikke alle arealer inden for 600 m gangafstand, hvor kommunen ønsker, at der skal fortættes eller lokaliseres byfunktioner, der frembringer megen trafik. Årsagen til dette er, at en del af de stationsnære kerneområder er udbyggede, velfungerende lave boligområder eller friarealer, som Kommunalbestyrelsen ikke ser nogen grund til at ændre på. Kommuneplanen afgrænser derfor nogle fortætningsområder inden for de stationsnære kerneområder.

Afgrænsningerne af de stationsnære områder og de stationsnære kerneområder er uændrede i forhold til Kommuneplan 2009, men der er foretaget ændringer i afgrænsningen af fortætningsområderne.

3.2.1 Udvikling af området ved Avedøre Station

Området omkring Avedøre Station kan udvikles for at styrke stationsområdet som centrum for hele Avedøre bydel – f.eks. ved at tilføje området funktioner, der primært retter sig mod beboerne i området/bydelen, men som også sekundært kan bruges af kommunens øvrige borgere og folk uden for kommunen. Det kan være undervisnings- og kulturtilbud, herunder sportsaktiviteter, der retter sig mod børn og deres familier.

Byomdannelsen skal leve op til kommunens overordnede vision om at være Børnenes og Familiernes By. Derfor skal de nye tiltag eller aktiviteter i dette område primært tage afsæt i ønsket om at få børnefamilier til at bosætte sig og at benytte sig af tilbuddene i området.

Området skal kunne rumme nye boliger og ikke-generende, private serviceerhverv for at sikre, at området er i brug hele døgnet, hele ugen. Vi forventer ikke, at der er grundlag for at indpasse nye butikker, hvorfor detailhandlen som udgangspunkt ikke skal spille en større rolle i området, end den allerede gør.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Bydelens beboere og brugere skal have mulighed for at indgå i et større fællesskab for at få et bedre tilhørsforhold til bydelens center
- Etablering af nye bebyggelser og funktioner skal med respekt for – og i samspil med – de eksisterende, omkringliggende bebyggelser give bydelen ny identitet og energi
- Nye stiforbindelser med attraktive gaderum og pladسدannelser skal binde området sammen med de omkringliggende bebyggelser og de nærliggende, store grønne områder
- Målsætningerne om et varieret boligudbud bør sikres, både med hensyn til ejerforhold og boligstørrelser. En blanding af ejer-, andels- og almene boliger vil give variation i beboersammensætningen, ligesom en variation i boligstørrelser vil gøre.

Redegørelse

Byomdannelsen ved Avedøre Station skal primært ske i de udpegede fortætningsområder, der udgør dele af de stationsnære kerneområder, hvor gangafstanden til stationen er mindre end 600 m.

Her er der grundlag for at kunne bygge højere og tættere end i den øvrige del af kommunen. Og der er ligeledes grundlag for at placere byfunktioner, hvor der er mange ansatte, kunder eller brugere.

Den eksisterende bebyggelse i området er meget varieret – fra 1 etage ved Langkildevej til Store Hus med sine 14 etager.

Området er desuden ret usammenhængende. Fortætningsområderne omkring Avedøre Station er i dag fysisk opdelt i fire dele på grund af jernbanen og Byvej, der begge virker som barrierer. Af disse er omdannelsesmulighederne størst ved Cirkusgrunden/Stationsforpladsen, ved Langkildevej samt ved Avedøre Stationscenter

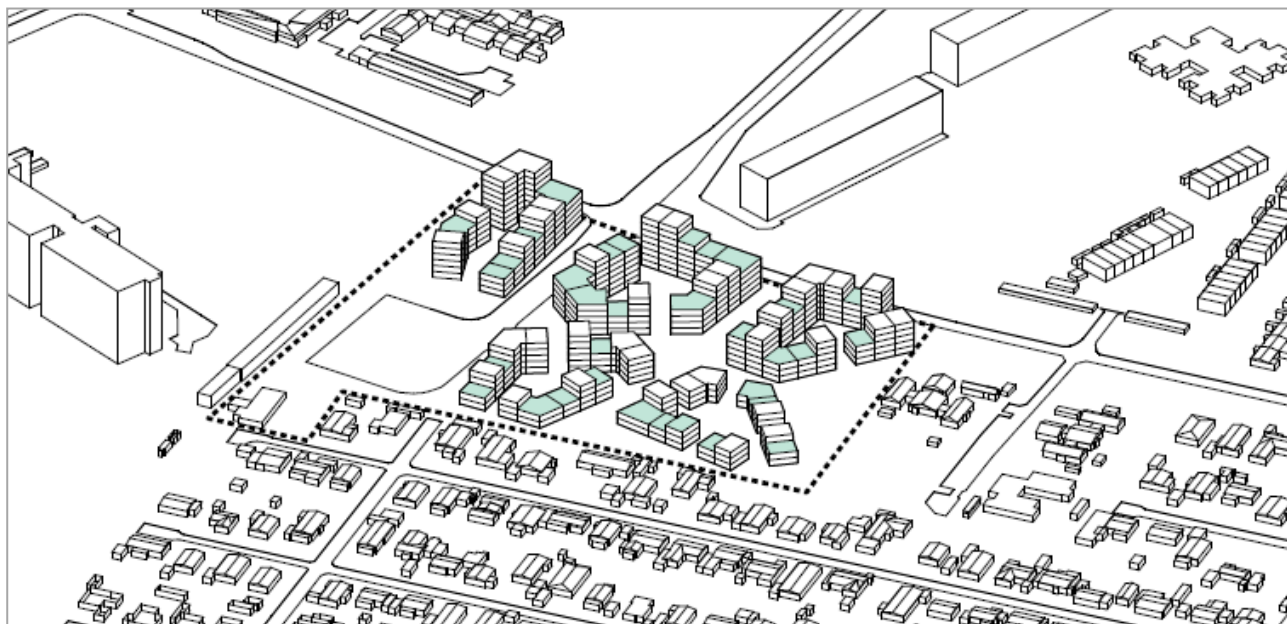
Cirkusgrunden/Stationsforpladsen

Området ved Cirkusgrunden syd for jernbanen og vest for Byvej er i alt på ca. 56.000 m². Heraf udgør de eksisterende institutioner på Byvej 248 A-C en del af området. Der er konkrete planer om at opføre en ny daginstitution på Byvej 248 D. Den nye institution skal have fokus på bevægelse og idræt. Mellem institutionerne og jernbanen er der et samlet, ubebygget areal

på ca. 37.500 m², der umiddelbart er klar til omdannelse og fortætning samt omlægning af stationsforpladsen.

Forud for udarbejdelsen af Kommuneplan 2016 er der arbejdet med at undersøge og konkretisere byggemulighederne i området, primært med henblik på at opstille nye rammebestemmelser for lokalplanlægningen.

Det viste forslag er ét eksempel på, hvordan Cirkusgrunden kan udvikles, og der er mange andre muligheder. Den konkrete udformning af ny bebyggelse i området vil ske i den efterfølgende, mere detaljerede planlægning.

Området er i det viste eksempel tænkt bebygget forholdsvis tæt for at udnytte den stationsnære beliggenhed optimalt. Der er vist en bebyggelse med en bebyggelsesprocent på 105, hvilket giver mulighed for at opføre ca. 40.000 m² etageareal på arealerne.

Den viste bebyggelse er samlet i mindre grupper med varierede højder i 2-8 etager for at spille op til og tilpasse sig de omgivende boligbebyggelser. Bebyggelsens struktur er udformet "skrånende" således, at den er højest mod nord (mod jernbanen) og derfra bliver lavere mod syd og vest (mod parcelhusene og institutionerne). Det har en positiv betydning for det indbyrdes forhold mellem bebyggelserne i området, lige som det giver optimale dagslysforhold i den nye bebyggelse.

De sociale/kulturelle/erhvervsmæssige funktioner skal placeres i stueetagen, og eventuelt på første sal. De bør have en åben udformning, der giver mulighed for at se og opleve, hvad der foregår indenfor i bygningerne. På de overliggende etager, men også på terræn, bør der etableres boliger. Mange af boligerne skal være forsynet med private friarealer i form af store altaner eller tagterrasser, for på den måde at minimere udlægget af private opholdsarealer på terræn.

Med bebyggelser på op til 8 etager er der grundlag for at parkeringen kan placeres under terræn, så området ikke kommer til at præges af kedelige parkeringsarealer på terræn. Da området er stationsnært, og området også er busbetjent, er der desuden grundlag for at planlægge for en lavere parkeringsdækning end ellers i Hvidovre.

Langkildevej

Området syd for Langkildevej rummer en ubebygget grund og et nedlagt plejehjem, som der er aktuelle planer om at omdanne til boliger, f.eks. til ungdomsboliger. Det er desuden hensigten at give mulighed for at opføre supplerende byggeri til familieboliger.

De to grunde er tilsammen er på ca. 23.000 m². Med den eksisterende bebyggelsesprocent på 45 kan der i princippet etableres ca. 10.000 m² etageareal til boliger, svarende til ca. 100 nye boliger i området. Boligerne kan højst bygges i 3 etager, men kan med fordel bygges i højst 2 etager mod bofællesskaberne nord for Langkildevej.

Avedøre Stationscenter

Mulighederne for at fortætte området ved Avedøre Stationscenter er primært knyttet til arealerne ved gymnasiet og det nedlagte bibliotek, der ligger på hver sin side af Naverporten. Bag de gamle biblioteksbygninger er der mulighed for at opføre bebyggelse, der skal have 1 etage mod hovedstien og 2 etager mod terræn ved Hjulmagerporten. Rummeligheden til denne fortætning er på ca. 850 m². Såvel biblioteksbygningen som en eventuel udvidelse må bruges til centerformål, herunder butikker og private og offentlige kontor- og serviceerhverv. Der er ikke aktuelle planer om at udvide gymnasiet.

3.3 Centerområder

Med Hvidovres korte afstand til Københavns City og flere store butikscentre i København og på Vestegnen, skal butiksforsyningen i kommunen primært være lokalt orienteret.

Det er vores intention at fastholde og styrke detailhandelen primært i vores hovedcenter og vigtigste bydelscentre. Vi vil undgå en spredning af butikkerne og fremme en synergieffekt mellem butikkerne inden for centerområderne.

Alle borgerne skal have mulighed for at foretage sine dagligvareindkøb i nærområdet. De begrænsede transportafstande mellem boligområder og butikker betyder, at indkøb kan gøres til fods eller på cykel. Den veldefinerede butikstruktur gør det også i højere grad muligt at planlægge for god kollektiv trafikforsyning. Endvidere giver en stærk centerstruktur bedre mulighed for at skabe attraktive lokale bymiljøer, som borgerne kan bruge som referencepunkter og mødesteder.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Butiksforsyningen i Hvidovre Kommune skal fastholdes og udvikles
- Butiksforsyningen med udvalgsvarer i kommunen skal kunne dække borgernes umiddelbare behov
- Der skal skabes muligheder for yderligere byggeri i centerområderne gennem fortætning og byomdannelse
- Centerområderne skal have attraktive opholdsarealer og en tilstrækkelig forsyning med parkeringsarealer til biler og cykler. Arealer til bilparkering skal søges etableret i parkeringskælder eller parkeringshus, for på den måde at styrke kvaliteten af byrummene
- Sammenhængen med de omkringliggende boligområder gennem stinettet skal sikres og styrkes, hvor der er behov for dette.

Retningslinjer

3.3.1

Der opstilles en centerstruktur med **hovedcenterbymidte**, bydelscentre og lokalcentre inden for hvilke de fremtidige butikker skal placeres, som det ses i nedenstående oversigt. I visse erhvervsområder ved Gammel Køge Landevej kan der indpasses butikker med særlig pladskrævende varer.

Hovedcenter: Bymidte	Friheden
Bydelscentre:	Hvidovre Stationscenter
	Rebæk Søpark Centret
	Hvidovrevejens Butikstov
	Avedøre Stationsby
Lokalcentre:	Hvidovrevej Nord
	Hvidovre Bymidte
	Hvidovrevej/Glimvej
	Bredalsparken
	Hvidovre Torv
	Kettevej
	Brostykkevej/Hvidovrevej
	Åmarken

Gammel Køge Landevej
Copenhagen Business Park

3.3.2

I centerområder kan der etableres boliger, private og offentlige kontor- og servicevirksomheder, detailhandel, liberale erhverv, undervisning, institutioner, kulturelle aktiviteter, caféer, restauranter, hotel- og konferencevirksomhed og lignende inden for miljøklasse 1, jf. Håndbog om Miljø og Planlægning. Der kan desuden etableres grønne områder, pladser samt parkeringsanlæg.

Lager, håndværks- og fremstillingsvirksomhed i centerområderne må kun etableres i tilknytning til butikker og kun i begrænset omfang.

3.3.3

I områder til centerformål, der er afgrænset som hovedcenter eller bydelscentre, må der ikke etableres detailhandel med et butiksareal, der overstiger 3.500 m² bruttoetageareal for dagligvarebutikker og 2.000 m² bruttoetageareal for udvalgsvarebutikker.

3.3.4

I områder til centerformål, der er afgrænset som lokalcentre, må det samlede, maksimale bruttoetageareal til butiksformål ikke overstige 3.000 m².

3.3.5

I områder til centerformål, der er afgrænset som lokalcentre, må der ikke etableres detailhandel med et butiksareal, der overstiger 1.000 m² bruttoetageareal for dagligvarebutikker og 500 m² bruttoetageareal for udvalgsvarebutikker.

3.3.6

Uden for centerområderne må der etableres detailhandel til salg af egne produkter, når den enkelte butik ikke overstiger 200 m² bruttoetageareal.

3.3.7

Butikker til særligt pladskrævende varer kan placeres i visse erhvervsområder i Avedøre, syd for Gammel Køge Landevej. Læs nærmere i retningslinje 3.7.4. Butikker med særligt pladskrævende varer må ikke overstige 2.000 m² bruttoetageareal. Det samlede, maksimale bruttoetageareal må ikke overstige ~~6.000~~10.000 m² til butikker med særligt pladskrævende udvalgsvarer.

3.3.8

Der fastlægges følgende rammer for nyt butiksareal og samlet maksimalt butiksareal i kommunens **hovedcenterbymidte**, bydelscentre og lokalcentre:

	Rammeområde	Eksisterende butiksareal	Rammer for nyt butiksareal	Max samlet butiksareal
Hovedcenter Bymidte				
Friheden	3C3, 3C7, 3C8 og 3C9	11.460 m ²	3.540 m ²	15.000 m ²
Bydelscentre				
Hvidovre Stationscenter	1C2, 1C11 og 1C14	12.694 m ²	2.306 m ²	15.000 m ²
Hvidovrevejens Butikstorv	1C3, 1C4, 1C6 og 1C10	5.965 m ²	1.035 m ²	7.000 m ²
Avedøre Stationsby	4C1	2.919 m ²	4.881 m ²	7.800 m ²
Rebæk Søpark Centret	1C1	3.935 m ²	1.065 m ²	5.000 m ²
Lokalcentre				
Hvidovrevej Nord	1C12 og 1C13	1.360 m ²	140 m ²	1.500 m ²
Hvidovre Bymidte	2C2	510 m ²	490 m ²	1.000 m ²
Hvidovrevej/ Glimvej	2C4	1.451 m ²	549 m ²	2.000 m ²
Bredalsparken	2C3	2.879 m ²	121 m ²	3.000 m ²
Hvidovre Torv	1C7 og 1C8	620 m ²	1.380 m ²	2.000 m ²
Brostykkevej/ Hvidovrevej	3C1 og 3C2	1.934 m ²	1.066 m ²	3.000 m ²
Kettevej	4C2 og 4C3	2.641 m ²	459 m ²	3.000 m ²
Gl. Køge Landevej	3C6	2.552 m ²	448 m ²	3.000 m ²
Åmarken	2C1 og 3C4	0 m ²	1.000 m ²	1.000 m ²
Copenhagen Business Park	5C2	175 m ²	825 m ²	1.000 m ²
Butikker med særlig pladskrævende varer	4E2, 4E4 og 4E5	7.236 m ²	2.764 m ²	10.000 m ²
Samlet uden for centerområder		10.352 m ²	0 m ²	10.352 m ²
I alt		68.683 m ²	22.069 m ²	90.652 m ²

3.3.9

Kontorbyggeri under 1.500 m² bruttoetageareal kan placeres i alle centerområderne. Kontorbyggeri over 1.500 m² bruttoetageareal skal som udgangspunkt placeres inden for de stationsnære kerneområder.

Såfremt der ønskes en placering af kontorbyggeri over 1.500 m² bruttoetageareal uden for de stationsnære kerneområder, men inden for de stationsnære områder, skal mindst ét af følgende forhold være opfyldt:

- Der er i lokalplanlægningen redegjort for, hvordan der vil blive arbejdet med supplerende virkemidler med henblik på at sikre trafikale effekter svarende til i de stationsnære kerneområder.
- Der er i lokalplanlægningen fastlagt normer for maksimalt antal parkeringspladser svarende til højst 1 p-plads pr. 75 m² etageareal erhvervsbyggeri ved en knudepunktstation, og højst 1 p-plads pr. 50 m² etageareal erhvervsbyggeri ved øvrige stationer

- Det drejer sig om udvidelse af eksisterende kontorejendomme opført før 1. januar 2007.

3.3.10

Der skal anlægges det nødvendige antal parkeringspladser på egen grund. Der skal som minimum udlægges, dvs. reserveres:

- 1 parkeringsplads pr. bolig,
- 1 parkeringsplads pr. 25 m² bruttoetageareal dagligvarebutik,
- 1 parkeringsplads pr. 50 m² bruttoetageareal udvalgsvarerbutik og butik med pladskrævende varer,
- 1 parkeringsplads pr. 50 m² etageareal øvrigt serviceerhverv, kontorerhverv, institution mv.
- 1 parkeringsplads pr. 5 personer som et forsamlingslokale kan rumme.

De angivne parkeringsnormer for kontorbyggeri og andet arealintensivt erhvervsbyggeri skal inden for de stationsnære kerneområder regnes som maksimumnormer.

Kravet til udlæg af p-pladser kan reduceres, såfremt:

- Det kan godtgøres, at der kan ske en dobbeltudnyttelse af pladserne til eksempelvis boliger og administrationserhverv
- Der foreligger en af kommunen godkendt aftale om benyttelse af p-pladser på en anden ejendom, beliggende inden for en afstand af maksimalt 100 m
- Der er tale om boligtyper, som henvender sig til beboere, som normalt har et lavt bilejerskab – eksempelvis ældreboliger
- Det efter en helhedsvurdering fra kommunens side ikke vurderes at medføre gener på det omliggende vejnet i form af utilsigtet parkering.

Redegørelse

Institut for Centerplanlægning (ICP) har i 2004 og igen i 2014 foretaget undersøgelser af detailhandelen i Hvidovre Kommune. I undersøgelserne indgår registrering af butiksarealer og omsætning.

Detailhandelsundersøgelsen 2014 viser, at detailhandelen i Hvidovre er præget af en meget decentral butiksforsyning. Det betyder på den ene side en god lokalforsyning og derved et aktivt forhold til forbrugernes umiddelbare adgang til dagligvarebutikkerne, men den decentrale placering er omvendt også med til at gøre Frihedens Butikscenter og bydelscentrenes dagligvarehandel mindre betydende i det samlede billede.

Omsætning og forbrug

I 2013 var der på dagligvarer et forhold mellem omsætning og forbrug på 90 %, mens forholdet på udvalgsvarer var 49 %. Det betyder, at dagligvareomsætningen i butikkerne i Hvidovre var 10 % lavere end forbruget i kommunen, og at udvalgsvareomsætningen var 51 % lavere end udvalgsvarerforbruget i kommunen. Det betyder, at en stor del af borgerne køber deres varer uden for kommunen.

Sammenligner man med analysen i 2004, er der både indenfor dagligvarer og udvalgsvarer sket et fald i forholdet mellem omsætning og forbrug i kommunen som helhed. Således var forholdet i 2003 på 107 % for dagligvarer og 66 % for udvalgsvarer. Der er altså både indenfor dagligvarer og udvalgsvarer tale om en markant nettoudhandling. Kommunens borgere bruger flere penge uden for kommunen end forbrugere fra oplandet bruger butikkerne i

kommunen. Dette skal ses som tegn på, at detailhandelen i Hvidovre er under skarp konkurrence.

Detailhandelsudviklingen

Ultimo 2014 var der i Hvidovre kommune 137 butikker, hvoraf knap halvdelen er dagligvarebutikker. Dagligvarebutikkerne har et samlet bruttoareal på ca. 34.000 m² og udvalgsvarebutikkerne har et samlet bruttoareal på 17.500 m². Til dette kommer syv forhandlere af særligt pladskrævende varer med et samlet bruttoetageareal på ca. 19.000 m².

Den samlede omsætning i Hvidovres detailhandel i 2013 var i alt på ca. 1,85 mia. kr. inkl. moms. Heraf udgjorde dagligvareomsætningen 1,28 mia. kr. og udvalgsvareomsætningen udgjorde ca. 575 mio. kr.

Sammenligner man med detailhandelsanalysen fra 2004 har vi oplevet et betydeligt fald i antallet af butikker og det samlede bruttoareal til detailhandel. Særlig hårdt er det gået ud over vores udvalgsvarebutikker, der har oplevet et fald af butikker på 33 %. Faldet skal primært ses om en konsekvens af den øgede konkurrence fra centerområder uden for kommunen, blandt andet København City, Rødovre Centrum og Fields i Ørestad samt den øgede handel på internettet.

Der er ingen forventning om, at konkurrencen fra de omkringliggende kommuner samt e-handlen falder. Det er et vilkår for detailhandlen i kommunen, og det betyder, at vi fremover skal være mere målrettede i vores planlægning for detailhandel, så vi sikrer en udvikling af vores hovedcenter og de vigtigste bydelscentre.

Det potentielle forbrug fra borgere i Hvidovre var i 2013 knap 2,6 mia. kr. inkl. moms. Dette er fordelt med godt 1,4 mia. kr. på dagligvarer og knap 1,2 mia. kr. på udvalgsvarer. ICP skønner, at forbruget i Hvidovre vil stige frem til 2025 med ca. 10 % for så vidt angår dagligvarer og med ca. 24 % for udvalgsvarer.

Tilpasningsmulighederne i rammerne for butiksarealerne i centerområderne er fastlagt på baggrund af disse skøn og på baggrund af målene for detailhandelsstrukturen.

Centerstrukturen

I centerområderne er der ud over detailhandel også lokaliseret andre centerfunktioner så som offentlig og privat service, administration, kulturelle, sociale og sundhedsmæssige institutioner, boliger mv. Det er med andre ord en bred palet af anvendelser, der kan etableres inden for centerområderne. Som noget af det eneste kan der ikke etableres produktionsvirksomheder, med mindre dette sker i mindre omfang og i forbindelse detailhandel – f.eks. bagerværksted, slagtere, cykelværksted og lignende.

Det er hensigten at gøre centerområderne mere bymæssige og attraktive med masser af liv. Det søges gjort ved at samle de kunde- og brugerorienterede byfunktioner i centerområderne, ved at fortætte dele af områderne og ved at have fokus på dannelsen af nye og bedre byrum i forbindelse med en omdannelse/udvikling af områderne.

I forhold til den overordnede planlægning er fokus i centerområderne imidlertid mest på detailhandel. Derfor er der i det følgende en uddybende redegørelse om detailhandlen i centerområderne.

Som detailhandelsanalysen beskriver, har kommunen en decentral butiksforsyning uden regional betydning. Hvidovre udgør en del af et større sammenhængende byområde, og kunderne handler på kryds og tværs uafhængigt af kommunegrænserne. Hvidovres butiksforsyning gør, at de fleste borgere inden for kort gangafstand (ca. 1 km) kan foretage deres fornødne dagligvareindkøb. Dagligvarebutikkerne ligger ud til overordnede veje eller

fordelingsveje med cykelstier og busforbindelse. Den gode forsyning af dagligvarebutikker betyder, at vi ikke vurderer, at der er behov for yderligere detailhandel uden for centerstrukturen – bortset fra erhverv med salg af egne produkter.

Centerstrukturen omfatter kommunens hovedcenter-bymidte (Frihedens Butikscenter), fire bydelscentre, ti lokalcentre samt et område langs Gammel Køge Landevej, der er udlagt til butikker, der forhandler særlig pladskrævende varer.

Detailhandelsanalysen tegner et billede af en udvikling med øget konkurrence og butikslukninger. Det har betydet, at vi har ændret vores centerstruktur således, at der er færre bydelscentre, men flere lokalcentre. Der er også ændret på afgrænsningen af centerområderne. Det er gjort for at styrke detailhandelen og bylivet i nogle få, men større steder, men samtidig sikre en fleksibilitet i vores centerområder, så de eksisterende butikker stadig har mulighed for at udvide og flytte.

Hovedcenter-Bymidte Friheden

Centerområdet omkring Frihedens Butikscenter består primært af Frihedens Butikscenter. Desuden ligger der en Netto og et apotek på Hvidovrevej, og enkelte butikker på Strandmarksvej.

Friheden Butikscenter er kommunens hovedcenter, eller bymidte som det benævnes i planlovgivningen. Butikscentret er under markant forandring, efter at det i 2014 har fået nye ejere. Der etableres en Kiwibutik i stedet for det lukkede SuperBest-supermarked, og der er en renoverings- og byggeproces i gang, hvor der omdisponeres til udvalgsvarebutikker og andre kundeorienterede servicefunktioner, blandt andet et stort fitnesscenter i centret. Ultimo 2014 var der fem dagligvarebutikker og 13 udvalgsvarebutikker i Frihedens Butikscenter. Dette center betjener primært forbrugerne i den sydlige del af Hvidovre, men også i mindre omfang i de tilstødende områder i Københavns- og Brøndby kommuner.

Hovedcentrets-Bymidstens afgrænsning er med Kommuneplan 2016 blevet ændret ved, at en enkelt ejendom på Gammel Køge Landevej 362 atter indgår i centerområdet.

Bydelscenter Hvidovre Stationscenter

Centerområdet omkring Hvidovre Stationscenter er blevet udvidet med Kommuneplan 2016. Butikkerne i området udgøres stadig hovedsaglig af Butikscenter Hvidovre C, men strækker sig nu også sydpå langs Hvidovrevej. Butikscentret er veldrevet og stort set udlejet til attraktive lejere. Dette center betjener primært forbrugere i Hvidovre og i et vist omfang forbrugere fra Valby og en smule fra Rødovre.

I Kommuneplan 2016 er centerområdet udvidet i sydlig retning, så det nu også omfatter ejendommene på begge sider af Hvidovrevej på strækningen mellem Kløverprisvej og boligbebyggelserne ved Landlystvej. I denne forbindelse er navnlig en eksisterende Føtex-butik på Hvidovrevej 75 blevet inddraget i bydelscentret, men udvidelsen af området omfatter desuden en række eksisterende, mindre butikker mv. langs Hvidovrevej.

Ved den nye afgrænsning af bydelscentret er anvendt den statistiske metode, der fremgår af BEK nr. 1093 af 11/09/2007. Denne tager udgangspunkt i tilstedeværelsen og koncentrationen af en række centerfunktioner, herunder navnlig de eksisterende butikker i området.

Bydelscenter Hvidovrevejens Butikstov

Dette centerområde rummer kommunens mest markante koncentration af butikker og kundeorienterede servicefunktioner uden for de egentlige butikcentre. På trods af de gode takter er der dog et par tomme lejemål i området. Centret betjener primært forbrugere i Hvidovre.

Bydelscenter Avedøre Stationsby

I Avedøre Stationsby er biblioteket flyttet, og det har givet mulighed for at indrette yderligere detailhandel i området. Der er dog hverken foretaget ændring i afgrænsningen af centerområdet eller rammen for nyt butiksareal. Centret betjener udelukkende lokale forbrugere.

Bydelscenter Rebæk Søpark Centret

I Rebæk Søpark Centret ligger der i dag en Lidl og en Punkt 1 som de betydeligste butikker. Centret fungerer dels som et lokalt indkøbssted indenfor især dagligvarer for kunder i den nordvestlige del af kommunen samt for forbrugere i de tilgrænsende områder i Rødovre og Brøndby kommuner. Punkt 1 tiltrækker i højere grad kunder fra et større opland.

Lokalcentre

Der findes ti lokalcentre i kommunen. Lokalcentrene er områder, som alene skal betjene et begrænset lokalområde. Med Kommuneplan 2014 blev flere bydelscentre omdannet til lokalcentre, da dette stemmer bedre overens med kommunens forestilling om størrelsen på butikker mv. Det drejer sig om Hvidovre Bymidte, Åmarken og Copenhagen Business Park.

I Kommuneplan 2016 er der desuden oprettet et nyt lokalcenter, Hvidovrevej Nord, på ejendommene langs Hvidovrevej, på strækningen mellem Landlystvej og Hvidovre Torv.

Det nye lokalcenter Hvidovrevej Nord omfatter langt overvejende ejendomme, hvor der allerede findes butikker og andre centerfunktioner. Ved den nye afgrænsning af bydelscentret er anvendt den statistiske metode, der fremgår af BEK nr. 1093 af 11/09/2007. Denne tager udgangspunkt i tilstedeværelsen og koncentrationen af en række centerfunktioner, herunder navnlig de eksisterende butikker i området.

Særlig pladskrævende varegrupper

Butikker, der alene forhandler biler, lystbåde, campingvogne, planter og havebrugsvarer, tømmer, byggematerialer, grus, sten- og betonvarer, forhandler ifølge Planloven særlig pladskrævende varegrupper. Det fastlægges, at der kan etableres butikker, der forhandler særlig pladskrævende varer i et område langs Gammel Køge Landevej (rammeområderne 4E2, 4E4 og 4E5).

Butikker uden for centerområderne

Uden for centerstrukturen må der udelukkende etableres mindre butikker til salg af egne produkter i tilknytning til produktionslokaler. Eksisterende butikker uden for centerstrukturen kan udvides til maksimalt 1.000 m² bruttoetageareal.

3.3.1 Udvikling af Hvidovre Bymidte

Hvidovre Bymidte er et af byens vigtigste knudepunkter langs byens hovedgade Hvidovrevej. Her findes flere af de funktioner, som der kun findes én af i kommunen, blandt andet Rådhuset, Hovedbiblioteket, Medborgersalen og Sundhedscentret. Området er omgivet af boligbebyggelser, overvejende med villakvarteret Risbjerg på østsiden af Hvidovrevej og etageejendomme vest for Hvidovrevej.

Udviklingen af Hvidovre Bymidte starter på de kommunalt ejede grunde. Det er ét af få steder i kommunen med megen kommunalt ejet jord. Dermed er der ekstra gode muligheder for direkte at kunne styre udviklingen i den retning, som vi ønsker.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- I tæt dialog med borgerne skal der udarbejdes en helhedsplan for Hvidovre Bymidte, der er styrende for udviklingen af området
- Hvidovre Bymidte skal være en levende bymidte, også inden helhedsplanen er vedtaget
- Hvidovre Bymidte skal være et samlingssted for alle byens borgere med offentlige administrative funktioner, servicefunktioner og kulturelle tilbud
- Hvidovre Bymidte skal byde på varierede byrum, der inviterer til ophold af forskellig karakter
- Det skal være nemt og sikkert at komme til og fra Hvidovre Bymidte både som gående, cyklende og med offentlig transport.

Redegørelse

Parallelt med Kommuneplan 2016 kører projektet *Udvikling af Hvidovre Bymidte*, der har til formål at udarbejde en helhedsplan for området. Helhedsplanen skal være styrende for udviklingen af området og danne grundlag for en ny lokalplan. Derfor vil indholdet i kommuneplanen også ændre sig og blive mere præcist undervejs, som vi kommer nærmere en helhedsplan.

I det kommende arbejde med at konkretisere planerne for Hvidovre Bymidte skal der arbejdes videre med team Vandkunstens forslag som afsæt for en helhedsplan for Hvidovre Bymidte med ti supplerende fokuspunkter, som tager afsæt i BCVA's forslag, samt arbejdes videre med muligheden for at finde plads til en udsigtsplatform eller udkigstårn.

De ti fokuspunkter er:

1. Kulturlivets/foreningslivets ramme på Risbjerggårdgrunden ønskes stærkt og visionært gennemtænkt. Synliggørelse af aktiviteter og mødesteder til både mindre og større grupper er vigtigt. Samtidig er det ønsket at sikre hensyn til naboskabet
2. Et orangeri på Risbjerggårdgrunden er attraktivt og har høj prioritet, og ideen bør udvikles og livliggøres
3. Vores professionelle Teater Vestvolden skal indgå som en central kulturinstitution i bymidten
4. En cykelforbindelse på tværs af bymidten skal tænkes "klogt" – i samspil med den generelle trafik og planlægning af bymidten
5. En stor plads foran rådhuset skal kunne udnyttes hele året rundt. Den skal give plads til en diversitet af brugere og udfoldelsesmuligheder
6. Et miks af boliger kan tilgodese byens forskellige målgrupper – lige fra unge, familier til ældre

7. Vi skal tænke i en bæredygtig økonomi og se nærmere på forslaget om boliger på p-pladsen bag Rådhuset
8. I dialog med eksterne aktører skal der arbejdes med at få butikker – gerne specialforretninger - i underetagen på Hvidovrevej. Butikkerne skal tænkes i et miks med boliger
9. Pladsen foran Medborgersalen og Hovedbiblioteket skal give plads til bevægelse og aktivitet året rundt. Gerne med sø/vandspejl og evt. lette konstruktioner med overdækning
10. Der skal være fokus på at skabe varierede forløb og zoner til ophold.

Da processen er lang, lægges der op til, at der sideløbende foregår midlertidige aktiviteter i og omkring Risbjerggård. De midlertidige aktiviteter vil være med til at aktivere området og gøre det til et spændende sted i Hvidovre. Undervejs i processen skal der tages endelig stilling til om Risbjerggård skal bevares eller erstattes af andet byggeri.

En levende bymidte bliver skabt af byens borgere. Derfor er det et formål med projektet at inddrage borgerne undervejs i processen og dermed skabe et bredt ejerskab til den endelige helhedsplan.

Der skal skabes både en fysisk og funktionel fortætning, dette skal gøres ved at bygge videre på de eksisterende funktioner.

Hvidovre Bymidte skal knytte hele byen sammen og der skal skabes et samlingssted for alle byens borgere med offentlige administrative funktioner, servicefunktioner og kulturelle tilbud. Det kunne være et samlet kommunecenter indeholdende alle de funktioner som der kun er én af i kommunen, herunder rådhus, sundhedscenter, teater, hovedbibliotek, medborgerhus, foreningshus osv.

For at muliggøre flere funktioner og skabe mere aktivitet i området skal der bygges højere og tættere end i dag. Bygges der op til 5-6 etager vil området i større grad få en bymæssig karakter, der minder mere om andre knudepunkter langs Hvidovrevej. Det skal dog fortsat være Rådhuset, der er områdets højeste bygning. I samspil med mere bebyggelse skal skabes varierede byrum, der støtter op om de funktioner og aktiviteter, der foregår i området.

Cykel- og gangforbindelserne til og fra bymidten skal optimeres, og der skal ske en opkobling af den kollektive trafik fra hele kommunen. Bilerne har ikke længere 1. prioritet, og parkeringsudlæggene skal derfor begrænses. Vi vil hellere bruge arealerne til ophold og aktiviteter end til parkering.

Bevægelsesflowet indenfor området skal også forbedres, der skal etableres en "naturlig" adgang til funktioner og lige tilgængelighed for alle, herunder brugere med kørestol, barnevogn osv.

Hvidovrevej skal forblive en vigtig trafikåre i byen for blandt andet den kollektive trafik. Men det skal sikres, at det er nemt, overskueligt og sikkert at krydse vejen. Alt efter hvilke funktioner, der bliver placeret på Risbjerggårdgrunden, skal der også arbejdes på sammenhængen mellem arealerne på hver sin side af Hvidovrevej.

3.4 Blandede byområder

Visse steder langs de større veje, og i nogle af de ældre erhvervsområder, skal områderne kunne rumme flere forskellige byfunktioner.

Formålet med at blande byfunktionerne er at skabe områder med et levende og mere mangfoldigt byliv, som kan tiltrække nye erhverv og beboere. Områderne skal anvendes til en blanding af boliger, erhverv, institutioner samt kultur- og fritidsanlæg. Der kan lokaliseres ikke-miljøbelastende erhverv, som kan drage fordel af beliggenheden i et blandet byområde.

Disse blendede byområder kan visse steder også danne en bufferzone med ikke-generende byfunktioner mellem stærkt trafikerede områder og de bagvedliggende boligområder.

Som beskrevet i afsnittet om centerområder forventer vi ændringer i detailhandelsstrukturen i form af færre, men større detailhandelsenheder. For lokalt at styrke detailhandlen mest muligt vil vi samle butikkerne inden for de udlagte bydels- og lokalcenterområder. Derfor skal der ikke være mulighed for at etablere nye butikker i de blendede byområder.

Hvor de blendede byområder tidligere har været brugt til erhverv kan de nye byfunktioner for eksempel integreres gennem ombygning af eksisterende produktionsbygninger, eller opføres som nybyggeri efter nedrivning af utidssvarende og udtjent bebyggelse. Der skal ved den konkrete planlægning tages hånd om eventuelle miljøkonflikter.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- De blandende byområder skal være varierede med et byliv båret af mindre erhverv der medvirker til at skabe et dagligliv.
- Områderne skal skabe større synlighed og let tilgængelighed til de mindre erhvervsvirksomheder.
- Omdannelse af områder til blendede byområder skal medvirke til at undgå at der henligger forfaldne og tomme butikslokaler og til at give gamle bygninger nyt liv.
- Udvalgte områder langs Hvidovrevej og Gammel Køge Landevej skal kunne omdannes til nye, blendede byområder med ikke-belastende erhverv, boliger samt offentlige formål.

Retningslinjer

3.4.1

De blendede byområder må anvendes til boligformål samt ikke-generende erhvervsformål og offentlige formål. Områderne kan desuden anvendes til tekniske anlæg til områdets lokale forsyning.

3.4.2

Inden for de blendede byområder må der ikke etableres selvstændige butikker. Der må kun etableres butikker i direkte tilknytning til private serviceerhverv, herunder tankstationer. Den enkelte butik må i disse tilfælde ikke overstige 200 m² bruttoetageareal.

3.4.3

Kontorbyggeri under 1.500 m² bruttoetageareal kan placeres i alle blendede byområder. Kontorbyggeri over 1.500 m² bruttoetageareal skal som udgangspunkt placeres inden for de stationsnære kerneområder.

Såfremt der ønskes en placering af kontorbyggeri over 1.500 m² bruttoetageareal uden for de stationsnære kerneområder, men inden for de stationsnære områder, skal mindst ét af følgende forhold være opfyldt:

- Der er i lokalplanlægningen redegjort for, hvordan der vil blive arbejdet med supplerende virkemidler med henblik på at sikre trafikale effekter svarende til i de stationsnære kerneområder.
- Der er i lokalplanlægningen fastlagt normer for maksimalt antal parkeringspladser svarende til højst 1 p-plads pr. 75 m² etageareal erhvervsbyggeri ved en knudepunktstation, og højst 1 p-plads pr. 50 m² etageareal erhvervsbyggeri ved øvrige stationer
- Det drejer sig om udvidelse af eksisterende kontorejendomme opført før 1. januar 2007.

3.4.4

Der skal anlægges det nødvendige antal parkeringspladser på egen grund. Der skal som minimum udlægges, dvs. reserveres:

- 1 parkeringsplads pr. 50 m² etageareal serviceerhverv, kontorerhverv, butik, institution mv.
- 1 parkeringsplads pr. 5 personer som et forsamlingslokale kan rumme.

De angivne parkeringsnormer for kontorbyggeri og andet arealintensivt erhvervsbyggeri skal inden for de stationsnære kerneområder regnes som maksimumnormer.

Ved nybyggeri af parcelhuse skal der som minimum anlægges 2 parkeringspladser pr. bolig. Ved etageboligbyggeri skal der anlægges mindst 1 parkeringsplads pr. bolig.

Kravet til udlæg af p-pladser kan reduceres, såfremt:

- Det kan godtgøres, at der kan ske en dobbeltudnyttelse af pladserne til eksempelvis boliger og administrationserhverv
- Der foreligger en af kommunen godkendt aftale om benyttelse af p-pladser på en anden ejendom, beliggende inden for en afstand af maksimalt 100 m
- Der er tale om boligtyper, som henvender sig til beboere, som normalt har et lavt bilejerskab – for eksempel ældreboliger
- Det efter en helhedsvurdering fra kommunens side ikke vurderes at medføre gener på det omliggende vejnet i form af utilsigtet parkering.

Redegørelse

Blandede byområder er områder, der kan bruges til omtrent samme brede palet af anvendelser, som man ser i centerområderne. Det er områder, hvor der er mulighed for at blande boliger med ikke-generende erhverv og offentlige formål.

En væsentlig forskel fra centerområderne er, at der som udgangspunkt ikke er detailhandel i de blendede byområder. Butikker skal i stedet placeres inden for centerområderne. Det vil fremover kun være tilladt at indrette mindre butikker i tilknytning til private serviceerhverv, f.eks. bagerier, cykelværksteder, tankstationer mv. I disse tilfælde må den enkelte butik højst have et bruttoetageareal på 200 m².

Områder udlagt til blendede byområder kan indeholde boliger, institutioner, ikke-miljøbelastende offentlige og private erhverv i afstandsklasse 1 og 2, såsom liberale erhverv, kontor- og servicevirksomheder, laboratorier, m.v.

3.5 Boligområder

Kommunen skal rumme et varieret boligudbud for alle social- og aldersgrupper. Hensigten er at skabe det bedst mulige grundlag for en social og økonomisk bæredygtig befolkningsudvikling.

Boligerne i Hvidovre er især opført i 1950'erne og -60'erne, og de mange, mindre etageboliger med bittesmå værelser svarer ikke til det, en børnefamilie efterspørger i dag. Børnefamilierne er derfor i vid udstrækning henvist til parcelhusene og til dels række- og kædehusene, hvor boligerne er større. De mange små etageboliger fastholder derfor en bosætning, der præges af enlige og par.

Nye, supplerende boliger i kommunen skal derfor især bestå af familieegnede etagehuse og rækkehuse eller andre tæt-lave boligtyper.

Det fremtidige boligbyggeri kan bl.a. ske ved fortætning i de eksisterende boligområder og de blandede byområder. Det skyldes, at mulighederne for at bygge nye boliger på bar mark er ved at være udtømte.

Vi ønsker desuden at fremme en udvikling af de eksisterende etageboliger, der giver mulighed for en mere blandet beboersammensætning. Det kan være ved sammenlægning af boliger, ved at udvide lejligheder med uudnyttede loftsrum osv. Udviklingen skal også give beboerne bedre mulighed for at sætte egne, individuelle præg på sine boliger og bebyggelserne.

Tilsvarende vil vi give bedre muligheder for fortætning og etablering af [dobbelthuse og tofamiliehuse](#) i parcelhusområderne.

Vores befolkningsprognoser viser desuden, at der bliver et stigende behov for ældre- og handicapegnede boliger og deciderede plejeboliger. Derfor skal der også skaffes flere af disse boligtyper, enten ved nybyggeri eller ved ombygninger af eksisterende bebyggelser.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Byomdannelse og fortætninger med nye boliger skal bidrage til at styrke de bymæssige kvaliteter
- Der skal bygges nye boliger, der supplerer den eksisterende boligstruktur, tager højde for den demografiske udvikling i kommunen, samt medvirker til at dække en særlig udtalt efterspørgsel efter bestemte boligtyper i storbyområdet, herunder ungdomsboliger
- I nye, større boligprojekter skal der være en variation i boligernes størrelse for at give mulighed for en bred alderssammensætning i bebyggelsen
- De boligsociale behov skal sikres gennem fastholdelse af en høj andel af almene boliger i kommunen, og ved at udbygge antallet af boliger egnede for ældre og handicappede
- Gennem nybyggeri og ombygninger skal der indpasses ældreegnede boliger i kommunens forskellige boligområder for at forbedre mobiliteten på boligmarkedet, så de ældre ikke fastholdes i familieboligerne.
- De nye og eksisterende boliger og boligområder skal fremtidssikres gennem krav til tilgængelighed, fleksibilitet, arkitektur, energibesparelser og boligpolitiske eksperimenter.

Retningslinjer

3.5.1

Inden for de stationsnære områder ved knudepunktsstationerne Friheden og Rødovre skal der i rammeområder til boligformål tilstræbes en bebyggelsestæthed på mindst 40 boliger pr. ha, og inden for de stationsnære områder ved de øvrige stationer skal der i rammeområder til boligformål tilstræbes en bebyggelsestæthed på mindst 25 boliger pr. ha.

3.5.2

Tæt boligbyggeri må placeres såvel inden for de stationsnære områder som i byområdet uden for de stationsnære områder.

3.5.3

I de eksisterende, kystnære boligområder, dvs. boligområder, der ligger direkte ud til kysten, skal der i lokalplanlægningen ske en vurdering af de fremtidige bebyggelsesforhold, herunder bygningshøjder, med henblik på at:

- ny bebyggelse indpasses i den kystlandskabelige helhed,
- der tages hensyn til bevaringsværdige helheder i bystrukturen og til naturinteresser på de omgivende arealer,
- offentligheden sikres adgang til kysten.

3.5.4

Inden for områder til boligformål må der opføres og indrettes kollektive anlæg som f.eks. varmecentral, fælleshus, mindre dagligvarebutikker, forenings- og klublokaler samt institutioner for bydelen.

3.5.5

I boligerne må beboeren drive en sådan virksomhed, som almindeligvis kan udføres i beboelsesområder, dog under forudsætning, af:

- at virksomheden ikke er til gene for de omkringboende,
- at erhvervsarealet ikke overstiger 25 % af nettoboligarealet,
- at det resterende boligareal udgør en fornuftig bolig,
- at ejendommen ikke ved skiltning eller lignende ændrer karakter af beboelsesejendom,
- at virksomheden ikke medfører behov for parkering, der ikke er plads til på den pågældende ejendom.

Som eksempel på de nævnte virksomheder kan nævnes: Arkitekt-, ingeniør-, landinspektør-, ejendomsmægler-, revisions- og advokatvirksomhed, dame- og herrefrisør, handelsvirksomhed med meget begrænset lager eller lager et andet sted, læge-, tandlæge-, dyrlæge- og helseklinik.

3.5.6

I områder for åben-lav boligbebyggelse må der opføres samlede tæt-lave boligbebyggelser, når bebyggelsens har et samlet grundareal på mindst 2.800 m². Sådanne bebyggelser må opføres med en bebyggelsesprocent på højst 40 og i højst 2 etager.

3.5.7

Ved udstykning til parcelhuse med én bolig skal grundstørrelsen være mindst 600 m².

3.5.8

I områder til åben-lav boligbebyggelse skal der ved Ved udstykning til parcelhuse med to boliger med vandret lejlighedsskel (tofamiliehuse) skal-være en grundstørrelsen være på mindst 800 m².

3.5.9

I områder til åben-lav boligbebyggelse skal der ved udstykning til sammenbyggede enfamiliehuse med lodret lejlighedsskel (dobbelthuse) være enskalt grundstørrelsen påvære mindst 450 m² pr. bolig.

3.5.10

Ved udstykning til tæt-lav boligbebyggelse skal grundstørrelsen være mindst 300 m² grundareal pr. bolig. Ved beregning af grundarealet pr. bolig kan bebyggelsens fælles vej-, parkerings- og friarealer medregnes, idet de ved beregningen fordeles ligeligt på de enkelte ejendomme.

Den tilsvarende grundstørrelse for tæt-lav boligbebyggelse inden for rammeområde 4B7 er på mindst 275 m².

3.5.11

Der skal anlægges det nødvendige antal parkeringspladser på egen grund. Der skal som minimum udlægges, dvs. reserveres, 1 parkeringsplads pr. etagebolig og tæt-lave bolig, og 2 parkeringspladser pr. åben-lave bolig.

Kravet til udlæg af p-pladser kan reduceres, såfremt:

- Det kan godtgøres, at der kan ske en dobbeltudnyttelse af pladserne til eksempelvis boliger og administrationserhverv
- Der foreligger en af kommunen godkendt aftale om benyttelse af p-pladser på en anden ejendom, beliggende inden for en afstand af maksimalt 100 m
- Der er tale om boligtyper, som henvender sig til beboere, som normalt har et lavt bilejerskab – eksempelvis ældreboliger
- Det efter en helhedsvurdering fra kommunens side ikke vurderes at medføre gener på det omliggende vejnet i form af utilsigtet parkering.

3.5.12

Inden for fortætningsområderne i de stationsnære kerneområder gælder retningslinjer for maksimale parkeringsnormer, jævnfør retningslinje 3.2.3, forud for retningslinje 3.5.11.

Redegørelse

Boligsammensætning

Kommunens boligmasse er relativt ny, idet 4/5 af boligerne er opført siden 1950.

Kommunens ca. 24.500 boliger fordeler sig på 56 % etageboliger, 13 % række-, kæde og dobbelthuse, 29 % parcelhuse, samt 3 % kollegieværelser.

27 % af boligerne har 1-2 værelser, 58 % har 3-4 værelser, og kun 15 % af boligerne har 5 værelser eller derover. Da også de 3-4 værelses lejligheder er ret små, har langt hovedparten af boligerne i Hvidovre et etageareal på under 100 m².

40 % af boligerne i kommunen udlejes af almene boligselskaber, hvilket er næsten dobbelt så stor en andel som i Region Hovedstaden i gennemsnit. De resterende boliger fordeler sig på: 41 % private ejerboliger, 10 % andelsboliger, 9 % øvrige.

Kommunen har mange små husstande. De enlige udgør med 39 % den største husstandsgruppe i kommunen, og i etageboligerne er dette endnu mere fremherskende. Mere end hver anden af kommunens etageboliger har således kun én beboer. Hele 81 % af

etageboligerne har én eller to beboere, hvor de tilsvarende tal for tæt-lave boliger og parcelhuse tilsvarende er på 61 % henholdsvis 50 %.

Befolkningsudvikling

Den 1. januar 2014 boede der 51.842 personer i Hvidovre Kommune. Ifølge befolkningsprognosen forventer man en stigning i indbyggertallet til ca. 55.063 i år 2025, hvilket svarer til ca. 6 % flere indbyggere.

Det stigende folketal i kommunen forventes især at komme fra to grupper borgere: Der bliver et større antal unge familier med helt små børn, og der bliver et større antal ældre.

Vi må derfor forvente, at der i planperioden dels bliver en stigende efterspørgsel på billige, familieegnede boliger med tilknyttede friarealer, og dels et større behov for ældre- og handicapegnede boliger.

I perioden fra 1980-2008 skete der en nettofraflytning fra Hvidovre Kommune på ca. 125 personer om året i gennemsnit. Men siden 2009 er dette vendt til en nettotilflytning på ca. 300 personer om året i gennemsnit.

De ca. 3500 årlige flytninger henholdsvis til og fra Hvidovre sker især i forhold til vores nabokommuner – langt de fleste til og fra København.

Hovedparten af til- og fraflytterne er relativt unge, nemlig i aldersgruppen 20-39 år. De ældre over 50 år flytter derimod kun til og fra kommunen i begrænset omfang.

3.6 Byområdets grønne friarealer

Byområdets grønne friarealer har alle det til fælles, at de er vigtige for vores udfoldelse, trivsel, velvære og sundhed.

Friarealerne består dels af offentlige grønne områder såsom kirkegårde, parker og lignende, som er tilgængelige for såvel alment som organiseret friluftsliv, dels af boligbebyggelsernes grønne fællesområder, som både opfylder en væsentlig del af borgernes nærrekreative behov, og som er åbne for gennemgang og kortere ophold af "uvedkommende".

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Byområdets offentlige grønne områder bevares og indrettes, så de er egnede til aktivt brug og udvikles til glæde for alle
- I forbindelse med byomdannelse og fortætning af boligområder skal kvaliteten af boligbebyggelsernes grønne fællesområder sikres
- Hvor det er hensigtsmæssigt, skal de grønne arealer i byområdet indrettes til brug for klimatilpasningstiltag samtidig med de fastholdes og udvikles som attraktive friarealer.

Retningslinjer

3.6.1

Inden for de udpegede grønne friarealer i byområdet skal de offentlige grønne områder opretholdes til rekreativ anvendelse. Mindre bygninger kan opføres og arealer kan indrettes, såfremt det støtter og forbedrer den rekreative anvendelse.

3.6.2

Inden for de udpegede grønne friarealer i byområdet skal kvaliteten af boligbebyggelsernes grønne fællesområder sikres i forbindelse med byomdannelse og fortætning.

Redegørelse

I Hvidovre er byområdets grønne friarealer mange og forskelligartede. Kommunen, boligforeninger og grundejerforeninger råder tilsammen over en bred vifte af grønne friarealer, som har potentiale til fremme af friluftslivet samt vigtige for vores daglige bevægelse gennem byen.

Friarealerne er opdelt i to kategorier; de offentlige grønne områder som kirkegårde, parker og lignende, der er tilgængelige for såvel alment som organiseret friluftsliv, og boligbebyggelsernes grønne fællesområder, som både opfylder en væsentlig del af borgernes nærrekreative behov, og som er åbne for gennemgang og kortere ophold af "uvedkommende".

Hovedparten af de større, grønne områder, der omkranser byområdet, er præget af stor støjbelastning fra motorvejene. Derfor har den bynære natur og de grønne friarealer så meget desto større betydning i forhold til muligheden for at færdes i rekreative områder med mindre støjpåvirkning.

Hensigten med udpegningen af byområdets grønne friarealer er derfor generelt at synliggøre deres tilstedeværelse og samtidig rette fokus mod, at der skal sikres rigelige, varierede og velfungerende friarealer. Hvidovre har relativt få grønne friarealer inde i byområdet, og det er derfor vigtigt at være særlig opmærksom på de eksisterende og kvaliteten af dem. Ved at

udvikle og understøtte mulighederne inden for de grønne friarealer får borgerne også oplevelsen af at bo i en grøn kommune.

I udpegningen af de grønne friarealer er der lagt vægt på områdernes betydning for byen som rekreativt område, herunder områdets størrelse, oplevelsen af det grønne og åbenheden mod byen.

3.7 Erhvervsområder

Erhvervsområderne skal give mulighed for lokalisering af virksomheder, der kan medvirke til en dynamisk udvikling – både lokalt og regionalt.

Kommunen rummer flere erhvervsområder, men Avedøre Holme dominerer på grund af størrelsen af området og dets virksomheder. Dette område har betydning for såvel kommunens som regionens erhvervsliv. Vi ønsker at revitalisere dette erhvervsområde, så det kan tilpasses de igangværende og kommende ændringer i erhvervs- og virksomhedsstrukturer.

Vi ønsker, at områdets arealer bliver tilpasset erhvervslivets behov om at kunne bygge højere og evt. tættere, samt at kunne være mere fleksibel i forhold til hvor stor en del af virksomheden, der må bruges til administration.

Avedøre Holme er i Fingerplan 2013 udlagt til virksomheder med særlige beliggenhedskrav, hvilket vil sige virksomheder med stor miljøbelastning. Da der gennem de sidste 10-15 år stort set ikke har været ønsker fra denne type virksomheder om at lokalisere sig på Avedøre Holme, har Kommunen fået udarbejdet en analyse for behovet for virksomheder med særlige beliggenhedskrav i Hovedstadsområdet og mere specifikt på Avedøre Holme.

Analysen underbygger vores erfaringer med, at der ikke længere er så stort behov for udlæg af arealer til disse typer virksomheder. Derfor arbejder kommunen nu på, at fingerplanens arealudlæg ændres for Avedøre Holme, således at det kan blive et mere blandet erhvervs- og industriområde med stor fleksibilitet, hvor der gives mulighed for alle typer af erhverv.

Vi arbejder derfor på, at Fingerplan 2013 på den ene eller anden måde ændres, så dette kan lade sig gøre og der på det grundlag kan udarbejdes en ny lokalplan.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Anvendelsen af Avedøre Holme skal tilpasses udviklingen i erhvervsstrukturen og udnytte den centrale beliggenhed i Hovedstads- og Øresundsregionen
- Der skal foretages en miljørigtig placering af nye virksomheder ved brug af zoner
- Der skal gives mulighed for at bygge højere end i dag på udpegede arealer og for at hæve bebyggelsestætheden på arealer langs Stamholmen.

Retningslinjer

3.7.1

I erhvervsområderne kan der etableres virksomheder inden for industri- og fremstillingserhverv, engroshandel, lagervirksomhed, transport, forretningsservice og administration. I de udlagte erhvervsområder kan der desuden etableres uddannelsesinstitutioner/virksomheder i erhvervsmæssigt øjemed.

3.7.2

Kontorbyggeri under 1.500 m² bruttoetageareal kan placeres i alle erhvervsområderne. Kontorbyggeri over 1.500 m² bruttoetageareal skal som udgangspunkt placeres inden for de stationsnære kerneområder.

Såfremt der ønskes en placering af kontorbyggeri over 1.500 m² bruttoetageareal uden for de stationsnære kerneområder, men inden for de stationsnære områder, skal mindst ét af følgende forhold være opfyldt:

- Der er i lokalplanlægningen redegjort for, hvordan der vil blive arbejdet med supplerende virkemidler med henblik på at sikre trafikale effekter svarende til i de stationsnære kerneområder.
- Der er i lokalplanlægningen fastlagt normer for maksimalt antal parkeringspladser svarende til højst 1 p-plads pr. 75 m² etageareal erhvervsbyggeri ved en knudepunktstation, og højst 1 p-plads pr. 50 m² etageareal erhvervsbyggeri ved øvrige stationer
- Det drejer sig om udvidelse af eksisterende kontorejendomme opført før 1. januar 2007.

3.7.3

Uden for de stationsnære kerneområder skal der anlægges det nødvendige antal parkeringspladser på egen grund. Der skal som minimum udlægges, dvs. reserveres:

- 1 parkeringsplads pr. 50 m² etageareal for service- og kontorerhverv.

Den angivne parkeringsnorm for kontorbyggeri og andet arealintensivt erhvervsbyggeri skal inden for de stationsnære kerneområder regnes som maksimumnorm.

Kravet til udlæg af p-pladser kan reduceres, såfremt:

- Der foreligger en af kommunen godkendt aftale om benyttelse af p-pladser på en anden ejendom, beliggende inden for en afstand af maksimalt 100 m
- Det efter en helhedsvurdering fra kommunens side ikke vurderes at medføre gener på det omliggende vejnet i form af utilsigtet parkering.

3.7.4

I erhvervsområderne i Avedøre syd for Gl. Køge Landevej, rammeområderne 4E2, 4E4 og 4E5, kan der placeres butikker med særligt pladskrævende udvalgsvarer. Dette gælder for butikker, der alene forhandler møbler, biler, lystbåde, campingvogne, planter, havebrugsvarer, tømmer, byggematerialer, grus, samt sten- og betonvarer. I butikker, der forhandler tømmer og byggematerialer, kan der etableres et særligt afsnit med varer, der ikke er særlig pladskrævende, men som anvendes i forbindelse med tømmer- og byggematerialer.

3.7.5

Butikker med særligt pladskrævende varer, som nævnt i 3.3.7, må ikke overstige 2.000 m² bruttoetageareal. Der fastsættes et samlet, maksimalt bruttoetageareal på ~~6.000~~10.000 m² for de tre rammeområder under ét til butikker med særligt pladskrævende udvalgsvarer.

3.7.6

For alle risikovirkomheder, nye som gamle, skal der fastlægges sikkerhedszoner og planlægningszoner.

Inden for sikkerhedszonerne må der som udgangspunkt ikke etableres ny følsom arealanvendelse som f.eks. boliger, institutioner, butikker, hoteller, eller steder, hvor der opholder sig mange mennesker.

Inden for planlægningszonerne må der som udgangspunkt ikke planlægges for institutioner, som er væsentlige i en beredskabssituation, f.eks. hospitaler og bygninger, som huser redningsberedskabet.

Inden for planlægningszonerne kan der planlægges for erhverv mv., såfremt det ved en vurdering af risikoforholdene kan godtgøres, at den samfundsmæssige risiko og/eller risikoen for individer, ligger inden for risikomyndighedernes acceptkriterium.

Redegørelse

Erhvervsområder

Kommunen har en attraktiv beliggenhed som nabo til København og nær ved Københavns Lufthavn og motorvejsnettet. Hvidovre har mange virksomheder og arbejdspladser, og vi har et af Nordeuropas største erhvervsområder, et af landets store universitetshospitaler og et internationalt filmmiljø.

Avedøre Holme er med sine ca. 330 ha (ca. 445 ha med de tekniske anlæg ud mod Køge Bugt) det største erhvervsområde i Danmark og er naturligvis dominerende i forhold til udbuddet af virksomheder og antallet af arbejdspladser i kommunen.

Ud over Avedøre Holme har Hvidovre Kommune følgende egentlige erhvervsområder:

- Tårnfalkevej/Søvangsvej
- Filmbyen
- Landlystvej
- Immerkær/Kløverprisvej.
- Vojensvej
- Gungevej/Arnold Nielsens Boulevard.

Derudover er der erhverv på enkelte eller mindre grupper af ejendomme, men hvor der er ved at ske en gradvis omdannelse til anden anvendelse, det gælder for eksempel for området ved Femagervej og Mågevej.

Risikovirksomheder

Hvidovre rummer to eksisterende risikovirksomheder, hvor Miljøstyrelsen er godkendelsesmyndighed, nemlig Avedøreværket på Hammerholmen 50, samt Syntese på Industriholmen 13. Desuden er der en potentiel ny risikovirksomhed, hvor kommunen bliver godkendelsesmyndighed, nemlig NTG Terminals på Hammerholmen 47.

Der gælder en 500 m planlægningsafstand omkring disse virksomheder, jævnfør Miljøministeriets cirkulære nr. 37 af 20. april 2006.

Sikkerhedszonen udgør det areal omkring virksomheden, hvor konkrete risikoberegninger har vist, at risikoen for at dø som følge af et uheld på virksomheden er uacceptabel. Som udgangspunkt må der ikke være eksisterende eller planlagt følsom anvendelse indenfor sikkerhedszonen.

Efter en konkret vurdering kan der accepteres andre virksomheder end risikovirksomheden indenfor sikkerhedszonen.

Planlægningszonen udgør det areal omkring virksomheden, der potentielt kan blive påvirket af et uheld. Planlægningszonen fastsættes ud fra den maksimale konsekvensafstand for det værste mulige uheld.

Inden for planlægningszonen skal kommunen altid inddrage risikoforholdene i overvejelserne, når der planlægges for en mere følsom arealanvendelse, herunder flere boliger eller andre aktiviteter, som medfører en væsentlig stigning i antallet af mennesker, der varigt opholder sig i denne zone.

Er der følsomme aktiviteter indenfor planlægningszonen skal det som udgangspunkt dokumenteres ved beregninger, at den samfundsmæssige risiko er acceptabel. Hvis det ud fra de foreliggende oplysninger er åbenlyst, at acceptkriterier for samfundsrisiko er overholdt, er det ikke nødvendigt med beregninger.

Det skal ligeledes vurderes, om der inden for planlægningszonen er andre aktiviteter, der vil kunne påvirke, eller påvirkes af, en risikovirksomhed og dermed afstedkomme eller forværre et større uheld (dominoeffekt).

Arbejdspladser

Hvidovre oplevede et markant fald i antallet af arbejdspladser i perioden årene 2010-11, hvor antallet kom ned på 25.549 arbejdspladser, et fald svarende til 7 % af arbejdspladserne i forhold til år 2009. I 2012 steg arbejdspladserne igen, og niveauet har ligget nogenlunde stabilt for 2013. Vi har dog endnu ikke nået niveauet for arbejdspladser før 2010. Særligt bygge- og anlægsbranchen har været hårdt ramt og mistede knap 20% arbejdspladser.

Af kommunens borgere, som er i arbejde, er den største gruppe beskæftiget inden for offentlig administration (32 %), handel og transport (27 %) og erhvervsservice (11 %).

Af kommunens 26.202 arbejdspladser er de 37 % inden for offentlig administration med hovedvægten på sundhedsvæsen og sociale institutioner, og hvor Hvidovre Hospital alene udgør 14 % af arbejdspladserne i kommunen. 25 % af kommunens arbejdspladser er inden for handel og transport og 10 % inden for bygge og anlæg.

Det er værd at lægge mærke til, at der både er få egentlige industriarbejdspladser og få Hvidovreborgere, der er beskæftiget inden for industrien. Dette på trods af, at Hvidovre med Avedøre Holme har landets største område udlagt til industri- og fremstillingsvirksomheder. Baggrunden for dette er, at denne type virksomheder er flyttet til udlandet, og det er derfor vigtigt, at der findes andre anvendelsesmuligheder/erhvervstyper for disse ejendomme.

Grundskole	29,7	10.798
Almengymnasiale uddannelser	7,2	2.624
Erhvervsgymnasiale uddannelser	2,2	804
Erhvervsuddannelser	33,4	12.181
Korte videregående uddannelser	4,5	1.648
Mellemlange videregående uddannelser	11,1	4.031
Bachelor	1,4	525
Lange videregående uddannelser	5,6	2.026
Forskeruddannelser	0,4	130
Uoplyst	4,5	1.630
I alt	100,0	36.397

I tabellen ovenfor kan ses Hvidovres borgere i alderen 15-69 år fordelt på højeste uddannelsesniveau. Hvis man sammenligner tallene fra tidligere ses det, at der generelt er flere af vores borgere, der tager en uddannelse. Andelen af bosiddende med en videregående uddannelse udgør 23 %. Der er i perioden 1991 til 2014 sket nogle markante ændringer. Således er der sket en meget stor stigning i gruppen med videregående uddannelser, mens der i gruppen med erhvervsuddannelser er sket et lille fald.

Endvidere er der sket et fald i gruppen, der har grundskolen som sidste afsluttede eksamen, mens der er sket en kraftig stigning for gruppen med de gymnasiale uddannelser. Igen viser tendensen, at flere får en uddannelse og flere får en højere uddannelse.

Erhvervs politik

Vi har i december 2014 vedtaget Erhvervs politik 2015-2018. Erhvervs politikken lægger op til, at kommunen i de kommende år har fokus på den gode relation. Helt konkret kommer det til at betyde opstarten på et helt nyt netværk for mindre virksomheder, en udvikling af den kommunale myndighedsrolle samt fokus på de unges uddannelsesvalg. For Avedøre Holme vil fokus være på en ny lokalplan for området, de fysiske rammer samt markedsføring. Det tredje tema handler om samarbejde med andre kommuner samt at løfte vores lokale styrker.

Erhvervs politikken bygger på tre hovedtemaer:

- *Erhvervs service: Den gode relation giver grundlag for samarbejde*
Vi arbejder videre med at gøre relationerne til kommunens virksomheder bedre, fordi det giver mere viden og forståelse for hinanden. Det giver os mulighed for at yde en bedre service og for at understøtte virksomhedernes udvikling. Etablering af Erhvervsteamet, som giver virksomhederne mulighed for én indgang til kommunen, er en service, der er med til at understøtte relationerne til virksomhederne.
- *Avedøre Holme: Avedøre Holme – fremtidens arbejdsplads*
Der arbejdes på at ændre de begrænsninger som staten har for områdets anvendelse. Reglerne står nemlig i vejen for at området kan udvikle sig og matche virksomhedernes behov bedre nu og i fremtiden. Samtidig arbejder vi med at forbedre forholdene i området både trafikalt og visuelt.
- *Fælles regional vækstdagsorden: Hvidovre er en del af Copenhagen*
Hvidovre er en del af en metropol, som er i konkurrence med lignende storbyregioner som Hamborg og Stockholm. Derfor skal vi arbejde sammen med andre kommuner og regioner om at udvikle og udnytte vores styrker, så vi står stærkere i den internationale konkurrence.

Vi er Greater Copenhagen

Hvidovre er en del af Greater Copenhagen. Greater Copenhagen er et samarbejde mellem kommuner og regioner i Skåne og Østdanmark. Et samarbejde der har til formål at skabe vækst.

Greater Copenhagen har en fælles fokuseret dagsorden om vækst og udvikling, der bygger på engagement i hele det østlige Danmark og Sydsverige.

Den internationale metropol Greater Copenhagen er i disse år udfordret i forhold til at skabe vækst og arbejdspladser. Væksten i Østdanmark og Sydsverige er væsentligt lavere end i konkurrerende metropoler som Stockholm, Amsterdam og Hamburg.

Under det fælles navn Greater Copenhagen får vi international gennemslagskraft. Vi anerkender og bruger de forskellige styrker, der er i Greater Copenhagen, fordi det stiller os stærkere i den globale konkurrence.

Vi har en fælles vision og en vifte af initiativer, som kan skabe arbejdspladser og vækst i hele Greater Copenhagen.

Visionen er, at Greater Copenhagen i 2020 er et internationalt knudepunkt for investeringer og viden på niveau med de mest succesfulde metropoler i Europa. Samarbejdet om en fokuseret

vækstdagsorden har i 2020 skabt en betydelig økonomisk vækst og øget beskæftigelse i Sydsjællandske Internationale Metropol – Greater Copenhagen.

Det gør vi i Greater Copenhagen

Greater Copenhagen bygger videre på de seneste års tætte samarbejde og effektive indsatser inden for eksempelvis sundhed, forskning, klima, miljø og energi samt infrastruktur og turisme.

Vi samarbejder fokuseret om at sikre vækst, fordi vi vil skabe arbejdspladser og have råd til velfærd, service og uddannelse til borgerne i hele Greater Copenhagen.

Greater Copenhagen har to indsatsområder:

- **Internationalisering** – fordi internationale virksomheder, investeringer, turister og højt uddannet arbejdskraft skaber vækst og beskæftigelse i hele regionen
- **Sammenhængende arbejdsmarked og erhvervsudvikling** – fordi en velfungerende region med god infrastruktur, plads til erhvervslivet og høj attraktivitet er grundlæggende for vækst og beskæftigelse.

Med Greater Copenhagen inviterer Hvidovre Kommune interesserede parter ind i samarbejdet om en fokuseret vækstdagsorden – erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, de regionale vækstfora og staten.

Greater Copenhagen er:

- Et trygt velfærdssamfund, hvor det er rart at bo, med høj livskvalitet, tillid og god offentlig service – et solidt fundament for at udvikle moderne velfærdsteknologier og skabe sund vækst
- En miljømetropol med fælles værdier om grøn vækst, grøn transport, rent vand og bæredygtig energi
- Et veludviklet erhvervsområde med en højtuddannet arbejdsstyrke og spidskompetencer inden for design, medicin, biokemi, bioteknik, it, telekommunikation, miljøteknologi og fødevarerproduktion
- Et samlet arbejdsmarked på 3,8 millioner indbyggere stigende til 4,1 millioner indbygger i 2025. En metropol med korte pendlerafstande og direkte adgang til to landes markeder
- Et førende forskningsområde med 11 universiteter, højt specialiserede hospitaler, biosundhedsklynger og tradition for innovative samarbejds miljøer
- Et madmekka med unikke kvalitetsprodukter fra jord til bord
- Krydspunktet mellem Skandinavien og Europa med direkte forbindelse til 140 internationale og europæiske flydestinationer, Øresundsforbindelse og den kommende Femern Bælt-forbindelse
- Et attraktivt turistmål med en vifte af tilbud inden for by-, kyst-, ø-, og kulturturisme. Fra historiske købstæder og pulserende storbymiljøer til hvide strande, bøgeskove og åbne landskaber.

3.8 Områder til virksomheder med særlige beliggenhedskrav

Vi har gennem de sidste 15-20 år ønsket at få ændret eller ophævet arealreservationen til virksomheder med særlige beliggenhedskrav på Avedøre Holme, som staten senest har fastlagt i Fingerplan 2013.

Det har vi gjort, fordi der dels ikke har været nogen reel efterspørgsel fra denne type virksomheder, dels fordi der er behov for at modernisere lokalplanen for Avedøre Holme, således at plangrundlaget er gearret til den erhvervs- og virksomhedsstruktur der er gældende i dag.

Fingerplan 2013 giver kommunen mulighed for, efter aftale med Naturstyrelsen, at foretage en zonerig af området således, at der sikres mulighed for lokalisering af virksomheder med særlige beliggenhedskrav samt at de eksisterende virksomheder sikres udvidelses- og vækstmuligheder.

Vi ønsker, at Avedøre Holme fortsat skal være et erhvervsområde, men der bør også være mulighed for at lokalisere andre byfunktioner, som ikke passer ind i de øvrige byområder, eventuelt gennem brug af zonerig af området.

Der skal således fortsat være mulighed for at placere virksomheder med særlige beliggenhedskrav. Men samtidig ønsker vi, at der også bliver mulighed for at videreudvikle industriområdet til også at være et oplagt sted for lokalisering af de virksomhedstyper, som er fremherskende i erhvervsstrukturen i dag. Det vil sige virksomheder, hvor industriproduktion spiller en mindre fremtrædende rolle.

Det skal sikres, at de eksisterende, lovlige virksomheder vil kunne fortsætte driften, selv om ikke-forurenende virksomheder kommer til at ligge i området. Det samme gælder, hvis virksomheder med hidtil lovlig anvendelse/aktivitet ønsker at foretage bygningsmæssige udvidelser.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Etablering af nye virksomheder på Avedøre Holme skal ske ud fra en miljømæssig vurdering af deres miljøbelastning
- Anvendelsesbestemmelserne for Avedøre Holme, og eventuelt en zonerig af området, skal medvirke til, at der sikres muligheder for lokalisering af virksomheder med særlige beliggenhedskrav i Hovedstadsområdet i nødvendigt og ønskeligt omfang.

Retningslinjer

3.8.1

Erhvervsområdet Avedøre Holme må benyttes til erhvervsformål herunder de mere forurenende typer erhvervsaktiviteter, miljøklasse 6 og 7 i henhold til Håndbog om Miljø og Planlægning med afstandskrav på 3-500 m til miljøfølsom anvendelse (f.eks. boliger), samt til transportvirksomheder.

3.8.2

Der skal anlægges det nødvendige antal parkeringspladser på egen grund.

Redegørelse

Hele industriområdet på Avedøre Holme – med undtagelse af de store tekniske anlæg som BIOFOS, Renseanlæg Avedøre, AV-Miljø og DONG Energi, Avedøreværket – har i de sidste mange regionplaner, og senest i Fingerplan 2013, været udlagt til virksomheder med særlige beliggenhedskrav. Denne arealreservation på Avedøre Holme omfatter et areal på ca. 325 ha. Dette svarer til cirka halvdelen af den samlede arealreservationen i Hovedstadsregionen til denne type virksomheder.

'Virksomheder med særlige beliggenhedskrav' er i fingerplanen defineret som værende virksomheder af miljøklasse 6 og 7, jf. Håndbog om Miljø og Planlægning. Det vil sige de mest miljøbelastende industrivirksomheder som eksempelvis asfaltfabrikker, store betonvarefabrikker, stålskibsværfter og lignende, hvor der skal være mindst 3-500 m mellem virksomheden og forureningsfølsom anvendelse som f.eks. boliger. I fingerplanens definition indgår desuden transportvirksomheder.

I forbindelse med høringen af Fingerplan 2013 har vi efter pres fået indføjnet en bemærkning i fingerplanen om, at kommunerne efter aftale med Naturstyrelsen kan anvende zoner af denne type erhvervsområder i forskellige miljøklasser, hvis det sikrer muligheder for lokalisering af virksomheder med særlige beliggenhedskrav.

Vi er af den opfattelse at tiden er løbet fra arealreservationer af denne art, idet det er vores erfaring gennem de sidste 15-20 år, at der ikke er en reel efterspørgsel efter den slags arealer.

For at underbygge dette har vi fået udarbejdet en analyse af emnet. Den gennemgår samtlige arealreservationer i Hovedstadsområdet og viser, at der ikke har været en reel efterspørgsel de sidste 10-15 år. Analysen viser også eksempler på, at virksomheder ikke lokaliserer sig efter en sådan planlægning. Det er andre og for virksomheden vigtigere parametre, som styrer deres lokalisering, og virksomhederne tilpasser sig så til den bedst egnede lokalitet.

På denne baggrund er det vores holdning, at arealreservationen på Avedøre Holme bør ophæves eller som minimum reduceres meget.

Et første skridt i den retning kunne være at ændre afgrænsningen af arealreservationen til virksomheder med særlige beliggenhedskrav således, at de tekniske anlæg syd for Kystholmen, der alle reelt er virksomheder med særlige beliggenhedskrav bliver omfattet af arealreservationen.

Til gengæld bør afgrænsningen ændres således, at de ejendomme, der ligger langs Stamholmen i en afstand af mindre end 500 m fra boligområder, ikke er omfattet af arealreservationen.

Erhvervsområdet på Avedøre Holme er i dag omfattet af Lokalplan 507, der udlægger området til industriformål. Ejendommene er i lokalplanen forbeholdt til industri-, værksteds- og engrosvirksomheder. I mangel af bedre fastholdes den gældende lokalplan, indtil den overordnede planlægning giver os mulighed for at vedtage en ny lokalplan, der bedre vil sikre de eksisterende virksomheders eksistens og udvidelsesmuligheder.

3.9 Cykeltrafik

Vi vil arbejde på at flytte ture fra personbil til blandt andet cykel ud fra den synsvinkel, at det gavner bymiljøet i bred forstand, begrænser udslippet af CO₂ og er sundere for trafikanterne.

Det kræver, at det generelt gøres mere attraktivt at cykle, og at forholdene for cyklister til stadighed forbedres. Det gælder navnlig de lokale cykelforbindelser rundt i kommunen til vigtige trafikmål som skoler, institutioner, sportsanlæg, indkøbssteder og lignende. Her vil vi f.eks. kunne anlægge manglende dele af strækninger, sikre skæringer af veje, forbedre vejafmærkningen og optimere signalanlæg.

Vi vil også have fokus på at styrke cykelpendlingen på tværs af kommunerne. Vi støtter det igangværende arbejde med at realisere projektet "Supercykelstier i hovedstadsregionen". I takt med at supercykelstinet udbygges, vil cykelpendlingen få et løft i hele regionen.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Projektet "Supercykelstier i hovedstadsregionen" skal realiseres i samarbejde med de øvrige kommuner
- Der skal etableres gode og tilstrækkelige cykelparkeringspladser ved større trafikmål, herunder trafikterminaler, butikbygninger, offentlige bygninger og anlæg, større arbejdspladser og boligbebyggelser.

Retningslinjer

3.9.1

Der udlægges arealreservationer til overordnede cykelstinet for pendlere, de såkaldte supercykelstier, som vist på kortbilaget.

3.9.2

Strækninger, der er en del af det overordnede cykelstinet, skal generelt være stier i eget tracé eller stier, der er tydeligt adskilt fra biltrafikken. Strækningerne skal generelt anlægges og vedligeholdes til brug for pendling på cykel.

3.9.3

Der udlægges arealreservationer til overordnede, rekreative stinet som vist på kortbilaget.

3.9.4

Stierne i det overordnede, rekreative stinet bør have sikrede skæringer ved krydsning af trafikveje, så stiernes oplevelsesværdi, sikkerhed og sammenhæng tilgodeses.

3.9.5

Der skal sikres mulighed for etablering af stiforbindelser mellem Brostykkevej og Kettevej og mellem Kettevej og Bakkeskoven i Brøndby Kommune.

3.9.6

I forbindelse med det almindelige vejnet (villaveje) kan der etableres særlige cykelkorridorer ved f.eks. at vende "hajtænder" til fordel for cyklisterne – særlig i forbindelse med skoleveje.

Redegørelse

Cykel- og gangtrafik

Kommunens stier er inddelt i et regionalt trafikstinet, et regionalt rekreativt stinet og lokale stier.

Cykelstier for pendlere

Kommuneplanen udpeger et net af overordnede cykelstier for pendlere, de såkaldte supercykelstier, i overensstemmelse med indholdet i Fingerplan 2013.

Supercykelstierne skal skabe bedre forhold for pendlercyklister og give flere lyst til at vælge cyklen frem for bilen – også på de lange strækninger. Det vil give et bedre bymiljø, mindre trængsel og mere sundhed – til fordel for alle trafikanter. Stierne skal indrettes med så få forhindringer som muligt, og der lægges stor vægt på tryghed, sikkerhed og høj komfort.

Stierne er planlagt, så de så vidt muligt følger den mest direkte vej, uden for mange stop og med plads til at holde sit eget tempo. Og så forbinder stierne knudepunkter som boligområder, uddannelsesinstitutioner og områder med mange arbejdspladser. Desuden er komforten for cyklisterne højt prioriteret med en jævn belægning og høj grad af vedligehold som for eksempel snerydning. Flere steder vil cyklisterne også få ekstra services som grønne bølger, nedtællingssignaler, cykelpumper og fodhvilere.

Kommunerne planlægger tiltagene på hver enkelt rute ud fra en helhedsbetragtning, som tager hensyn til antal cyklister, øvrige trafikanter, byrum, økonomi, m.v.

Der er forventning om, at den samlede indsats vil betyde over 30 % flere pendlercyklister i regionen sammenlignet med i dag.

Ishøjruten langs Gammel Køge Landevej er en af de i alt ni Supercykelstier, der vil blive anlagt mellem 2014 og 2018. Denne rute forventes afsluttet i 2015.

Overordnet rekreativt stinet

Kommuneplanen udpeger desuden et net af overordnede, rekreative stier i overensstemmelse med Fingerplan 2013.

Stinettet skal på tværs af kommunegrænser forbinde de større byområder med de grønne kiler, kysten og de værdifulde landskaber og naturområder.

Formålet med dette stinet er at skabe størst mulig regional offentlig tilgængelighed til alle hovedstadsområdet attraktive grønne områder.

I Hvidovre er det overordnede regionale rekreative stinet i dag fuldt udbygget.

Lokale stier

Udover de stier, der indgår i det overordnede cykelstinet for pendlere og det overordnede, rekreative stinet, er der i dag etableret et net af lokale stier, der giver adgang til det overordnede stinet og sammen med disse binder de forskellige center- og lokalområder i kommunen sammen.

Stiforbindelser mellem Brostykkevej og Kettevej og mellem Kettevej og Bakkeskoven i Brøndby er endnu ikke etableret.

3.10 Kollektiv trafik

Vi transporterer os mere og længere, og det er en tendens, der vil fortsætte også i denne kommuneplanperiode. Det er især bilen, der er vores foretrukne transportform, og det er også klart, for det er en bekvem transportform. Men de mange biler på vejene giver trængselsproblemer, de belaster miljøet – både lokalt og globalt – og de skaber barriere i byen. Det er derfor vigtigt, at der findes attraktive alternativer til bilen, herunder kollektiv transport. Den kollektive transport er med til at sikre en god mobilitet for alle borgere i kommunen. I dag har kun halvdelen af Hvidovres borgere adgang til bil, og derfor skal vi sikre et alternativ. Kollektiv transport kan også være med til at sikre, at vi udleder mindre CO₂ og mindske den lokale luftforurening. Sidst men ikke mindst er kollektiv transport værd med til at sikre et bedre bymiljø. Derfor skal den kollektive transport højnes i Hvidovre.

Hvidovre er en integreret del af hovedstadsområdet, og vores borgere har behov for ikke bare at komme rundt i vores kommune, men også at krydse kommunegrænsen. Derfor skal den kollektive trafik styrkes i samarbejde med vores nabokommuner. Det gælder for busserne, men også etablering af letbaner gennem kommunerne. Vi bakker fuldt op om de aktuelle planer om etablering af letbaner og udbygning af metroen til blandt andet Avedøre Holme og Hvidovre Hospital. Også Hvidovres borgere vil få gavn af disse markante forbedringer af den kollektive trafik i hovedstadsområdet.

Hvidovre har fem S-togsstationer, Rødovre, Hvidovre, Åmarken, Friheden og Avedøre. S-togene er et godt alternativ til bilen – især i forbindelse med pendling mellem arbejdssted og bolig. Det er en vigtig transport, og den foregår i myldretiden, hvor vejnettet er ekstra belastet. Derfor er det vigtigt at understøtte stationsnærhedsprincippet ved at give mulighed for fortætning ved stationerne, og derved sikre at flere bor eller arbejder i nærheden af en station. Stationerne er også vigtige for brugere, der bor udenfor stationernes kerneopland. De benytter stationerne til omstigning mellem de kollektive transportformer og til parkering af cykler og biler.

Busserne skal gøre det lettere at komme rundt i kommunen, og busserne skal have bedre fremkommelighed vha. busbaner og prioriteringer i kryds. Movia arbejder løbende sammen med kommuner og regioner om at forbedre bussernes fremkommelighed på vejnettet og dermed forkorte rejsetiden og minimere forsinkelser på grund af trængsel.

Desuden skal busstoppestederne gøres mere tilgængelige for personer med handicap, og der skal indrettes god cykelparkering ved stationerne og de større busstoppesteder.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Vi bakker fuldt op om de aktuelle planer om etablering af letbaner til blandt andet Avedøre Holme og Hvidovre Hospital, jf. Trængselskommissionens anbefalinger og Region Hovedstadens oplæg.
- Den kollektive trafik skal udbygges og forbedres, og der skal arbejdes for bedre koordinering af den samlede kollektive trafik.
- Personer med funktionsnedsættelse skal have god tilgængelighed til den kollektive trafik og ved færden på offentlige veje, stier og pladser.

Retningslinjer

3.10.1

Der kan anlægges en letbane fra Brøndby Strand til Avedøre Holme med mulig forlængelse til Ørestad.

Redegørelse

Letbaner

I de kommende år forventes befolkningstallet at stige markant i hovedstaden. Transportsystemet vil komme under yderligere pres i kraft af den generelle økonomiske vækst og at flere mennesker får behov for at transportere sig. Trængselskommissionen har haft til opgave at formulere en strategi for reduktion af trængsel og luftforurening samt modernisering af infrastrukturen i hovedstaden. Strategien "Mobilitet og fremkommelighed i hovedstadsområdet" udkom i 2013 og anbefaler blandt andet for Ringbyen etablering af letbaner i korridorerne på henholdsvis Frederikssundsvej og i Ring 2½ herunder forbindelse mellem Ring 2½ og henholdsvis Glostrup st. og Ny Ellebjerg st. Sidstnævnte er relevant for Hvidovre, da strategien foreslår en linjeføring forbi Hvidovre Hospital og Friheden Station.

Som opfølgning på Trængselskommissionens anbefaling udarbejdede Region Hovedstaden pjecen "Flere letbaner i Hovedstadsområdet", som beskriver behovet for letbanen. Letbaner kan være løsningen, hvis vi ønsker at dæmme op for lange bilkøer og trafikpropper, et renere miljø og ikke mindst et ansigtsløft i den kollektive trafik. På steder uden togbetjente rejserelationer har den kollektive trafik en meget lav markedsandel (5-10%), modsat de togbetjente rejserelationer, der har markedsandel på 25-30% - for de radikale linker endda helt op til 65%.

Pjecen anbefaler et net af letbaner, blandt andet to linjeføringer i Hvidovre; linjen Hvidovre Hospital – Ny Ellebjerg og Ring 2½ (fra Gladsaxe trafikplads ad Tårnvej mod Friheden Station – evt. med forgrening fra Hvidovre Hospital til Ny Ellebjerg Station, og med en forlængelse til Avedøre Holme).

S-tog

S-togstrafikken administreres af Staten og DSB. Kommunen ønsker at være i fortsat dialog med Staten og DSB om forbedringer af S-togbetjeningen i Hvidovre.

Stationer

Kommunen vil i samarbejde med Movia og DSB arbejde for til stadighed at optimere samordningen mellem togtrafikken og den kollektive bustrafik ved togstationerne. I samarbejde med DSB vil det endvidere blive tilstræbt løbende at forbedre cykelparkeringsforholdene og tilgængeligheden til togstationerne.

Busser

I Hvidovre har vi to A-buslinjer (1A og 8A) og to S-buslinjer (200S og 500S). A-busser er de primære busser i det centrale København og er kendetegnet ved at have hyppige afgang og mange stoppesteder. S-busserne forbinder stationer og andre trafikale knudepunkter, de kører lange trækninger og stopper kun få gange undervejs.

Kommunen og Regionen har ansvaret for at bestille og finansiere bustrafikken i Hvidovre, mens det er trafikselskabet Movia, der har ansvaret for selve busdriften. Region Hovedstaden tager sig af 500S og overtager 200S fra 1. januar 2016. Alle øvrige busser finansieres af kommunen.

Planlægningen af busbetjeningen foregår i et samarbejde med Movia, en række nabokommuner og Regionen, idet de fleste buslinjer krydser kommunegrænsen og dermed er fælles med en eller flere af nabokommunerne. Planlægning af busbetjeningen er derfor i høj grad et fælles kommunalt ansvar.

Letbane i Ring 3

Den 20. juni 2013 blev der indgået en principaftale mellem staten, Region Hovedstaden og de 11 kommuner i Ringby-samarbejdet, herunder Hvidovre. Det fremgår af aftalen, at parterne forpligter sig til at anlægge en ca. 28 km lang letbane i Ring 3 på strækningen Lundtofte - Ishøj. Staten finansierer 40 % af anlægsudgiften, mens driften skal finansieres af kommunerne og regionen. Lov om Letbane i Ring 3 blev vedtaget i februar 2014, og der er indgået aftale med Metroselskabet om varetagelse af opgaven med anlæg af letbanen.

Der udarbejdes aktuelt en VVM-redegørelse. Letbanen forventes færdig i 2020.

Denne letbanestrækning udgør første etape af et samlet letbaneløsning som de 11 kommuner og Region Hovedstaden har aftalt. Anden etape af letbaneløsningen er en letbanestrækning fra Glostrup Station via Park Alle til Brøndby Strand og videre til Avedøre Holme.

I overensstemmelse hermed gives der i kommuneplanen mulighed for, at der kan anlægges en letbane gennem Avedøre Holme med mulig videreførelse til Ørestad, der giver forbindelse til lufthavnen og metroen i København. Letbanetraceet er ikke endeligt fastlagt, men på baggrund af gennemførte forundersøgelser peges i kommuneplanen på en foreløbig placering i vejtraceet Gammel Køge Landevej og Stamholmen.

Trafikselskabet Movias trafikplan

Trafikselskabet Movia har udarbejdet Trafikplan 2013 med mål og visioner for den kollektive bustrafik frem til 2020.

Trafikplanen opererer med fire mål for perioden:

- Fastholde passagertallet
- Mere tilfredse kunder
- Grønnere kollektiv trafik
- Styrket flextrafik.

De opstillede mål i Trafikplan 2020 er i god overensstemmelse med Hvidovres mål for den kollektive trafik.

Det konkrete mål for omegnskommunerne er en stigning på 6 millioner flere passagerer i 2020, heraf skal halvdelen komme i kraft af Movias egne indsatser som f.eks. kortere rejsetid, hyppigere afgang og forbedret information. Der står endvidere i planen, at indsatserne skal konkretiseres og udmøntes i tæt samarbejde med de enkelte kommuner.

Et af de mere relevante virkemidler i kommuneplansammenhæng er "fokus på fremkommelighed". Her er det nemlig kommunerne, der har ansvaret. Det kan enten ske via projekter, der direkte forbedrer bussernes vilkår eller ved at tænke busfremkommelighed ind i kommunens øvrige trafik- og vejprojekter. Movia har peget på udvalgte strækninger, der vurderes som særligt egnede til fremkommelighedstiltag, herunder nogle i Hvidovre.

I forhold til grønnere kollektiv trafik er målet, at CO₂ udledningen pr. kørt kilometer i 2020 er blevet reduceret med 29 % og NO_x- og partikeludledningen med mindst 75 % i forhold til 2008. Movia skærper samtidig kravene til nye bussers støjniveau fra 77 dB til 75 dB.

Delmålet for reduktion af udledningen af CO₂ er på 35 % for Hvidovre sammen med Albertslund, Brøndby, Glostrup, Ishøj, Vallensbæk, København og Frederiksberg kommuner samt Region Hovedstaden.

3.11 Veje

Et velfungerede vejnet er en væsentlig forudsætning for erhvervslivets økonomi og konkurrenceevne samt borgernes mobilitet. Men for meget trafik på vejene påvirker det lokale miljø og klimaudviklingen negativt.

Bilerne skal ikke ud af byen, men vi vil arbejde på at flytte en del af de kørte ture fra personbiler til cykler og kollektiv trafik. Det sker ud fra den synsvinkel, at det gavner miljøet i bred forstand, begrænser udslippet af CO₂ og er sundere for trafikanterne selv.

Vi skal fortsat forsøge at samle biltrafikken på de større veje, så boligkvartererne bliver holdt mest muligt fri for gennemkørende trafik. Det kan typisk ske ved trafiksaneringer med hastighedszoner og vej bump på lokalvejene.

Samtidig skal vi arbejde på at forbedre miljøet langs de større kommuneveje. Ombygninger af vejstrækninger og -kryds skal medvirke til at trafikken kører med en lavere hastighed, at der bliver mindre trafikstøj, at det bliver lettere at passere vejene, at tryghed og trafikikkerhed fremmes, og at der bliver smukkere og mere imødekommende bymiljøer omkring vejene.

Der skal fortsat være fokus på sikre skoleveje, herunder ved at etablere cykelstier, eksempelvis på Strandbovej/Hvidovre Strandvej. Der skal også fortsat være fokus på de "sorte pletter".

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Der skal til stadighed være et veludbygget vejnet, der giver en bred vifte af muligheder for både kollektiv og individuel transport, og som giver god trafikal tilgængelighed både internt i kommunen og til omverdenen
- Vejnettet skal videreudvikles med særlig vægt på hensyntagen til den kollektive trafik og cykel- og gangtrafikken
- Handicappede skal have god tilgængelighed ved færdene på offentlige veje, stier og pladser
- Bymiljøet langs de større kommuneveje skal forbedres, så der bliver mindre trafikstøj, mindre barrierevirkning og et bedre visuelt miljø
- Antallet af trafikuheld skal løbende søges nedbragt ved at arbejde med systematisk uheldsbekæmpelse på kommunens vejnet.

Retningslinjer

3.11.1

Trafiksanering af lokalveje til 40 km-zoner skal ske for samlede områder, ikke for enkelte veje.

Redegørelse

Kommunen har i dag et fuldt udbygget vejnet, der sammen med statsvejene Holbækmotorvejen og Amagermotorvejen giver god trafikal tilgængelighed for biltrafikken både internt i kommunen og til omverdenen.

Stort set alle veje i Hvidovre er offentlige veje. Fordelingen er 178 km offentlige veje og ni km private fællesveje.

Det kommunale vejnet er inddelt i fire vejklasser:

- Primære trafikveje er veje, der sammen med Holbækmotorvejen og Amagermotorvejen indgår i det overordnede vejnet i hovedstadsområdet. Disse veje skal fungere som hovedforbindelse for biltrafikken mellem kommunen og omverdenen. Al gennemkørende biltrafik skal søges samlet på disse veje
- Sekundære trafikveje er veje, der sammen med de primære trafikveje indgår i et net af veje, der skal fungere som hovedforbindelse for biltrafikken mellem de enkelte center- og lokalområder i kommunen. Al biltrafik mellem de enkelte center- og lokalområder skal søges samlet på disse veje
- Primære lokalveje skal sørge for fordelingen af biltrafikken i de enkelte lokalområder. Som sådan fungerer de primære lokalveje også som forbindelse for biltrafikken til og fra de enkelte lokalområder
- Øvrige lokalveje omfatter alle øvrige veje i kommunen. Disse veje skal sørge for adgang for biltrafikken til de enkelte boliger, arbejdspladser, institutioner og butikker i de enkelte lokalområder.

Hastighedsdæmpning af primære trafikveje kan ske gennem skiltning.

Hastighedsdæmpning af sekundære trafikveje kan for eksempel ske gennem forbedringer af muligheden for at krydse vejene, udvikling af lyskryds, etablering af midterrabatter, indsnævring af kørebaner, anlæg af busbaner, lokal hastighedsbegrænsning, brug af støj-dæmpende asfalt osv.

Hastighedsdæmpning af lokalveje skal ske gennem trafiksanering af samlede områder, ikke af enkelte veje. Inden for udpegede zone 40-områder kan Kommunalbestyrelsen tillade, at der etableres hastighedsdæmpende foranstaltninger, f.eks. i form af bump eller indsnævring/forsætning af vejen. Grundejerne skal afholde 75 % af udgifterne til fartdæmpere, skilte og afmærkning, mens kommunen dækker de resterende udgifter.

3.11.1 Udvikling af Hvidovrevej

Hvidovrevej er på strækningen fra Hvidovre Station til Frihedens Station byens "hovedgade", der binder store dele af kommunen sammen på langs mellem de to S-banelinjer. Det er også her, at mange af de fælles mødesteder i og uden for centrene findes.

Strækningen er præget af to bymæssige koncentrationer omkring stationerne, samt en række mindre knudepunkter, der er spredt langs strækningen: Ved Hvidovre Torv, ved Hvidovrevejs Butikstorv, samt ved Brostykkevej. Et af de vigtigste knudepunkter er Hvidovre Bymidte med bl.a. Rådhuset. Hvidovrevej er på store strækninger omkranset af boligbebyggelse såsom villakvarteret Risbjerg og mange etageejendomme med Bredalsparken, som en af de markante.

En opgradering af Hvidovrevej og de tilstødende centerområder vil have en positiv effekt i forhold til hele kommunen. Men særligt de tilstødende boligområder vil kunne sikres nærhed til en bymæssighed, der i højere grad vil kunne dække beboernes nuværende og fremtidige behov for adgang til kollektiv trafik, oplevelser, indkøb mv.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Byomdannelsen skal ske i form af punktvis fortætning med nye boliger og andre byfunktioner i udvalgte områder på strækningen
- Hvidovrevej skal være godt forsynet med kollektiv trafik, så beboerne i de omkringliggende boligområder får let adgang til byfunktionerne i knudepunkterne på strækningen og til stationerne på S-banen
- Hvidovrevej skal på strækningen have en udformning, der tilgodeser bustrafikken og cykling, og i knudepunkterne give gode rammer for et rigt og varieret byliv.

Redegørelse

Visionen om at styrke hovedgaden og omgivelserne

Vejstrukturen og bygningsmassen i de bagvedliggende boligområder gør det umuligt at forsyne disse med kollektiv trafik. For at sikre beboerne en mulighed for at vælge bæredygtige trafikale løsninger, skal Hvidovrevej opgraderes med kollektiv trafik. Denne kollektive trafik skal dels forbinde centerområderne og knudepunkterne internt på hele strækningen, dels give let og hurtig adgang til S-stationerne og trafikterminalerne ved disse.

Der skal på én og samme tid fokuseres på en strategisk behandling af bymiljøet og trafikstrukturen på strækningen.

Byomdannelse i knudepunkter

For at øge tætheden af mennesker, oplevelser og byliv skal bebyggelsen langs Hvidovrevej overvejende have et bymæssigt præg og indhold. I knudepunkterne skal ny bebyggelse derfor opføres i 3-5 etager. Omkring stationerne skal der kunne bygges endnu tættere og højere.

Områder udlagt til centerformål afløses af blandede byområder som perler på en snor ved at udvælge knudepunkter langs Hvidovrevej, hvor butikker og andre byfunktioner samles for at styrke detailhandlen.

Strækningerne mellem knudepunkterne vil fortsat skulle have karakter som en færdselsåre uden væsentlige opholdsarealer langs vejen. Her er der afdæmpet og roligt, og den eksisterende lave bebyggelse fastholdes. I dag er der på disse strækninger mellem

knudepunkterne en lang række indadvendte aktiviteter. For at give strækningerne et bymæssigt præg, så bør aktiviteterne åbne sig og være synlige ud mod Hvidovrevej.

Udformning af vejforløbet

Selve Hvidovrevej skal ombygges, så der kan ske en prioritering af bustrafikken, nedsættelse af biltrafikkens hastighed og reduktion af vejens barrierevirkning. Dette kan f.eks. gøres ved kun at have én vejbane i normal bredde i hver retning og etablere brede midterrabatter med beplantning, belægning og belysning af høj kvalitet. Hvor der på grund af de lokale bebyggelsesforhold, funktioner og solorienteringen er gode muligheder for ophold og aktiviteter, kan indsnævringen af vejforløbet bruges til at skabe nye, attraktive pladسدannelser/byrum.

En letbane på strækningen er det langsigtede mål, men realistisk set bør den kollektive trafik på Hvidovrevej i første omgang udformes som en prioriteret buslinje.

Der skal sikres en god tilgængelighed for cyklister og fodgængere til knudepunkterne ved at etablere/sikre et net af stier, der giver let og sikker adgang mellem boligområderne og knudepunkterne langs Hvidovrevej. I knudepunkterne skal der etableres gode, organiserede parkeringsforhold for cykler, både i forhold til målene i knudepunkterne og til skift mellem bus og cykel.

Det er vigtigt, at Hvidovrevej ses som ét samlet forløb. Det betyder, at hele vejen skal tænkes som en helhed, men at de enkelte strækninger skal bearbejdes forskelligt og tilpasses de lokale forhold.

Genkendelighed er nøgleordet i at se Hvidovrevej som ét forløb i vekslingen mellem de forskellige bymiljøer, brede og smalle gaderum mm. Det kunne eksempelvis opnås gennem brugen af bestemte materialer og byinventar.

3.12 Overordnede trafik anlæg

Arealreservationen til transportkorridorer har været en del af region- og kommuneplanlægningen for hovedstadsområdet siden 1982. Transportkorridoren er en langsigtet arealreservation til fremtidige, overordnede infrastrukturanlæg, som er af betydning for hele hovedstadsområdet. Formålet er at sikre mulighed for fremføring og passage af større trafik anlæg og tekniske anlæg med de mindst mulige samfundsmæssige omkostninger og miljøgener.

Kommunalbestyrelsen har ingen særskilte målsætninger for de overordnede trafik anlæg.

Retningslinjer

3.12.1

Der er udlagt arealreservation til en transportkorridor til fremtidig overordnet trafik infrastruktur og tekniske anlæg.

3.12.2

Landzonearealer i transportkorridoren skal friholdes for yderligere permanent bebyggelse og anlæg, bortset fra bebyggelse og anlæg, som er nødvendig for driften af landbrugsejendomme.

3.12.3

Byzonearealer i transportkorridoren må ikke intensiveres eller ske i strid med de i retningslinje 3.11.4 – 3.11.5 nævnte, konkrete infrastrukturformål.

3.12.4

Der er udlagt arealreservation til en ny jernbaneforbindelse mellem København og Ringsted via Køge.

3.12.5

Der kan anlægges et overhalingsspor gennem Hvidovre på S-banen mellem Ny Ellebjerg og Hundige.

3.12.6

Fremtidige trafik anlæg og tekniske anlæg i transportkorridoren skal placeres og udformes med hensyntagen til landskabs-, natur- og kulturværdier.

Redegørelse

Kommuneplanen skal sikre overordnede arealreservationer til fremtidig trafik infrastruktur som indeholdt i Fingerplan 2013 samt opretholde arealreservationer givet ved projekteringslove og anlægslove. Kommuneplanen skal samtidigt sikre overordnede arealreservationer til fremtidig trafik infrastruktur af betydning for udviklingen i hovedstadsområdet som helhed.

I konsekvens heraf indeholder kommuneplanen arealreservationer til de overordnede trafik anlæg, der omtales i det følgende.

Transportkorridor

Kommuneplanen fastholder den langsigtede reservation af en transportkorridor til fremtidig overordnet trafik infrastruktur og tekniske anlæg.

I transportkorridoren ligger i dag Amagermotorvejen med tilhørende tilslutningsanlæg til Gammel Køge Landevej og Avedøre Havnevej. Der er aktuelt ikke konkrete planer for ny trafik infrastruktur i Hvidovres del af transportkorridoren.

Midlertidige bygninger og anlæg kan placeres i transportkorridoren, når der i forbindelse med landzonetilladelsen tinglyses fjernelsesvilkår for det pågældende anlæg, så anlægget kan fjernes uden udgift for det offentlige, hvis korridoren tages i brug, således som det også har været retningslinje ved administrationen af den tidligere regionplanlægning.

Naturstyrelsen har udgivet "Vejledning om administration af transportkorridorerne i hovedstadsområdet", VEJ nr. 50 af 24. juni 2011.

Jernbanestrækning København-Køge-Ringsted

Kommuneplanen opretholder i overensstemmelse med anlægsloven om en jernbanestrækning København-Ringsted over Køge, LOV nr. 527 af 26. maj 2010 arealreservationer for etablering af den ny jernbanestrækning langs med Holbækmotorvejen. Anlægsarbejderne på strækningen gennem Hvidovre er igangsat og forventes afsluttet i 2018.

Overhalingsspor på Køge-banen

Så vidt vides har Transportministeriet ikke aktuelle planer om anlæg af et overhalingsspor på S-banen mellem Ny Ellebjerg og Hundige. Overhalingssporet er imidlertid indeholdt i Fingerplan 2013, hvorfor det skal indarbejdes i kommuneplanen.

Statslig trafikplan

I de senere år er der vedtaget en lang række større og mindre anlægsprojekter indenfor jernbanen og den øvrige kollektive trafik. Blandt de større baneprojekter kan nævnes Signalprogrammet, Femern Bælt-forbindelsen, ny bane mellem København og Ringsted, elektrificering, Metrocityring, letbaner m.fl. Disse initiativer giver nye udviklingsmuligheder for den danske jernbane og betyder, at de senere års betydelige vækst i den kollektive trafik forventes at fortsætte fremover.

"Trafikplan for den statslige jernbane 2012-2027" giver et overblik over vedtagne projekter og den forventede udvikling i togbetjening og passagerprognoser på 5, 10 og 15 års sigt.

Afrejser og ankomster på stationer i Hvidovre, hverdag				
	2010	2017	2022	2027
Avedøre	5.100	5.600	5.900	6.100
Friheden	7.100	7.800	8.300	8.500
Hvidovre	5.000	5.500	6.100	6.200
Rødovre	6.100	6.600	7.300	7.500
Åmarken	1.800	2.000	2.200	2.300

Trafikplanen omtaler Transportministeriets analyse af sammenhængende kollektivt net i hovedstadsområdet. Analysen kortlægger og beskriver potentialerne ved at udvikle Ny Ellebjerg og Glostrup til nye trafikale knudepunkter. Det undersøges også, hvordan en metroafgrening til Ny Ellebjerg kan understøtte knudepunktstankegangen. En af disse afgreninger går mellem Hvidovre Hospital og Ny Ellebjerg.

3.13 By- og landzonearealer

Der skal være klare grænser for byerne, så der sikres en tydelig forskel mellem land og by. Dette er særligt afgørende for en storbykommune som Hvidovre, hvor landområderne er en meget begrænset ressource.

Vi påtager os vores del af den regionale opgave med at omdanne, revitalisere og fortætte dele af byområdet for at mindske behovet for byspredning.

Desuden vil vi være tilbageholdende med at give tilladelse til nye anlæg eller bebyggelser i landzone. Vores del af landzonen skal først og fremmest bruges til rekreation for beboerne i storbyområdet – herunder selvfølgelig beboerne i Hvidovre.

I landzonen ligger der imidlertid også nogle bygninger, som ikke længere kan anvendes til landbrugsmæssige formål. Disse bygninger har en stor kulturarvsmæssig værdi og er bevaringsværdige. På grund af Fingerplanens nuværende indhold er det en udfordring for os at give disse bygninger nyt indhold og nye anvendelser, der kan sikre, at de forbliver en levende del af vores kulturarv.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Der skal fokuseres på byomdannelse og fortætning af visse, udpegede byzonearealer, hvilket vil medvirke til at revitalisere Hvidovre som by.

Retningslinjer

3.13.1

Der kan ikke udlægges nye arealer til byzone, men de eksisterende byzonearealer fastholdes.

3.13.2

Alt nybyggeri skal i princippet placeres på arealer, der er beliggende i byzone. Dog kan byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom, eller mindre bygninger, der er nødvendige for rekreative områders brug og drift, placeres på arealer, der er beliggende i landzone.

Redegørelse

Hele landet er opdelt i tre planlægningszoner: Byzoner, landzoner og sommerhusområder.

Langt hovedparten af Hvidovre er beliggende i byzone. Af Hvidovres areal på 21,9 km² er de 18 km² således beliggende i byzone.

Landzonearealerne i den vestlige del af kommunen er desuden omfattet af bestemmelser om Indre Grønne kiler i Fingerplan 2013. Disse arealer må kun anvendes til landbrugs- og rekreative formål.

Områderne Den Grønne Kile, Vestvolden, Kystagerparken, Lodsparken, Strandengen og den nordlige del af Råhavnen er beliggende i landzone.

Hvidovre rummer ikke sommerhusområder.

3.14 Kystnærhedszonen

De åbne kyster skal fortsat udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource, og kystområderne skal derfor søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed.

I de dele af byområdet, der ligger ud til kysterne, skal det sikres, at der ved planlægning af ny bebyggelse og anlæg tages de fornødne hensyn til kystlandskabets helhed.

I Hvidovre er det især landzonearealerne på kyststrækningen fra Harrestrup Å's udløb i Kalveboderne til Råhavnen, der rummer natur- og landskabsværdier. Disse områder er også sikrede gennem fredning efter Naturbeskyttelsesloven.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Boligområderne, der støder op til kystområderne langs Kalveboderne, skal fastholdes med begrænsede bygningshøjder.
- Den kystnære del af landzoneområderne (Kystagerparken, Lodsparken, Strandsumpen, Vestvolden og størstedelen af Den Grønne Kile) skal friholdes fra byggeri og anlæg, der ikke er nødvendigt for de eksisterende eller planlagte anvendelser.
- Nødvendigt byggeri og anlæg i den kystnære del af landzoneområderne skal placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og tilpasses det omgivende landskab.

Retningslinjer

3.14.1

Kystområderne skal søges friholdt for bebyggelse og anlæg, der ikke er afhængige af kystnærhed. I 3 km kystnærhedszonen må der kun planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

3.14.2

I de kystnære dele af byområdet (dvs. byzonearealer), der ligger ud til kysterne eller indgår i et samspil med kystlandskabet, skal der i den kommunale planlægning ske en vurdering af de fremtidige bebyggelsesforhold, herunder bygningshøjder, med henblik på, at:

- ny bebyggelse indpasses i den kystlandskabelige helhed,
- der tages hensyn til bevaringsværdige helheder i bystrukturen og til naturinteresser på de omgivende arealer,
- der tages hensyn til nødvendige infrastrukturanlæg, herunder havne, og at
- offentligheden sikres adgang til kysten.

3.14.3

Bortset fra anlæg, der er underlagt VVM-pligt, skal det i redegørelsen til lokalplanforslag for bebyggelse og anlæg i de kystnære dele af byzonerne, der vil påvirke kysten visuelt, gøres rede for påvirkningen. Såfremt bebyggelsen afviger væsentligt i højde eller volumen fra den eksisterende bebyggelse i området, skal der gives en begrundelse herfor.

Redegørelse

Kystnærhedszonen er en 3 km bred planlægningszone langs de danske kyster. Det er ikke en forbudszone. Der kan således godt ske udvikling inden for kystnærhedszonen, men det kræver en meget grundig planlægning. Kommunerne skal efter planloven udarbejde retningslinjer for

arealanvendelsen for alle landzonearealer og sommerhusområder i kystnærhedszonen. Retningslinjerne skal søge kystnærhedszonen friholdt for yderligere byudvikling, tekniske anlæg og ferie- og fritidsanlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed.

Som det fremgår af kortet nedenfor, er Hvidovre langt overvejende beliggende inden for kystnærhedszonen.

Der inddrages ikke nye arealer i byzone, og der planlægges ikke for nye anlæg i landzone, således heller ikke arealer, der er beliggende i kystnærhedszonen.

Hvidovre rummer ikke eksisterende sommerhusområder, og der planlægges ikke for etablering af sådanne. Det samme gælder for ferie- og fritidsbebyggelser.

Retningslinjerne for landzonearealerne – herunder de, der er beliggende i kystnærhedszonen - fremgår af temaet "Landskab".

For den del af kystnærhedszonen, der er beliggende i landzone, planlægges følgende ændringer:

- Der planlægges fortsat for en udvidelse af sydmolen på Hvidovre Havn i overensstemmelse med Lokalplan 316. Lokalplanen, der giver mulighed for at udvide sydmolen til cirka dobbelt bredde og for at udvide jolleophalerpladsen mod øst, vil medføre inddragelse af arealer på søterritoriet,
- Der planlægges fortsat for en delvis ændret anvendelse af det fredede område Lodsparken, idet en del af arealet ønskes indrettet til badestrand ved tilkørsel af sand. Der vil ikke blive etableret serviceanlæg i direkte tilknytning til badestranden. I stedet vil man udnytte nærheden til Hvidovre Havn. Derfor vil de fysiske, funktionelle og visuelle ændringer i forhold til kysten også blive meget begrænsede.
- Der er offentlig adgang til langt hovedparten af kyststrækningen i Hvidovre. Men mellem Hvidovre Havn og Strandengen er der kun punktvis offentlig adgang til vandet for enden af Strandvangsvej og Konkylievej.

Kommuneplanen indeholder ikke uudnyttede arealreservationer til ny byzone i kystnærhedszonen. Der er i dag planlagte, men ubebyggede byzonearealer inden for følgende rammeområder:

- Rammeområde 4A1 Langkildevej Syd. Her planlægges der for en yderligere rummelighed på indtil 10.000 m² etageareal, der må opføres i 2-3 etager. Området er udlagt til blandet byområde, men det er mest sandsynligt, at der alene opføres boligbyggeri. Hvis dette bliver tilfældet kan der opføres 75-100 nye boliger i området.
- Rammeområde 4A4, Cirkusgrunden. Her planlægges der for en yderligere rummelighed på ca. 40.000 m² etageareal, der må opføres i 2-8 etager. Området er udlagt til blandet byområde, men boliger forventes at blive den klart dominerende anvendelse. Der forventes opført ca. 300 nye boliger, der vil blive en blanding af etageboliger og rækkehusboliger.

Disse områder forventes bebyggede i planperioden, og vurderes i øvrigt ikke at kunne påvirke kysten visuelt.

Tema: Landskab

4.0 Benyttelse og beskyttelse af landskabet

Let adgang til lokale, grønne områder og til de større, attraktive naturområder er en forudsætning for god livskvalitet og sundhed for borgerne.

Kommunen er heldigvis beriget med en række større og mindre grønne områder - fra den friserede bypark til det overdrevagtige slettelandskab. Disse grønne områder skal sikres og bevares, lige som der skal ske en udbygning og videreudvikling af de grønne områder og tilgængeligheden til dem.

Samtidig er de grønne områder hjemsted for et dyre- og planteliv, der er truet af forskellige former for forurening fra landbruget, byområderne, industrien og trafikken. Dette pres er med til at forringe naturgrundlaget og dermed også områdernes rekreative udnyttelse. Den rekreative og landbrugsmæssige udnyttelse af de grønne områder og landskabet skal derfor ske under hensyntagen til beskyttelsen af miljøet og naturværdierne.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- De landskabelige værdier skal understøttes og udvikles med bevaring af den grønne kile og med sikring af en tydelig grænse mellem by og land.
- Den offentlige adgang til rekreative oplevelsesmuligheder i det åbne land skal bevares og tilgængeligheden sikres og øges gennem etablering af flere adgange til og stier gennem området.
- Der skal sikres gode adgangsforhold langs kysten for kommunens borgere.

Redegørelse

Statslige udmeldinger til kommuneplanlægningen

De statslige mål for friluftslivet er, at mulighederne for at dyrke friluftslivet øges ved at integrere friluftslivet i den samlede fysiske planlægning så velfærd, sundhed og livskvalitet forbedres.

Det er også et mål, at kolonihaveområder fortsat skal være en væsentlig del af bybefolkningens muligheder for rekreation og beskæftigelse i fritiden.

Det skal sikres, at der er den rigtige balance mellem turisme og natur- og landskabsværdier. Adgangen til det åbne land, naturen og kysten skal baseres på respekt for naturværdierne og tilgængeligheden skal øges, så stadig flere danskere får mulighed for at bruge den.

De statslige mål for byggeri i landsbyer og det åbne land er at forhindre spredt og uplanlagt bebyggelse og anlæg i det åbne land, samt at bevare de værdifulde landskaber. Områder i landzone skal derfor som udgangspunkt friholdes for anden bebyggelse end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri.

Landzoneadministrationen skal sikre areal til jordbrugserhvervet og de særlige karaktertræk, der gælder for det danske landskab med åbne vidder og klare grænser mellem land og by. Det er et mål, at de åbne kyster friholdes som væsentlige natur- og landskabsressourcer og er attraktive til rekreative formål.

Det er et mål, at det gennem planlægningen af det åbne land sikres, at de værdifulde landskaber bevares og styrkes, og at de åbne kyster fortsat udgør en væsentlig natur- og landskabsressource.

De statslige mål for lavbundsarealer er at der skal ske en række indsatser i lavbundsarealer ved bl.a. genopretning af vådområder mv. med henblik på at opnå et vandmiljø af god kvalitet.

Sammenhængende naturområder med øget biodiversitet skal forbedres. Kommunerne skal i planlægningen sikre sammenhæng mellem Natura2000-områderne, nationalparkerne, generelt beskyttede naturområder (§ 3 områder) og fredede områder ved at forbinde dem med økologiske forbindelser/spredningskorridorer. De økologiske forbindelser mellem naturområderne skal udbygges og suppleres ud fra økologiske kvalitetsmål for forbindelserne.

De statslige mål for bygge- og beskyttelseslinjer er, at naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer, der afgrænser værdifulde landskabselementer, sikres.

De statslige mål for skovrejsning er at øge skovarealet således, at skovlandskaber udgør 20-25 % af landets areal i løbet af en trægeneration, som er 80-100 år.

Landsplanredegørelse 2013

Landsplanredegørelsen lægger vægt på, at planlægningen af det åbne land skal bygge på en hensigtsmæssig og balanceret afvejning af hensynet til beskyttelse og en stillingtagen til muligheden for benyttelse.

Gennem den fysiske planlægning kan der findes arealer til de aktiviteter, som kun kan foregå i det åbne land. Der skal være plads til landbrug, skovbrug og til vedvarende energianlæg, og der skal tages vare på naturen, kulturhistoriske værdier, rekreative interesser og landskabsværdier i det åbne land.

Det handler om at beskytte værdifulde landskaber, de åbne kyststrækninger og planlægge for de beskyttede naturområder med henblik på at sikre biodiversitet, drikkevandskvalitet og adgangen til natur og landskabsarealer.

I kommuneplanlægningen er det samtidig vigtigt at se landskabs-, kultur- og naturværdier som centrale elementer i en strategi for udvikling og vækst i de enkelte kommuner.

Landsplanredegørelsen lægger vægt på, at kommunerne sætter yderligere fokus på landskabsbeskyttelsen i den kommende planlægning for det åbne land. Det er nødvendigt for at styrke beskyttelsen som led i den samlede planlægning, først og fremmest i samspillet med vand-, natur-, erhvervs- og kulturarvsplanlægningen. Ligeledes skal der sikres bedre adgangsmuligheder i det åbne land, så landskaberne kan opleves af alle.

Planlægningen skal sikre mere sammenhængende natur og vandmiljø. Såvel eksisterende som ny natur skal forbindes med økologiske korridorer, så områderne ikke ligger spredt og tilfældigt.

Robuste og velfungerende naturområder er en forudsætning for at bevare og forbedre livsvilkårene for dyr og planter og for at sikre mangfoldigheden af arter og deres variation. Robuste natur- områder er væsentlige, når de både påvirkes af den intensive arealanvendelse og på samme tid skal stå imod nye, udefra kommende påvirkninger, f.eks. i form af klimaforandringer.

Fingerplan 2013

Landsplandirektivet Fingerplan 2013 fastlægger afgrænsningen af hovedstadsregionens grønne kiler, som består af de indre grønne kiler, ringe og kystkiler i byfingrene og de ydre grønne kiler. Der gælder forskellige regler for placering af anlæg til fritidsformål i de indre og ydre kiler. Hvidovre har områder i en del af de indre kiler.

Kommuneplanlægningen skal sikre, at de grønne kiler ikke inddrages til byzone eller anvendes til bymæssige fritidsanlæg. Fingerbystrukturen indebærer således, at områderne mellem byfingrene friholdes for bebyggelse og anlæg til bymæssige formål og fastholdes som grønne kiler til regionale fritidsformål.

De grønne kiler har som hovedformål at tilgodese behovet for det almene friluftsliv, hvilket indebærer, at mulighederne for offentlig adgang og ophold har højeste prioritet. Der bør generelt ikke placeres støjende friluftsanlæg.

Jordbrugsmæssig anvendelse skal være mulig i kilerne, bl.a. som en del af et varieret landskab.

I de indre grønne kiler er der ikke plads til flere store areal- og bygningskrævende anlæg, der har en lukket karakter, hvis muligheden for almen rekreativ anvendelse ikke skal udelukkes eller begrænses yderligere.

Fingerplanen opretholder reservationer af konkrete lokaliseringsområder, herunder kan der i Hvidovre, øst for Byvej, placeres idræts- og overnatningsanlæg.

Ringbysamarbejdet

I forbindelse med planlægningen af letbanen fra Lyngby til Ishøj er der etableret et kommunalt samarbejde kaldet Ringbysamarbejdet, hvori Hvidovre indgår. De ti involverede kommuner skal i samarbejde med Naturstyrelsen sikre, at der som led i omdannelsen af by- og erhvervsområder langs Ring 3 fastlægges grønne bykiler, som primært forbeholdes alment tilgængelige frilufts- og fritidsformål.

Fingerplanen stiller blandt andet krav om, at der skabes sammenhængende grønne og blå forbindelser fra de nye tætte byområder langs Ring 3 til de grønne kiler. Der skal skabes god adgang til naturkvaliteter og landskabsoplevelser i kommunen og på tværs af kommunegrænserne. De grønne bykiler skal i videst muligt omfang være alment tilgængelige for friluftsliv. Det er navnlig heri, at Hvidovres planlægning indgår.

Vand- og Natura 2000 planer

Vandplanerne er samlet set en plan for forbedring af det danske vandmiljø. De skal sikre renere vand i Danmarks kystvande, søer og vandløb i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv.

Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for anvendelsen af vandløb, søer og kystvande, som omfatter rekreativ anvendelse som badning, sejlad og fiskeri.

Første generations vandplaner er vedtaget i 2014, og kommunerne er nu i gang med at udarbejde/ tilpasse vandhandleplanerne. Kommuner og vandråd er kommet med deres bidrag vedr. vandløb til 2. generations vandplaners indsatsprogram. Indsatsen for 2. generations vandplaner vil være indeholdt i bekendtgørelser.

Følgende vandområder i kommunen er omfattet af vandplanen: Harrestrup Å, Fæstningskanalen, grundvandsforekomster og Kalveboderne og Køge Bugt.

Kalveboderne, som grænser op til kommunen, er omfattet af Natura 2000 planen 'Vestamager og havet syd for. Natura 2000-område nr. 143'. Dette område har international betydning som fuglelokalitet og er udpeget som et nationalt, biologisk interesseområde.

Naturstyrelsen er i gang med at udarbejde forslag til nye Natura 2000-planer for planperioden 2016 - 2021.

Regional Udviklingsplan 2012

I Hovedstadsregionen skal grøn omstilling fremme sundhed og udvikling.

Det er målet at gøre Hovedstadsregionen mere klimaparat, energieffektiv og attraktiv. Grønne initiativer skal derfor skabe bedre vilkår for alle og fungere som en dynamo for sundhed, udvikling og grøn vækst.

Det er målet i de rekreative områder at øge og forbedre de grønne og blå områder. Grønne arealer, strande, kyster, søer og vandløb har en positiv betydning for borgernes sundhed og velvære, og der skal arbejdes for grønne byer til gavn for klima og miljø.

Fredninger

Flere af de større, grønne områder i Hvidovre er fredede - enten ved en gennemførelse af en fredningssag eller f.eks. en tinglyst deklARATION. Fredningerne har forskellige formål og kan derfor omfatte såvel landskabelige, kulturhistoriske, biologiske og rekreative interesser.

Planloven

Planloven stiller i § 11a, stk. 1, krav om at kommuneplanen indeholder retningslinjer for beliggenheden af arealer til lokalisering af driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug (punkt 10), samt beliggenheden af tekniske anlæg, herunder arealer til fælles biogasanlæg (punkt 5).

Store husdyrbrug er defineret ved, at der minimum er 500 dyreenheder på ejendommen. Der er ikke fysisk mulighed for at placere så store husdyrbrug i Hvidovre. Derfor indeholder kommuneplanen ikke en udpegning af arealer til driftsbygninger og -anlæg på store husdyrbrug, lige som der ikke er opstillet retningslinjer for disse.

Økonomien i et fælles biogasanlæg afhænger særligt af omkostninger til transport af gylle. Planlægningen for områder til lokalisering af fælles biogasanlæg skal derfor i høj grad tænkes sammen med eksisterende husdyrbrug og planlægningen for store husdyrbrug. Der bør indenfor en radius på 10-15 km være adgang til tilstrækkeligt gylle.

Det primære hensyn ved lokalisering af fælles biogasanlæg er således beliggenhed i forhold til gylle/husdyrgrundlag.

Da der ingen steder i Hvidovre er let adgang til store mængder gylle, indeholder kommuneplanen ikke en udpegning af arealer til fælles biogasanlæg, lige som der ikke er opstillet retningslinjer for disse.

4.1 Den grønne struktur

Den overordnede, grønne struktur i kommunen ligger som en hestesko omkring byområdet og udgør en værdifuld kontrast hertil. Den grønne struktur indgår i fingerbyens grønne kiler og ringe.

Det grønnes åbne og rekreative karakter har stor oplevelsesværdi og indeholder potentiale i forhold befolkningens sundhed og almene velbefindende, og det skal derfor være nemt at komme til og fra og rundt i det grønne.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Den klare grænse mellem by og land skal fastholdes, hvormed den grønne struktur sikres som et attraktivt åbent, bynært landskab, der både skal beskyttes og benyttes.
- Kommunens bidrag til en bæredygtig regional udvikling og planlægning af den grønne struktur skal sikres og fremmes gennem Ringbysamarbejdet og i samarbejde med nabokommuner og Naturstyrelsen.

Retningslinjer

4.1.1

Kommunens grønne struktur er "den grønne hestesko" bestående af Vestvolden, Den Grønne Kile, Granaten, Mågeparken, Strandengen, Strandsumpen, den nordlige del af Råhavnen, Lodsparken og Kystagerparken.

4.1.2

Den grønne struktur skal søges fastholdt og styrket gennem forbedring af adgangs- og opholdsmuligheder og de landskabelige og rekreative værdier.

4.1.3

De dele af den grønne struktur, der samtidig er udpeget som dele af de grønne kiler jf. landsplandirektivet Fingerplan 2013, må kun anvendes i overensstemmelse med Fingerplanens kapitel 5.

Redegørelse

Hvidovre er omkranset af et hesteskoformet bælte bestående af en række større, grønne områder. Vestvolden og Den Grønne Kile udgør den nordvestlige del af "den grønne hestesko", mens resten udgøres af Granaten, Mågeparken, Strandengen, Strandsumpen, Lodsparken og Kystagerparken.

Områderne udgør en værdifuld kontrast til byområdet på grund af deres åbne karakter, og de skal derfor generelt friholdes for bebyggelse og anlæg, så den klare grænse mellem by og land fastholdes.

Kommuneplanens grønne struktur er defineret med udgangspunkt i de større, grønne områders rekreative betydning og potentiale for de lokale borgere samt storbyens befolkning.

Områderne er ligeledes en del af fingerbyens grønne kiler og ringe, herunder Den Grønne Kile, Køge Bugt Strandpark og Vestvoldsringen. Den grønne strukturs overordnede træk er således fingerbyens grønne kiler og ringe samt de åbne kystkiler og kystlinjen, som er ganske speciel

for Hovedstadsområdet, da man næsten overalt kan opleve og komme til åbent landskab tæt ved byområderne. Kommunen skal derfor i et samarbejde med andre nærliggende kommuner sikre og fremme den overordnede grønne struktur gennem udvikling og planlægning.

4.2 Landskabs- og naturværdier

Landskabs- og naturværdierne skal beskyttes - både for naturens skyld og for at fastholde kommunen som et attraktivt sted at bo og besøge. Mangfoldighed og kvalitet i natur og landskab er vigtig for borgernes livskvalitet og for kommunens tiltrækningskraft i konkurrencen med andre kommuner.

De udpegede beskyttelsesområder består af områder med landskabelige og biologiske interesser samt lavbundsarealer, som kan genoprettes til fremtidige naturområder.

I beskyttelsesområderne må der ikke ske indgreb, som strider mod de særlige værdier, som det er formålet at beskytte med selve udpegningen, og de eksisterende landskabs- og naturværdier må ikke forringes.

Også de mindre naturområder uden for beskyttelsesområderne, herunder småbiotoperne og det grønne inde i byområderne, er nødvendige for at bevare et alsidigt plante- og dyreliv, bl.a. fordi de udgør "trædesten", hvorfra planter og dyr kan sprede sig. Småbiotoperne omfatter grøfter, levende hegn, jord- og stendiger, markskel, gravhøje og andre uopdyrkede pletter, hvoraf en del er omfattet af andre beskyttelsesbestemmelser.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Beskyttelsesområderne skal værnes ved at begrænse forurening og fremme biologisk og landskabelig mangfoldighed
- Områder, der rummer væsentlige værdier knyttet til landskab, kulturhistorie og spredningskorridorer for planter og dyr skal beskyttes, styrkes og plejes. Områdernes beskyttelse skal bidrage til en bæredygtig udvikling til gavn for kommunens naturgrundlag og for befolkningens oplevelsesmuligheder og for forskning og undervisning
- Øvrige grønne områder, hvor der er eller kan skabes levesteder og spredningsmuligheder for det vilde dyre- og planteliv, skal bevares og forbedres.

Retningslinjer

4.2.1

I beskyttelsesområderne må tilstanden eller arealanvendelsen ikke ændres, hvis det forringer deres værdi eller muligheden for at styrke eller genoprette deres værdi. Ændringer kan tillades som led i forbedring af områdernes landskabs- og naturværdier, eller hvis de er omfattet af gældende bestemmelser i en fredning eller lokalplan.

4.2.2

Inden for beskyttelsesområderne må der som hovedregel ikke opføres byggeri eller etableres anlæg ud over det, der er nødvendigt for driften af landbrug. Der må ligeledes ikke inddrages arealer til placering af ren jord. Eventuelle bygninger og anlæg skal placeres og udformes på en sådan måde, at der tages hensyn til bevaring og beskyttelse af landskabs- og naturværdierne.

4.2.3

Der skal sikres en god offentlig tilgængelighed til beskyttelsesområderne med mulighed for at opleve og forstå landskabs- og naturværdierne.

4.2.4

Inden for det internationale fuglebeskyttelsesområde ved Kalveboderne må der ikke ske forringelser af naturtyper og levesteder eller ske betydelig forstyrrelse af de arter, for hvilke området er udpeget. Dette gælder også ved påvirkning fra ændringer uden for områderne.

4.2.5

I områder, der er udpegede som spredningskorridorer for vilde planter og dyr, må der ikke ske ændringer, der hindrer eller forringer områdernes biologiske værdi, uden at der sikres kompenserende foranstaltninger. Der skal skabes øgede muligheder for spredning gennem forbedring af eksisterende eller etablering af nye naturområder.

4.2.6

På lavbundsarealer skal byggeri og anlæg så vidt muligt undgås. Eventuelt nødvendigt byggeri og anlæg skal udformes, så det ikke forhindrer, at et lavbundsareal i fremtiden kan genetableres som vådområde eller eng.

4.2.7

I det øvrige landområde uden for beskyttelsesområderne skal naturområder og småbiotoper og landskabelige og kulturhistoriske helheder så vidt muligt bevares. Det skal generelt være muligt at etablere nye naturområder og småbiotoper.

Redegørelse

Hvidovre rummer en række varierede områder med beskyttelsesværdier inden for landskab og natur. Flere af områderne skal ses i en større sammenhæng, fordi beskyttelsesværdierne dækker store arealer, der breder sig over kommunegrænsen.

Der er fortrinsvist udpeget større sammenhængende områder med beskyttelsesværdier. Herudover findes der en række naturtyper, som er omfattet af generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelsesloven samt sten- og jorddiger, som er omfattet af museumsloven. Mange af naturtyperne ligger inden for de udpegede beskyttelsesområder, men en del ligger udenfor.

Indenfor beskyttelsesområderne må de særlige landskabs- og naturværdier ikke forringes. Beskyttelse og forbedring af disse områder bidrager til en bæredygtig udvikling til gavn for kommunens dyr og planter samt for befolkningens oplevelsesmuligheder.

Ændringer af tilstanden og arealanvendelsen inden for beskyttelsesområderne forudsætter, at der er tale om "væsentlige samfundsmæssige hensyn". Det vil sige, at byggeri og anlæg, som ikke er nødvendigt for landbrug, skal kunne begrundes som nødvendigt ud fra almene interesser.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Der er ingen Natura 2000 områder i Hvidovre, men kommunen støder op til vandarealerne i Kalveboderne, der er omfattet af "EU-Fuglebeskyttelsesområde nr. 111 for Vestamager og havet syd for", samt "Habitatområde nr. 127 for Vestamager og havet syd for". Her må der ikke ske planlægning eller administreres så der sker forringelser af levesteder for de arter som er listet op på Habitatdirektivets bilag IV.

Landskabelige interesser

I Hvidovre er der udpeget to områder af særlig landskabelig interesse: Avedøresletten og Køge Bugt Strandpark.

Avedøresletten ligger mellem Vestvolden og Avedøre Landsby / Avedørelejren og er karakteriseret ved et fladt terræn. Allébeplantningen og den øvrige beplantning på Vestvolden samt det markante poppelhegn i områdets grænse mod øst står i fin kontrast til det flade terræn, og er dermed af afgørende betydning for oplevelsen af slettelandskabet.

Kommunen støder op til, og indeholder et forareal til, det menneskeskabte kystlandskab Køge Bugt Strandpark. Strandparken rummer flere natur- og landskabstyper som flade græsarealer, åbne strandenge og yderst et klitlandskab med åben forstrand. Herimellem ligger store laguner.

Disse områder med landskabelige interesser er særligt sårbare over for indgreb, som afgørende ændrer landskabsbilledet. Inden for de landskabelige interesseområder må der som hovedregel kun opføres bygninger og nye anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendige for driften af landbrug eller bygninger og anlæg, og som ikke slører eller forringer de særlige landskabsværdier.

Biologiske interesser

De biologiske interesser er knyttet til vilde dyr og planter og deres levesteder. Der skelnes mellem biologiske kerneområder og biologiske spredningskorridorer.

De biologiske kerneområder udgør større, sammenhængende naturområder, og de rummer et rigt udbud af føde og levesteder, som giver mulighed for stabile og sammensatte plante- og dyresamfund. I Hvidovre er der ingen biologiske kerneområder.

De biologiske spredningskorridorer forbinder adskilte biologiske kerneområder med hinanden. Spredningskorridorerne giver mulighed for, at planter og dyr kan sprede sig over større afstande og imellem kerneområder, og det er vigtigt, at der er både åbne områder, kratområder samt områder med egentlig skov.

Størstedelen af "den grønne hestesko" er udpeget som biologisk spredningskorridor. Spredningskorridoren støder op til de biologiske kerneområder: Køge Bugt Strandpark, Harrestrup Å / Damhusåen og Sydamager Havområder.

Lavbundsarealer

Hensigten med udpegningen af lavbundsarealer er generelt for at sikre eksisterende natur eller for at sikre mulighed for genopretning af natur og miljø. Alle lavbundsarealer skal derfor så vidt muligt friholdes for byggeri og anlæg.

Lavbundsarealerne i Hvidovre udgøres af tørlagte kyststrækninger. Granaten, Mågeparken og Strandengen er et stort, sammenhængende lavbundsområde, og Lodsparken og Kystagerparken udgør et mindre lavbundsområde. Naturmæssigt er de højt prioriteret, da de ligger inden for kommunens biologiske spredningskorridorer, men ingen af vore lavbundsarealer skal aktuelt genoprettes til vådområder.

4.3 Friluftsområder

De større, grønne områder i kommunen har stor betydning for kommunens egne borgere. Men de er også vigtige for borgerne i andre kommuner, fordi områderne udgør en del af fingerbyens system og netværk af grønne kiler og ringe.

Områderne bruges i dagligdagen til en løbetur eller til en mundfuld frisk luft og i weekender til udflugter med familien i grønne områder, der har forbindelse videre ud i det åbne land med landskab og naturoplevelser. Derfor er det vigtigt at holde fast i, at områderne tilgodeser det almene friluftsliv, og at muligheden for at komme dertil og færdes der til stadighed forbedres.

Områderne skal også fremover bevares og udvikles så det almene friluftsliv tilgodeses, og at tilgængeligheden til stadighed forbedres.

For at sikre en optimal udnyttelse af friluftsområderne i forhold til den uorganiserede idræt og motion samt andre friluft aktiviteter, så er det fremover et grundlæggende princip, at der så vidt muligt tænkes i en alsidig anvendelse af områderne, så man tilgodeser så mange aktiviteter og brugere som muligt.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Friluftsområderne skal fungere som lokalt, dagligt fritidslandskab for de lokale borgere, og samtidigt som udflugtsområde for hele storbyens befolkning.
- Friluftsområderne skal friholdes for ny bebyggelse og indeholde en bred vifte af friluftsmuligheder for både det organiserede og det almene friluftsliv, og samtidig skal tilgængeligheden forbedres.
- Der skal ved anlæg af veje og stier tages hensyn til handicappedes færden og muligheder for adgang til områderne.

Retningslinjer

4.3.1

Befolkningens adgang til Hvidovres del af de indre grønne kiler og ringe skal opretholdes og forbedres, f.eks. ved anlæg af stier, etablering af støttepunkter for friluftslivet, opkøb af arealer til rekreative formål osv.

Redegørelse

I Hvidovre har de større, grønne og sammenhængende områder en særlig stor rekreativ betydning for borgerne i Hvidovre, men også for borgere i nabokommunerne på grund af deres bynære beliggenhed.

Den Grønne Kile, Vestvolden, Granaten, Mågeparken, Strandengen, Lodsparken og Kystagerparken er alle områder, der er udpeget til friluftsområder til bl.a. "overvejende almen, ikke-bymæssig rekreativ anvendelse".

I overensstemmelse med Fingerplan 2013 skal områderne derfor sikres til fritidsformål som åbne, ikke bebyggede grønne træk - men med mulighed for at opretholde landbrugsmæssig anvendelse, som er forenelig med de rekreative interesser. Store dele af friluftsområderne i landområdet er også udpeget som beskyttelsesområder eller er fredede, så landskabs- og naturværdier beskyttes, bl.a. på grund af deres rekreative oplevelsesværdi.

Ved planlægning og administration skal der i afvejningen med andre arealanvendelsesinteresser lægges særlig vægt på at sikre friluftsområdernes rekreative funktion.

Områderne strækker sig over kommunegrænser og er ligeledes regionale friluftsområder, som opleves som et aktiv for alle dele af Vestegnen. Vestegnens grønne tilbud og friluftsmuligheder har stor betydning for, om regionen kan bevare sin kvalitet som et attraktivt område for nye virksomheder og bosætning.

Landskaber og natur, der rummer en vifte af unikke muligheder for frilftsaktiviteter og -oplevelser, er med til at udgøre den optimale ramme for et sundt og aktivt liv for alle.

4.4 Friluftsanlæg

Hvor det almene friluftsliv almindeligvis ikke kræver store anlæg, så er der også en anden sportsbetonet side af friluftslivet, som beslaglægger store arealer.

Af sådanne større friluftsanlæg i landområdet kan nævnes Hvidovre Havn og Avedøre Stadion, som begge er skabt til det organiserede friluftsliv - men med anlæggenes åbenhed er de også til glæde for det almene friluftsliv. Begge anlæg skal fortsat udvikles og forsøges anvendt til flere former for friluftaktiviteter. Øst for Byvej kan et nyt område planlægges anvendt til idrætsanlæg.

Kommuneplanen giver mulighed for at etablere fremtidige rekreative støttepunkter til fremme af det almene friluftsliv både på land og langs kysterne. Områder, der byder på landskabs-, natur- og kulturoplevelser, er steder, hvor støttepunkter kan blive attraktive og gavne friluftslivet.

Kommunalbestyrelsens målsætning:

- Friluftsanlæggene skal så vidt muligt være offentligt tilgængelige og tilbyde oplevelsesmuligheder for både det organiserede og det almene friluftsliv.

Retningslinjer

4.4.1

I en del af landområdet øst for Byvej må der etableres nyt idrætsanlæg. Bortset fra dette må der ikke i landområdet etableres nye golfbaner, rideanlæg eller andre større, landskabeligt indgribende areal- eller bygningskrævende friluftsanlæg, og de eksisterende anlæg må ikke udvides.

4.4.2

Et nyt idrætsanlæg i området skal så vidt muligt anvendes til flere forskellige friluftaktiviteter og være offentligt tilgængeligt. Ved indpasning af idrætsanlægget skal hegning, støj, belysning og bebyggelse begrænses, og de skal udformes med hensyntagen til omgivelserne. Der må etableres mindre bygninger til betjening af brugerne, som omklædnings- og baderum, depotrum til sportsrekvisitter og lignende.

4.4.3

Arealkrævende anlæg med tilhørende bygninger skal overalt tilpasses landskab og beplantning, og terrænregulering må kun finde sted i begrænset omfang. Anlæg, bygninger og udenomsarealer skal i videst muligt omfang være offentligt tilgængelige. Bygninger og parkeringsanlæg skal holdes samlet og knyttes til eksisterende bygninger, hvis det ikke strider mod landskabshensyn eller medfører væsentlige støj- eller trafikgener. Der må ikke indrettes kunstig belysning, bortset fra dæmpet belysning ved bygninger, parkering og stier. Anlæggets drift må ikke forringe grundvandskvaliteten.

4.4.4

Der må etableres støttepunkter for friluftslivet ved oplevelsesmuligheder i friluftsområderne og langs kysten, når det efter en konkret vurdering ikke skader beskyttelsesinteresserne. Støttepunkter skal fortrinsvis placeres, hvor der er god stiadgang. De må indrettes i eksisterende bygninger eller knyttes til eksisterende friluftsliv-, kultur- eller overnatningsanlæg. I støttepunkter kan der etableres begrænsede anlæg, der støtter det almene friluftsliv.

4.4.5

Primitive teltpladser og shelters må i princippet etableres overalt, hvor det efter en konkret vurdering ikke skader beskyttelsesinteresser.

4.4.6

Støjende friluftsanlæg som skydebaner, motorbaner og lignende må ikke placeres i landområdet.

Redegørelse

Det er vigtigt for borgernes sundhed, at kommunen rummer muligheder for et aktivt og varieret friluftsliv med muligheder for både organiserede aktiviteter som sport og uorganiserede aktiviteter som en gå- eller løbetur eller en længere cykeltur. Hvor det uorganiserede friluftsliv ikke kræver store anlæg, så beslaglægger den idrætsbetonede side af friluftslivet store arealer og forudsætter større anlæg i de grønne områder. I Hvidovre er Avedøre Stadion og Hvidovre Havn udpeget til friluftsanlæg.

Vi har imidlertid knaphed på arealer, og det er svært at finde plads til alle typer anlæg, samtidig med at det uorganiserede friluftsliv tilgodeses. Derfor må der planlægges for, hvor et anlæg bedst kan placeres i landområdet.

I overensstemmelse med Fingerplan 2013 kan et område øst for Byvej planlægges anvendt til idrætsanlæg. Der må i dette område kun etableres mindre bygninger til betjening af brugerne af idrætsanlægget, som omklædnings- og baderum, depotrum til sportsrekvisitter og lignende. Der skal sikres mulighed for offentlig adgang og ophold.

Kommunen foretager den nærmere afgrænsning gennem lokalplanlægningen for anlægget til sikring af, at landskabets og naturens værdier bevares, og at anlægget indpasses i en landskabelig og bymæssig helhed.

Støttestrukturer

Kommuneplanen giver mulighed for at realisere fremtidige rekreative støttestrukturer, til gavn for det almene friluftsliv både på land og langs kysterne i områder, hvor landskabs-, natur- og kulturoplevelser, åer, søer og kyst kan blive attraktive og gavne friluftslivet.

Støttestrukturer indebærer kun beskedne anlæg, som derfor ofte kan etableres uden gene for de landskabs- og naturværdier, som de besøgende kommer for at nyde. De skal placeres på steder med god tilgængelighed med f.eks. stier og offentlig transport.

Støjende friluftsanlæg

Landområdet i Hvidovre er præget af stor støjbelastning hovedsageligt fra trafikanlæg. Uagtet støjbelastningen, kan der ikke placeres støjende friluftsanlæg i landområdet af hensyn til støjens påvirkning af oplevelsesværdier og forstyrrelse af dyre- og fuglelivet. Derfor er også vandområder omfattet af retningslinjerne for støjende friluftsanlæg.

4.5 Friluftsliv ved Kalveboderne

Det har gennem flere år været et politisk ønske, at etablere en strandpark i Lodsparken til støtte for det lokale friluftsliv. På baggrund af en proces med inddragelse af en række borgere og andre interessenter er der udarbejdet et idékatalog, som skal danne basis for en udvikling af parken over en årrække.

Den lille badestrand i Lodsparken er blevet et populært udflugtsmål. Stranden kan sammen med havnen og dens tilknyttede servicefaciliteter udvikle sig som et støttepunkt for friluftslivet generelt ved Kalveboderne.

For at styrke friluftslivet og anvendelsen af badestranden kan sandområdet eksempelvis udvides, opholdspladser optimeres og der kan opsættes faciliteter til leg og motion til glæde for byens borgere.

Badestranden kan aldrig blive en bred badestrand i traditionel forstand som f.eks. Amager Strandpark. Dertil mangler der den naturlige bølgepåvirkning, men med planerne for udvikling af Hvidovre Strandpark arbejdes der på at skabe et lokalt fritidsområde med forskellige aktivitetsmuligheder og med en badestrand, der kan anvendes som et soppeområde for især familier med børn.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Hvidovre Havn skal undergå en forskønnelse og kvalitativ udvikling inden for rammerne af helhedsplanen for havnen, således at områdets potentialer kan udnyttes bedst muligt til en bred vifte af fritidsaktiviteter
- Den lille badestrand i Lodsparken skal udvides med et større sandområde, flere friluft- og legeaktiviteter samt bedre opholdspladser
- Der skal sikres gode adgangsforhold langs kysten for kommunens borgere.

Retningslinjer

4.5.1

Den nye strandpark i Lodsparken kan udvikles i overensstemmelse med frednings- og beskyttelsesinteresser. Der kan anlægges et større sandområde, faciliteter til leg og motion samt optimering af publikumsforhold. Grønningen vest for stranden skal opretholdes, og der må ikke opføres nye bygninger.

4.5.2

Der må ikke etableres nye lystbådehavne. Hvidovre Havn kan udvides i overensstemmelse med den gældende lokalplan. Større havneudvidelser forudsætter, at der udarbejdes et tillæg til kommuneplanen på baggrund af et konkret projekt.

Redegørelse

Vi har gennem flere år samarbejdet med andre kommuner og HOFOR om at forbedre vandkvaliteten i Kalveboderne for at give borgerne mulighed for at bade og dyrke andre aktiviteter knyttet til vand og natur. En periodevis dårlig vandkvalitet skyldes blandt andet spildevand fra Harrestrup Å og overløb fra kloakkerne ved kraftige regnskyl.

Efter store investeringer i spildevandsafledning blev vandet i Kalveboderne i 2011 erklæret for rent nok til at bade i. I den forbindelse istandsatte vi en lille strand i Lodsparken. Istandsættelsen bestod hovedsageligt i at rense strandbredden for tang og tilføre lidt strandsand. I 2012 blev der opsat en badebro. Der samarbejdes fortsat med HOFOR om at forbedre vandkvaliteten i Kalveboderne.

Idéskitse for udvikling af badestranden i Lodsparken

I 2013 blev der indsamlet idéer og ønsker fra borgerne til den fremtidige udvikling af Hvidovre Strandpark. De fleste borgerønsker omhandlede mere sandstrand og flere opholdspladser samt etablering af lege- og friluftaktiviteter. På denne baggrund er der udarbejdet en idéskitse.

Idéskitsen viser blandt andet en mulig udvidelse af badestranden, og at der mellem stien og sandområdet kan etableres en form for kant med skiftevis brede trapper og træbænke. Den endelige udformning af strand, terræn, placering af stien skal fastlægges i forbindelse med udarbejdelsen af projektet.

Der skal også arbejdes med etablering af forskellige former for lege- og motionsaktiviteter: Badeø, fitness og legeplads. Legepladsen kan eventuelt etableres i forbindelse med, at overskudsjord indarbejdes i terrænet.

Fredningen af Kalvebodkilen og strandbeskyttelseslinje

Lodsparken er omfattet af fredningen af Kalvebodkilen og af en strandbeskyttelseslinje. Desuden støder Lodsparken op til Natura 2000-området "Vestamager og havet syd for". I forbindelse med det kommende projekt for strandparken skal der derfor indhentes tilladelser fra Fredningsnævnet og Naturstyrelsen til udvidelsen og udformning.

Hvidovre Havn

I 2009 er en Helhedsplan for Hvidovre Havn blevet godkendt. Formålet med helhedsplanen er at sikre en kvalitativ udbygning og forskønnelse af Hvidovre Havn, hvor havneområdets sammenhæng med Hvidovre Strandvej og Lodsparken styrkes. Havneområdet skal i fremtiden fremstå mere indbydende og med en karakter, der indbyder byens borgere til at benytte de rekreative tilbud i havnen.

4.6 Den Grønne Kile

Den Grønne Kile har en karakter, så den kan udvikles som et udflugtsmål til glæde for beboere i kommunen og nabokommunerne.

Avedøresletten udgør en vigtig del af det oprindelige slettelandskab i Den Grønne Kile. Ved en udvikling af området er det derfor vigtigt at sikre, at slettens kvaliteter fastholdes og udvikles. Øst for Byvej opretholdes den jordbrugsmæssige anvendelse med marker, græsningsarealer og drivhuse. Der kan dog udlægges et nyt område til idrætsanlæg.

Helhedsplanen for Vestvolden og Avedøresletten rummer mulighed for at etablere flere stier og adgange til området således at flere kan opleve områdets kvaliteter. Der er også mulighed for at etablere forbindelse til Bakkegårdsskoven i Brøndby Kommune.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Den Grønne Kile skal understøttes og udvikles med bevaring af kilens landskabelige værdier og med sikring af en tydelig grænse mellem by og land
- Der skal skabes offentlig adgang til rekreative oplevelsesmuligheder i Den Grønne Kile gennem etablering af flere adgange til og stier gennem området
- Der skal være mulighed for en fortsat udvikling af Avedøre Stadion.

Retningslinjer

4.6.1

Avedøresletten skal fastholdes som slettelandskab, hvor der kan etableres stier og opholdspladser, som understøtter Avedøre Landsbys samt Vestvoldens historie og kvaliteter.

4.6.2

Øst for Byvej kan den jordbrugsmæssige anvendelse opretholdes, med undtagelse af et område, som udlægges til idrætsanlæg med boldbaner og lignende med meget begrænset bebyggelse. Arealet til idrætsanlæg har en afgrænsning, der svarer til rammeområde 4D17.

4.6.3

I fredsskovene vest for Avedøre Stadion kan der etableres lysninger, og der kan etableres en oplevelsessti gennem skovene, når dette sker i overensstemmelse med skovloven og naturbeskyttelsesloven.

4.6.4

Der skal i den Grønne kile sikres en åben, visuel kile fra villakvarteret øst for Den Grønne Kile, på tværs af Byvej mellem nr. 90 og 98 (rammeområde 4F6) til Vestvolden. Her skal udsynet mod Sletten og Vestvolden holdes åbent, der må ikke opføres bebyggelse og beplantning skal fjernes eller holdes lav.

Redegørelse

Den Grønne Kile har et stort potentiale som rekreativt område og udflugtsmål til glæde for Hvidovres borgere samt borgere i nabokommunerne. Den grønne Kile skal også i fremtiden byde på mange oplevelsesmuligheder - både for dem, som deltager aktivt i de mange fritidsaktiviteter, der er placeret i Den Grønne Kile, og for dem som ønsker at dyrke det almene friluftsliv, som f.eks. ved at gå eller cykle en tur.

Centralt i området ligger Avedøre Landsby, der udgør et særligt kulturmiljø med en historie og kvaliteter, som det er vigtigt at bevare. Landsbyen afgrænses mod Avedøresletten af tre store gårde, der danner en præcis afgrænsning ud til det åbne landskab.

På Avedøre Stadion vil der kunne ske en fortsat udvikling af aktivitetsmulighederne for idrætten. Det vil sige, at området fremover også skal kunne anvendes til nye og andre idrætsformer og til den uorganiserede idræt. Hvis der ønskes en udvidelse af idrætsanlægget skal dette ske ved at inddrage arealer øst for Byvej, der er udlagt til dette formål i kommuneplanen.

I fredsskovene kan der etableres lysninger i overensstemmelse med skovloven, så de sammen med vandhuller og marker, idrætsbaner og slettelandskabet kan give varierede oplevelser, når man færdes gennem området langs en ny oplevelsessti.

Nord for Avedørelejren skal der sikres en visuel kile, som muliggør, at man kan se på tværs af området, fra villakvarteret øst for Den Grønne Kile, på tværs af Byvej til Vestvolden.

Der er mulighed for at etablere flere stier og adgange til området, således at der bliver bedre mulighed for at opleve områdets kvaliteter. En mulighed er også at etablere forbindelse til Bakkegårdsskoven i Brøndby Kommune.

Ligeledes kan der i mindre omfang etableres ridestier til forbindelse mellem hestestalde, ridecentret og ridemuligheder i Brøndby Kommune.

I færdselsloven er heste sidestillet med motoriserede køretøjer, og det vil bl.a. sige, at der ikke må rides på cykelstier eller andre stier, hvor kørsel med motoriserede køretøjer ikke er tilladt. Rytterne er derfor henvist til at ride på kørebanen eller officielle ridestier.

4.7 Kolonihaver

Kolonihaver er et godt fritidstilbud til de borgere i Hvidovre, som bor i etageboliger.

I Hvidovre er der udlagt fire områder med varige kolonihaver, nemlig Præstemosen, Kettehøj og Kettehøj II samt Dahlia. Disse kolonihaveområder er gennem lokalplanlægning blevet sikret som fristeder og åndehuller tæt på storbyens midte.

På baggrund af det eksisterende omfang af kolonihaver og de begrænsede ledige arealer vurderes der ikke at være planmæssigt grundlag for at udlægge yderligere arealer til formålet.

Kommunalbestyrelsens målsætning:

- De eksisterende, varige kolonihaveområder skal fastholdes som rekreative områder til gavn for storbyens beboere
- Der skal ikke planlægges for nye kolonihaveområder i Hvidovre.

Retningslinjer

4.7.1

Der udlægges ikke yderligere arealer til kolonihaver i planperioden.

4.7.2

I eksisterende kolonihaver må der på hvert havelod maksimalt opføres 57 m² bebygget areal til beboelse (kolonihavehus), samt maksimalt 30 m² bebygget areal til åbne terrasseoverdækninger, udhuse, legehuse, drivhuse og lignende.

4.7.3

Kolonihaver må ikke benyttes til beboelse i perioden 1. oktober – 31. marts.

Redegørelse

Der findes i alt 685 kolonihaver i kommunen. Heraf er de 385 kolonihaver varige, og de resterende 300 er ikke-varige i kolonihavelovens forstand. Haverne fordeler sig således:

Præstemosen	145 varige haver	150 ikke-varige haver
Kettehøj I	45 varige haver	
Kettehøj II	83 varige haver	
Dahlia	112 varige haver	
Svarø		137 ikke-varige haver
Kystengen		13 ikke-varige haver

Der er således tre områder, hvori der ligger ikke-varige kolonihaver:

- Præstemosen er planlagt til rekreativt område med mulighed for at etablere kolonihaver
- Svarø er planlagt til offentlige formål med mulighed for at etablere kirkegård
- Kystengen er planlagt til rekreativt område med mulighed for at etablere grønt område, bypark, fritidsformål, mandskabsbygninger mv.

Efter kolonihaveloven må varige kolonihaver ikke nedlægges uden tilladelse fra Kommunalbestyrelsen, og Kommunalbestyrelsen må kun meddele tilladelse, hvis væsentlige samfundsmæssige hensyn gør det nødvendigt at disponere over arealet til et formål, der ikke

kan tilgodeses et andet sted i kommunen, og hvis der inden området ryddes, tilvejebringes et nyt kolonihaveområde, som kan erstatte det område, der nedlægges. 'Væsentlige samfundsmæssige hensyn' omfatter ikke opførelse af almene og private boliger samt bebyggelse til nye erhvervsvirksomheder, medmindre ganske særlige forhold gør sig gældende.

Der vil i 2015-2016 blive gennemført et skærpet tilsyn med kolonihaveområderne for at lovliggøre forholdene med hensyn til opført bebyggelse på grundene og benyttelsen af kolonihavehusene til fast helårsbeboelse.

4.8 Skovrejsning

Tre mindre beplantninger ved Avedøre Stadion og i Mågeparken er, som offentligt ejet skove, udpegede som fredskov. Desuden har Vestvolden en skovlignende karakter med en stor naturmæssig og rekreativ værdi. Men egentlige skovområder findes ikke i kommunen. De nærmeste skove er Bakkeskoven/Brøndbyskoven i Brøndby Kommune samt Pinseskoven på Kalvebod Fælled Vestamager i Københavns Kommune.

En stor del af kommunens landområde skal friholdes for skovtilplantning for at kunne bevare de værdifulde kulturmiljøer og landskaber, særlige naturværdier og lavbundsarealer i området.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Der skal ikke plantes mere skov i kommunen, men i stedet skal adgangsforholdene til det store skovområde ved Brøndbyøster søges forbedret.

Retningslinjer

4.8.1

Inden for kommunen er skovrejsning uønsket, og der må derfor ikke plantes ny skov.

Redegørelse

I Hvidovre er der ikke egentlige skovområder, men der er tre mindre fredskove beliggende ved Avedøre Stadion og i Mågeparken. Skovene er hver især på under 3 ha. Vestvolden har desuden en skovlignende karakter med en stor naturmæssig og rekreativ værdi. De nærmeste skove er Bakkeskoven / Brøndbyskoven i Brøndby Kommune og Pinseskoven på Kalvebod Fælled Vestamager i Københavns Kommune.

I Hvidovre skal der ikke plantes ny skov af hensyn til sikring af de værdifulde kulturmiljøer og landskaber, herunder områder med særlige naturværdier som ønskes bevaret, samt af hensyn til lavbundsarealer.

Ved skovrejsning forstås en ny skov som rejses på landbrugsjord. Det skal bemærkes, at juletræsproduktion ikke betragtes som skov og derfor kan foregå på landbrugsejendomme i kommunen uanset forbuddet mod skovrejsning.

De eksisterende skovområder i og omkring kommunen udgør imidlertid vigtige friluftsområder, og derfor skal adgangsforholdene til det store skovområde ved Brøndbyøster forbedres.

Tema: Miljø og forsyning

5.0 Omstilling til fremtiden

Inden for miljø og forsyning er det nødvendigt, at vi tænker langsigtet og vælger løsninger, der medvirker til at skabe en mere bæredygtig fremtid - både globalt og lokalt i Hvidovre. Den indsats, der skal til, kaldes ofte Grøn Omstilling. Det skal ikke forstås sådan, at natur og miljø skal være det eneste pejlemærke for Hvidovres videre udvikling, men den eksisterende natur, de tilgængelige ressourcer og det miljø, vi som mennesker skal leve i, sætter rammer for vore fremtidige aktiviteter.

Lokalt handler Grøn Omstilling om at sikre en mere effektiv udnyttelse af vores ressourcer og at omstille os til de løsninger, som fremtidens samfund skal gøre brug af. På energisiden handler Grøn Omstilling om at skifte fra fossil energi (kul, olie og gas) til "Grøn Energi" fra vedvarende kilder (sol, vind, vand, osv.). Men Grøn Omstilling omfatter også det at opnå økonomisk vækst - eller vækst i livsværdi - uden at forbruget af naturressourcer og udslippet af forurening og drivhusgasser af den grund forøges. Lokalt har vi indtil nu især arbejdet med Grøn Omstilling indenfor kommunens eget tekniske område i form af f.eks. energibesparelser og affaldssortering, men der er behov for at tænke bredere og mere helhedsorienteret og tværgående.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Kommunens egen CO₂ udledning skal nedbringes med 2 % per år indtil 2025
- Der skal arbejdes for at sikre en bedre udnyttelse af energi og ressourcer indenfor områderne Virksomhedssymbiose, Transport, Energi og Affald
- En Grøn Omstilling - i byliv og natur, grøn udvikling af virksomheder samt skabelse af grønne veje til vækst - skal understøttes.

Redegørelse

Lige som andre vestlige lande har de danske kommuner et meget stort energi- og ressourcemæssigt fodaftryk og en omstilling til en grønnere og mindre ressource- og energikrævende produktion har længe været på både den nationale og kommunale dagsorden. De nationale og regionale fokusområder for Grøn Omstilling omfatter især klimatilpasning, energi, ressourcer og forbrug, transport, genanvendelse, levedygtig by, bæredygtige bygninger samt grøn vækst i erhvervet.

Hvidovre har hidtil - ligesom de fleste andre kommuner i landet - haft meget fokus på Grøn Omstilling af det tekniske område, hvor der bl.a. kunne hentes betydelige energibesparelser i kommunale bygninger.

I den forbindelse har vi i en Klimakommuneaftale med Danmarks Naturfredningsforening, forpligtet os til at reducere kommunens egen CO₂-udledning med 2 % årligt. CO₂ reduktionen måles og publiceres årligt via kommunens Grønne Regnskab. Klimakommuneindsatsen er en del af vores Lokal Agenda 21 strategi, som er en strategi for bæredygtighed, der jf. planloven, skal udarbejdes hvert fjerde år. Strategiens indsatser har især fokuseret på temaerne klima, miljø, affald og natur.

Hidtil har der været begrænset fokus på at involvere virksomheder og borgere direkte i den grønne omstilling. Udfordringen for kommunen er således at fastholde arbejdet med

iværksatte initiativer, samtidig med at Grøn Omstilling fremmes ved en mere tværgående indsats, bl.a. ved at skabe nye samarbejder og partnerskaber med borgere og virksomheder.

Vi ønsker således fortsat at øge vækst og velfærd, men i en retning, der drejes mere hen mod en bæredygtig vækst og et samfund, som vi synes, at vi kan efterlade til fremtidige generationer. Grøn Omstilling tager mange år og kan være bekostelig, men giver også økonomiske gevinster og åbner nye markeder.

Vi vil derfor, i en proces med borgere, virksomheder og andre relevante partnere, at iværksætte et antal grønne omstillingsprojekter og -initiativer indenfor følgende temaer:

- Mindre og grønnere energiforbrug
- Et grønt erhvervsliv
- Grøn transport
- Affald som ressource.

5.1 Grønt erhverv

Et centralt fokuspunkt i forhold til grøn omstilling og bæredygtighed af kommunen er vores erhvervs- og industriaktiviteter.

For industrien er bæredygtighed det centrale fokuspunkt i Grøn Omstilling. Bæredygtighed skal ses i bred forstand som økonomi, ressourceanvendelse og socialt engagement m.m. Fundamentet for enhver virksomhed er naturligvis en bæredygtig økonomi, men den sikres ofte også ved at forbedre en række af virksomhedens rammebetingelser

For at fremme et grønt erhverv på en måde som er til gavn for såvel lokalområde som erhvervsliv, er det vigtigt, at vi har øje for virksomhedernes behov og ønsker.

For at styrke det grønne erhvervsliv i Hvidovre skal der fokus på en Grøn Omstilling af det eksisterende erhvervsliv blandt andet ved at styrke grønne industrisymbioser og ved at tiltrække nye, grønne, innovative virksomheder og teknologier til kommunen.

Industrisymbioser er en oplagt mulighed for at skabe gensidige fordele for kommunen og erhvervslivet, hvor erhvervslivet drejes i en grøn retning, samtidig med at en eller flere virksomheder opnår nogle fordele. Industrisymbioser er således et centralt element i en langsigtet omstilling til cirkulær økonomi.

Kommunalbestyrelsens målsætninger for den grønne erhvervsudvikling er:

- Det tætte samspil mellem kommune og virksomheder skal styrkes
- Virksomhedernes omstilling til cirkulær økonomi skal støttes
- Der skal skabes fokus på energibesparelser og anvendelse af vedvarende energi
- Industrisymbioser skal sættes på dagsordenen og synliggøres hos virksomhederne
- Avedøre Holme skal udvikles som centrum for grøn industri

Retningslinjer

5.1.1

Gennem kommunens erhvervsfremmearbejde skal industrisymbioser sættes på dagsordenen hos de eksisterende erhvervsaktiviteter, og forvaltningen skal facilitere grønne industrisymbioser virksomhederne imellem.

Redegørelse

Behovet for et grønt erhvervsliv fremgår blandt andet af Regeringens ressourcestrategi fra 2013. Deri beskrives, at der i fremtiden skal ske en højere grad af genanvendelse og mindre forbrænding af affald. Ressourcestrategien giver en høj grad af frihed i forhold til hvilke værktøjer, der skal benyttes i kommunerne. Ressourcestrategien forventes på erhvervsområdet at føre til øget udnyttelse af madaffald igennem bioforgasning, øget genanvendelse af papir-, pap-, glas-, metal- og plastemballage i servicesektoren, reduktion af miljøfarlige stoffer i byggeaffald og genanvendelse af shredderaffald.

Regeringens strategi for Grøn Omstilling vedrører de muligheder, der er for erhvervslivet ved at indgå i Grøn Omstilling. Regeringen skriver i regeringsgrundlaget, at "Danmark har chancen for at udvikle sig til et grønt demonstrationsland for nye teknologier og nye metode. På den måde vil vi skabe grundlaget for at bevare og udvikle nye produktions – og videns

arbejdspladser i den private sektor til erstatning for de tusindvis af job som Danmark mistede i de seneste år”.

Erhvervsområdet på Avedøre Holme er attraktivt placeret og har adgang til god infrastruktur. Ligeledes er der i kommunen etableret et velfungerende erhvervsamarbejde for større virksomheder. Det bør derfor være muligt at tiltrække en bred række virksomheder, her iblandt grønne virksomheder med en grøn miljøprofil eller virksomheder, som arbejder med grønne teknologier. Nogle af de eksisterende virksomheder har ligeledes en udpræget grøn miljøprofil. Samtidig er der eksempelvis initiativer til at forsøgsvis at udnytte tilstedeværelsen af vindmøller, bioforgasningsanlæg og naturgasnet til at kunne lagre overskudsstrøm fra vindmøller i form af naturgas ved brug af biogas fra udrådnets spildevandsslam, hvilket på sigt kan blive et af de centrale elementer i en fremtidig ”smart grid” løsning for fuld overgang til vedvarende energikilder.

Et grønt erhverv skabes ved at sikre betingelser, der gør det attraktivt at drive grønt erhverv. Herunder er det vigtigt med samarbejdet mellem erhvervsliv og myndigheder, at sikre gode betingelser for erhvervet i form af god infrastruktur, tilstedeværelsen af den rigtige arbejdskraft mv.

Fundamentet for enhver virksomhed er en bæredygtig økonomi. En bæredygtig økonomi skabes ved at sætte en række af virksomhedens rammebetingelser under lup: Er der tilstrækkelig uddannet arbejdskraft tilgængelig i lokalområdet/regionen, er nogle af råvarerne i virkeligheden tilstede som spildstrøm hos nabovirksomhed, kan der anvendes alternative råvarer, der ikke er begrænset tilgang til eller kan virksomhedens energiforbrug minimeres eller omlægges til vedvarende energikilder.

Flere virksomheder i Hvidovre Kommune har vist interesse for at indgå grønne industrisymbioser og er i færd med at afdække mulighederne. Grønne industrisymbioser skal skabes primært igennem at identificere mulighederne for gensidigt gavnlige symbioser primært på Avedøre Holme. Der kan være tale om symbioser, der vedrører både energi og materialer.

5.2 Affald som ressource

Affald betragtes i højere og højere grad som en ressource. Affald fra såvel virksomheder som husholdninger genbruges eller genanvendes i højere grad og kan derfor i et væsentligt omfang erstatte brugen af andre ressourcer. Alligevel er affaldsmængderne i ikke alene Danmark, men i de fleste europæiske lande, stigende.

Med henblik på at reducere affaldsmængderne og øge genbrug, udvikler kommunen løbende affaldsordningerne og iværksætter forebyggende initiativer.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Virksomhedsaffald: 70 % øgning af genanvendelse for papir, pap, glas, metal og plast fra servicevirksomheder, samt 60 % udnyttelse af organisk affald fra restauranter mv. til biogas
- Husholdningsaffald: 50 % frasortering af affald til genanvendelse samt 20 % reduktion af forbrænding pr. indbygger.

Retningslinier

5.2.1

Der er udlagt areal til deponering af affald på Avedøre Holme ved AV Miljø

5.2.2

Der må ikke udlægges arealer således, at afstanden mellem forureningsfølsom arealanvendelse og affaldsdeponiet AV Miljø bliver mindre end 500 meter, med mindre det ved undersøgelser godtgøres over for den overordnede planmyndighed, at der ikke er miljømæssige gener forbundet hermed.

5.2.3

Anlæg til at modtage, behandle, omlaste eller deponere affald må ikke lokaliseres i områder, hvor der kan opstå konflikt med andre væsentlige planlægningsmæssige interesser, med mindre særlige forhold eller overordnede hensyn taler herfor.

5.2.4

Der må ikke udlægges arealer således at afstanden mellem forureningsfølsom arealanvendelse og nedennævnte affaldsanlæg bliver mindre end de anførte i skemaet herunder, med mindre det ved undersøgelser godtgøres, at der ikke er miljømæssige gener forbundet hermed.

Affaldsanlæg	Afstandskrav
Deponeringsanlæg Biogasanlæg Regionale komposteringsanlæg for haveaffald Komposteringsanlæg for andet end haveaffald Nedknusningsanlæg	500 meter
Komposteringsanlæg for haveaffald	300 meter
Affaldsforbrændingsanlæg Slamforbrændingsaffald	150 meter
Slammineraliseringsanlæg Slamtørringsanlæg	100 meter

5.2.5

Anlæg, som modtager, behandler eller omlaster forurenede overskudsjord, må ikke lokaliseres i områder, hvor der kan opstå konflikt med kommuneplanens beskyttelsesinteresser, med mindre særlige forhold eller overordnede hensyn taler herfor.

Redegørelse

Affaldsområdet reguleres af Affaldsbekendtgørelsen 1309 af 18/12/2012, som omfatter planlægning og håndtering af affald, regulativer, ordninger mv.

Danmark er et af de lande i Europa, der producerer mest affald pr. indbygger. Hvidovre ligger omkring landsgennemsnittet. I 2014 har Hvidovre Kommune som noget nyt indført sortering af plast, metal, glas og papir for enfamiliehuse. Sortering af disse fraktioner vil også blive øget ved at gennemføre en tilsvarende ordning tilpasset etageejendomme og kommunale institutioner. Flere affaldsfraktioner vil løbende blive inddraget. Endvidere er der behov for en bedre affaldsforebyggelse.

Vi vil øge indsatsen for at reducere affaldsmængderne og øge genanvendelsen. Affaldsplan 2014-2018 handler om udvikling af affaldsordninger og initiativer til affaldsforebyggelse og genanvendelse af affald. Affaldsplanen tager udgangspunkt i regeringens Ressourcestrategi 2013 "Danmark uden affald. Genanvend mere – forbrænd mindre". Planen består af en målsætnings/planlægningsdel med mål og initiativer, samt en kortlægningsdel, der indeholder opgørelser af affaldsmængder, prognoser, ordninger, behandling og omkostninger.

Vores overordnede målsætning for husholdningsaffald er at frasortere 50 % til genanvendelse og at reducere forbrændingen med 20 % pr. indbygger. Den overordnede målsætning for virksomhedsaffald er at øge genanvendelsen af papir, pap, glas, metal og plast fra servicevirksomheder til 70 % og at udnytte 60 % af det organiske affald fra restauranter mv. til biogas.

Affaldsplanen opererer med tre specifikke mål:

- **Skab mindre affald**
- **Øget genanvendelse** af ressourcerne i affaldet
- **Bedre service.**

Efter affaldsplanen vil der over de næste år blandt andet være fokus på bedre service, mindre madspild, udvidelse af genbrugshallens areal og åbningstid, genbrugskampanjer samt øget affaldssortering i kommunale institutioner, etageejendomme, enfamiliehuse og virksomheder.

5.3 Grøn transport

Mobilitet er vigtigt både for erhvervslivet og fordi det moderne samfund kræver at vi bevæger os rundt. Vi skal aflevere børn, på arbejde, til lægen, handle ind, til fritidsaktiviteter, besøge venner og familie, deltage i kulturlivet mv. Vi skal hurtigt og komfortabelt kunne bevæge os rundt internt i kommunen og ud af kommunen til centrum af København og andre bycentre.

Transportsektoren er en af de større forbrugere af fossile brændsler og dermed en væsentlig bidrager til global opvarmning. Mobilitet og en fleksibel transportsektor kræver mobile energikilder, hvor traditionelle fossile brændsler stadig er blandt de lettest anvendelige. Det bliver derfor en udfordring at gennemføre en grøn omstilling af transportsektoren til grønne transportformer på lokalt som globalt niveau.

Ved grønne transportformer forstås alternativer til privatbilisme med afbrænding af fossile brændstoffer medfører en mindre miljøbelastning.

Hvidovre er indrettet således, at især biltransport er et attraktivt transportmiddel. For at bidrage til at åbne op for andre transportmuligheder skal der skabes mere attraktive alternativer.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Brugen af grøn energi skal øges, f.eks. ved at fremme etablering af ladestander ved trafikknudepunkter
- Anvendelsen af grønne transportformer som cyklisme, delebiler, kollektiv transport og grøn godstransport skal udbredes og øges
- Lokal transport skal fremmes på bekostning af fjerntransport, og behovet for godstransport skal reduceres gennem lokale netværk af leverandører og producenter.

Redegørelse

Hvidovre ligger centralt beliggende i hovedstadsområdet med let adgang til såvel det centrale København, de øvrige forstadskommuner, lufthavnen og markederne på Sjælland og i Skåne. Til gengæld er kommunen gennemskåret af infrastrukturer som motorveje og jernbaner.

Motorvejsnettet omkring Hvidovre, hovedfærdselsåreerne, der løber igennem kommunen og netværket af veje internt i kommunen sikrer biltrafikken.

Mobilitet og effektiv offentlig transport er med til at gøre Hvidovre til en attraktiv bopælskommune. Effektiv offentlig transport vil ligeledes bidrage til den grønne omstilling af transportsektoren ved at flytte folk fra privatbilismen.

S-togsbanen betjener kommunen med fem S-togsstationer og forbinder derved Hvidovre med de regionale, kollektive transportsystemer.

Udfordringen er blandt andet udvikling og anvendelse af bæredygtig transport – forstået som transport, der drives af fornybare energiresourcer, mens det for persontransport også peger på en udvikling af infrastrukturen til fordel for ressourcebesparende transportformer som el-biler, cykler, offentlig transport m.v.

Adgangen til materialer og varer og salget af egne produkter er centralt for at erhvervslivet kan blomstre. Samtidig er godstransport et område, der kan indgå i den grønne omstilling således, at der både opnås en effektiv og mere bæredygtig godstransport.

Hovedparten af godstransporten til erhvervs- og servicevirksomheder i Hvidovre foregår i dag med lastbiler, der kører på fossilt brændstof. Fossilt brændstof er imidlertid en ressource, der ikke kan fornyes, og som bidrager til udledningerne af CO₂. Udledningen af CO₂ medvirker til at accelerere de klimaforandringer, som allerede opleves i dag.

Erhvervslivet har behov for adgang til materialer og varer og for at afsætte egne varer derfor er det vigtigt med velfungerende godstransport. Ved at skabe nemmere adgang til grønne alternativer til det fossile brændstof vil man imidlertid kunne forsøge at skabe muligheder for mere grøn godstransport.

5.4 Energi og varmeforsyning

I Danmark har energi og varmeforsyning en væsentlig betydning for udledningen af CO₂, der bidrager til at accelerere de klimaforandringer, som vi i dag mere og mere tydeligt ser effekten af. Det er derfor nødvendigt både at minimere energiforbruget og at arbejde hen imod en grønnere og mere bæredygtig varmeforsyning, der på sigt bliver uafhængig af fossile brændsler.

I Hvidovre står boligerne for en meget stor andel af energiforbruget og herved også en stor andel af kommunens CO₂-udledning. Da vi ønsker at være en miljøvenlig og grøn kommune er mulighederne for at nedbringe kommunens samlede energiforbrug derfor et fokusområde.

Ved at opfordre kommunens boligejere til at foretage energirenovringer af ejendommene, vil dette nedbringe kommunens samlede CO₂-udledning.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- På energiområdet skal der arbejdes for omstilling til bæredygtighed og lavere CO₂-udledninger
- Der skal igangsættes borgerrettede projekter, der skal medvirke til at nedbringe energiforbruget
- Husstandene skal primært være tilsluttet kollektiv el- og varmeforsyning
- Inden for de kommende 10 år skal alle Hvidovres husstande have mulighed for tilslutning til fjernvarmenettet
- Leverandørerne af varme til Hvidovres fjernvarmesystem skal så vidt muligt inddrage – og med tiden overgå til – bæredygtige energikilder som overskudsvarme, vind- og solenergi, geotermisk energi mv.
- Udveksling af energi skal indgå i industriens symbioseprojekter.

Retningslinjer

5.4.1

I områder, der er udlagt til kollektiv varmeforsyning, må der kun ske opvarmning med fjernvarme, naturgas eller alternative energikilder. Individuel opvarmning med oliefyr eller elvarme skal søges udfaset med henblik på tilslutning til fjernvarmenettet.

5.4.2

Anvendelsen af ildsteder, herunder brændeovne og pejse, som den primære opvarmningskilde i ny bebyggelse, er ikke tilladt i boligområder, der er udlagt til kollektiv varmeforsyning.

5.4.3

Der må ikke etableres el-opvarmning som bebyggelsens primære varmekilde i ny bebyggelse inden for områder, der er udlagt til kollektiv varmeforsyning. Efter cirkulære nr. 5020 af 30. november 1988 gælder der dog visse undtagelser, f.eks. bygninger, der ikke er beregnet til at være konstant opvarmede i fyringssæsonen. Kommunen kan desuden dispensere fra forbuddet mod el-opvarmning for lavenergibygninger og bygninger, der overvejende forsynes med alternativ energi.

5.4.4

Anvendelsen af fjernvarme skal udvides mest muligt. Hvor de stationsnære områder planlægges fortættet, skal varmeforsyningen så vidt muligt omlægges til fjernvarme.

Redegørelse

Hvidovre er "Klimakommune" og har siden 2008 forpligtet sig til at reducere CO₂-udledningen med 2 % om året indtil 2025. I de første år har reduktionerne haft fokus på kommunens egen virksomhed. Senere skal borgere og virksomheder mere på banen. Vi har i denne forbindelse udarbejdet en klimakommunehandlingsplan.

At nedbringe CO₂-udledningen er sat på dagsordenen internationalt, nationalt og lokalt. Boligopvarmning er en af de CO₂-kilder, som kommunen har mest direkte indflydelse på via varmeplanlægningen. Kraftvarmeværket på Avedøre Holme har overskud af varme i forhold til den mængde el, der produceres. Ved at udnytte varmen maksimalt til boligopvarmning med fjernvarme, vil der ske et markant fald i den samlede udledning af CO₂ fra kommunen. Når Avedøreværket skifter til en mere miljø- og klimavenlig energikilde end kul, vil alle de tilsluttede ejendomme samtidig skifte til en mere miljørigtig opvarmning.

I Hvidovre er halvdelen af byområderne i dag forsynet med naturgas med individuelle fyr, mens den anden halvdel er forsynet med fjernvarme. Det er primært boligselskaberne og Avedøre Holme samt enkelte større ejendomme, der er forsynet med fjernvarme.

Det er distributionsselskabet Hvidovre Fjernvarme, der forsyner borgere og virksomheder i Hvidovre med varme. Hvidovre Fjernvarme køber varmen fra transmissionselskabet VEKS.

[Fjernvarmecentralen Avedøre Holme forsyner virksomhederne på Avedøre Holme med varme – dels fra Avedøreværket og dels fra produktion på egne kedler.](#)

Der er mange forskellige private og offentlige aktører med hver deres interesser inden for energiomstilling. Både Energistyrelsen og Region Hovedstaden peger på nødvendigheden af en fremtidig sammenhængende og tværgående energiplanlægning, koordination, kommunikation og samarbejde mellem kommuner og andre aktører.

5.5 Mangfoldig bynatur

Levesteder for dyr og planter findes langt fra udelukkende i skove, enge moser mv. Mange dyre- og plantearter lever sammen med os i byen; i villahaverne, græsrabatterne, parker mv. Ved at have fokus på natur i byen kan vi skabe et grønt bybillede med levesteder for dyr og planter, grønne åndehuller og udnyttelse af midlertidige arealer.

For at bidrage til artsrigdommen skal der skabes forskelligartede levesteder. Der er brug for at tænke biodiversitet ind i udformningen og driften af private områder såvel som på kommunale arealer. Det vil være nødvendigt i udformningen af plejeplaner for kommunale områder at fremme mulighederne for at skabe en større biodiversitet og at kommunikere til borgere og virksomheder, at de forskellige typer beplantninger er skabt for at bidrage til dette.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Vi vil arbejde for at skabe mere natur i by- og boligområder med større artsrigdom i byens grønne rum
- Mulighederne for at øge til biodiversiteten skal inddrages i planlægningen og driften af områder, der ikke karakteriseres som natur eller er fredet.

Retningslinjer

5.5.1

De eksisterende grønne områder skal fastholdes og forbedres som levesteder og spredningskorridorer for flora og fauna.

5.5.2

Det skal indarbejdes i kommunale plejeplaner for de grønne områder, at biodiversiteten skal fremmes og at spredningsmulighederne skal forbedres.

Redegørelse

Hvidovre er i dag meget langt fra autentisk og oprindelig natur. Området har været beboet, dyrket og tilpasset menneskets behov gennem flere tusinde år, og særligt gennem de seneste 150 år har etablering af nye byområder og større infrastrukturprojekter som jernbaner, fæstningsanlæg, landindvinding og motorveje ændret Hvidovres natur fundamentalt. Hvidovre rummer dog samtidig væsentlige levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter som Strandparken, Vestvolden, Mågeparken, kysten langs Kalveboderne, og kommunen er nabo til Natura 2000-området "Vestamager og havet syd for".

Kommunen er beliggende på kanten af by og land med direkte adgang til de centrale dele i storbyen og den inderste del af Den Grønne Kile. Det giver nogle udfordringer og muligheder i forhold til at integrere natur og kultur.

Vores boligområder er præget af de grønne friarealer. Både villakvarterer og de større boligbebyggelser er anlagt med plads og luft omkring, og udgør derfor også et stort potentiale som levested for mange forskellige arter af dyr og planter.

Der er allerede et vist naturindhold i boligområdernes grønne arealer, men det er ofte meget "friserede" arealer med store plæner, og velholdte bede, som de fleste synes er pæne, men som ikke levner de store muligheder for et alsidigt plante- og dyreliv. Disse arealer kunne ved

en mere forskelligartet drift øge mangfoldigheden af dyr og planter. Samtidig ville en lempeligere drift af nogle områder kræve mindre maskiner og dermed bidrage til CO₂ reduktionen. Der er behov for at tænke tingene sammen og udnytte de grønne arealer mere optimalt i forhold til at fremme en mere divers natur på naturens betingelser.

Vi vil tage initiativ til borgerrettede projekter, der skal give naturen plads i villahaverne. Det kunne for eksempel være:

- Naturværdier i villahaver
- Klima- og naturretige villahaver
- Socioøkonomisk gartneri-/landbrugsvirksomhed i Avedøre Landsby
- Kulturarrangementer i det grønne
- Fokus på de rekreative værdier i samspil med naturen.

5.6 Vandkredsløbet

Vand er en vigtig ressource. Vand indgår i et større kredsløb. Vand er ligeledes et blåt element, der indgår som en del af omgivelserne i kommunen. Det blå element kan bestå af tekniske anlæg til håndtering af regnvand eller af naturlige vandområder, der udnyttes rekreativt, men som også udgør en naturværdi. Hertil kommer det usynlige vand, som findes i undergrunden. En del af grundvandsressourcen indgår i kommunens drikkevandsforsyning.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Hele vandkredsløbet skal beskyttes i overensstemmelse med [Statens vandplanervandområdeplanerne](#)
- Vand skal indarbejdes som en synlig og attraktiv del af bymiljøet i kommunen.

Redegørelse

Beskyttelsen af vandmiljøet skal i dag ske efter EU direktiver, lovgivning og være i overensstemmelse med [statens vandplanervandområdeplanerne](#).

EU's Vandrammedirektiv tager afsæt i det samlede vandkredsløb, og har dermed skabt helhedstænkning i forhold til beskyttelse af vandmiljøet. Vandrammedirektivet forpligtiger alle EU-landene til at vedtage rammer for beskyttelsen af både overfladevand og grundvand. [Vandrammedirektivet fastlægger mål om at sikre god kemisk og økologisk tilstand.](#)

Udmøntningen af vandrammedirektivet sker i Danmark via miljømålsloven, [og de statslige vand- og naturplaner, naturplaner og vandområdeplanerne, samt tilhørende bekendtgørelser:](#)

- Vandområdeplanerne skal sikre god kemisk og økologisk tilstand for grundvand, vandløb, søer og havet
- Natura 2000-planer skal sikre at internationale naturområder bevares
- Vandområdeplanernes retningslinjer har bindende virkning over for myndighedernes fysiske planlægning og administration, herunder konkret sagsbehandling inden for miljølovgivningen. Helt overordnet skal myndigheden forebygge en forringelse af den nuværende tilstand af vandkredsløbet og gerne sikre en forbedring. Der ud over er der en række konkrete indsatser som kommunerne skal gennemføre.

[Første generations vandplaner blev i første omgang kendt ugyldige af Natur- og Miljøklagenævnet. Derfor arbejdes der nu på at opfylde kravene til både første og anden generations vandplaner samtidigt. Siden er første generations vandplaner blevet endeligt vedtaget og kommunerne er påbegyndt en revision af vandhandleplanerne. Anden generations vandplaner udmøntes igennem bekendtgørelser.](#)

5.7 Grund- og drikkevand

Danmark er geologisk set et land med meget store grundvandsressourcer. Den danske geologi betyder, at regnvand har let ved at sive gennem jordlagene ned til store reservoirer i blandt andet sand- og kalklag. Under nedsivningen sker der samtidig en rensning af vandet for mange urenheder, så der som udgangspunkt er grundvand af drikkevandskvalitet tilgængelig for vandindvinding.

Et meget stort forbrug af grundvand på landsplan har sammen med forurening af større og større områder medført, at grundvand i dag er en knap ressource, der skal beskyttes og hvor indvindingen skal afbalanceres i forhold til dannelsen af nyt grundvand.

Også det grundvand, der forekommer under en stor del af Hvidovre, anvendes som drikkevandsressource og indgår som sådan som et element i vandkredsløbet.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Den bynære vandindvinding skal opretholdes
- Vandindvindingen skal være bæredygtig og derfor kontinuert tilpasses den aktuelle grundvandskvalitet og kvantitet
- Vi vil leve op til ~~statens vandplaner~~[vandområdeplanerne](#) for at sikre, at kvaliteten af grundvandet ikke forværres og om muligt forbedres
- Vandforbruget og tabet i ledningssystemet skal fortsat være lavt
- Yderligere forurening af grundvandet i hele området med grundvandsinteresser skal undgås.

Retningslinjer

5.7.1

Grundvandet i indvindingsoplande skal beskyttes, og forurenende aktiviteter inden for områderne skal begrænses, således at den bynære drikkevandsindvinding kan opretholdes.

5.7.2

Inden for indvindingsoplande må der som hovedregel ikke gives tilladelse til nye grundvandstruende aktiviteter eller anlæg.

5.7.3

Inden for indvindingsoplande skal det tilstræbes at afvikle særligt grundvandstruende aktiviteter og anlæg i relation til eksisterende virksomheder, institutioner, boligbebyggelser mv. I det omfang afvikling ikke er mulig, skal det tilstræbes at mindske risikoen for grundvandsforurening.

5.7.4

Inden for indvindingsoplande må der ikke gives tilladelse til permanent grundvandssænkning. Ved tilladelse til midlertidig grundvandssænkning, skal det tilstræbes at mindske risikoen for grundvandsforurening.

5.7.5

Inden for indvindingsoplande er det ikke tilladt at etablere vertikale anlæg for jordvarme og/eller grundvandskøling.

Redegørelse

I Hvidovre indvindes ca. ~~25-20~~ % af vandforbruget lokalt. Den resterende vandmængde pumpes til hovedstadsområdet fra det vestlige Sjælland. Vi har gennem mange år prioriteret at bevare den lokale vandindvinding, selvom grundvandsforekomsten i Hvidovre ifølge Naturstyrelsens basisanalyse fra 2014 karakteriseres som ringe, hvad angår både kvalitet og mængde.

Forsyningsselskabet HOFOR varetager driften af vandindvindingen og distributionen af vand i Hvidovre. Vi arbejder på en ny vandforsyningsplan, som skal udgøre administrationsgrundlaget for vandforsyningen i kommunen. Vandforsyningsplanen vil ligeledes indeholde en konkretisering af målene for vandindvinding og vandforsyning.

Som beskrevet er den bynære vandindvinding ikke uproblematisk. Der er udfordringer i forhold til både mængden og kvaliteten af vandet. Det er derfor vigtigt, at grundvandsressourcen beskyttes. Ved at opretholde den bynære vandindvinding sikres bæredygtigheden i vandindvindingen bedst muligt. Samtidig undgås skader på vådområderne i de områder af Vestsjælland, hvorfra der indvindes vand til hovedstadsområdet.

Vores målsætning er i overensstemmelse med [retningslinjerne i Statens vandplaner, vandområdeplanerne og tilhørende bekendtgørelser](#), som vi er forpligtiget til at leve op til.

~~Retningslinjerne 40 og 41, der indgår i statens vandplaner, Bekendtgørelse om krav til kommunalbestyrelsens fysiske planlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse~~ definerer i forhold til byudvikling og anden ændret arealanvendelse, at der skal tages særlige hensyn til grundvandet i indvindingsoplande.

~~Staten har den 22. december 2014 fastsat indvindingsoplande i og omkring Hvidovre, som danner rammen for vores indsats for at beskytte grundvandet.~~

~~Staten fastsætter indvindingsoplandene i og omkring Hvidovre. Indvindingsoplandene danner rammen for de grundvandsbeskyttende indsatser. Der administreres efter de senest fastsatte indvindingsoplande.~~

5.8 Afledning af regn- og spildevand

Når det regner i byområder nedsiver en stor del af nedbøren, der falder på ubefæstede arealer sådan som det sker uden for byområder. Vandet fra tage, veje og andre befæstede arealer, der udgør en forholdsvis stor del af det samlede areal, afledes på overfladen og igennem lukkede afløbssystemer. Transporten af vandet er en del af vandkredsløbet.

Spildevand dannes på baggrund af forbrugernes brug af drikkevand, der indvindes fra grundvandet. Vandkredsløbet påvirkes ligeledes, når der sker overløb og når det rensede vand udledes til havet.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Regn- og spildevand skal afledes effektivt og håndteres, så det ikke medfører unødvendige ulemper for borgere og virksomheder
- Regn- og spildevand skal håndteres på en måde, så gældende love, normer og almindelig praksis på området overholdes
- Kommunen og forsyningsselskabet skal udvise fremsynethed og god planlægning inden for spildevandsområdet, herunder skal der tages højde for forandringerne i klimaet
- Kommunen og forsyningsselskabet skal bidrage til attraktive løsninger, åbenhed og information
- Det skal sikres, at nedsivning af regnvand ikke skader grundvandskvaliteten eller medfører problemer med højtstående grundvandsspejl
- Det skal sikres, at der ikke sker mobilisering af forurening som følge af ændringer i grundvandsspejlet.

Redegørelse

Alle varige boliger og virksomheder i Hvidovre har mulighed for at blive sluttet til det offentlige afløbssystem. Langt de fleste boliger har ligeledes pligt til at tilslutte sig det offentlige afløbssystem. Afløbssystemet i Hvidovre er generelt velfungerende og tilstanden er tilfredsstillende. I Hvidovre er det forsyningsselskabet HOFOR, der er ansvarlig for bortledning af regn og spildevand. HOFOR varetager driften og udbygningen af afløbssystemet. Spildevandet fra Hvidovre renses på Biofoss´ renseanlæg inden udledning til havet.

Vi er i gang med at udarbejde en ny spildevandsplan til erstatning for den gældende plan fra 2001. I den nye spildevandsplan indgår mål og rammer for kommunens service til borgere og virksomheder i forhold til afledning af vand og for samarbejdet med forsyningsselskabet HOFOR. Vi er i gang med at opfylde kravene fra første generations vandplaner, modsat hvad der er tilfældet i mange andre kommuner. Dette skyldes at vi tilbage i 2007 vedtog en strategi for udbygning af afløbssystemet, som viste sig at tage hånd om de udledninger der blev adresseret i forbindelse med første generations vandplaner.

Klimaforandringerne, de øgede regnmængder og Statens krav i vandplanerne til tilstanden af vandmiljøet skærper kravene til afløbssystemet. Udbygninger er påkrævede for at undgå problemer med vand, der ikke kan ledes væk, vand der oversvømmer terrænet og belastning af vandmiljøet. Afløbssystemet skal kunne håndtere alle almindelige regnhændelser. Når der er tale om ekstreme regnhændelser, håndteres vandmængderne gennem vores klimatilpasning.

I Hvidovre nedsiver vandet der falder i haverne, på de grønne områder og på andre ubefæstede arealer. Herudover har omkring 100 enkeltejendomme tilladelse til at nedsive tag- og overfladevand fra deres ejendomme. Mulighederne for nedsivning af vand i Hvidovre er begrænsede, da et forholdsvis tæt lerlag dækker store dele af undergrunden i kommunen.

Ligeledes er der et ønske om at beskytte grundvandet mod forurening i områder, hvor der er drikkevandsinteresser.

Allerede inden nedbøren rammer taget/vejen/jordoverfladen, har regndråberne været i kontakt med atmosfæren og kan derfor indeholde forurening. Når nedbøren kommer i kontakt med forskelligartede overflader (tage, tagrender, veje, flisebelægninger, græsarealer mv.), vil regndråberne transportere forskellige potentielt forurenende partikler med sig. Når vandet siver ned igennem jordlagene, vil en del forurening binde sig til planter og jordpartikler, imens andre vil blive transporteret sammen med vandet imod grundvandet, som indvindes til drikkevand.

5.9 Områder til tekniske anlæg

Betegnelsen tekniske anlæg dækker over kommunikationsanlæg, forsyningsanlæg, miljøanlæg og andre tekniske driftsanlæg. Eksempler på disse anlæg er rensningsanlæg, vandværker, vindmøller, kraftværker og oplagspladser.

De konkrete arealreservationer til og retningslinjer for tekniske anlæg er i høj grad fastlagt på baggrund af konkrete krav fra Staten. Kun retningslinjerne for antennesystemer er fastlagt på Kommunalbestyrelsens eget initiativ.

Høje antennemaster medfører en betydelig visuel påvirkning af omgivelserne. Samtidig er der et stadigt stigende behov for nye antenner til mobiltelefoni og trådløs dataoverførsel. Derfor skal nye antenneanlæg placeres og udformes, så det visuelle miljø påvirkes mindst muligt.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Der skal sikres arealer til den nødvendige udbygning af samfundets infrastruktur til energiforsyning, kommunikation mv.
- Udbygningen af infrastrukturen skal ske under størst mulig hensyn til landskabet, de kulturhistoriske værdier og med færrest mulige gener for beboerne og miljøet.

Retningslinjer

5.9.1

Der udlægges areal til naturgaskompressorstation på Avedøre Holme, samt til en transmissionsledning fra Ventilstation Hvidovre til kompressorstationen.

5.9.2

Naturgastransmissionsledningen skal dimensioneres som en dobbeltledning på 2x0,5 m, der både opfylder kravet til transmissionsledninger på 80 bar og fordelingsledninger på 19,6 bar.

5.9.3

Der gælder en sikkerhedszone på 40 m omkring naturgastransmissionsledningernes midte med forbud mod at opføre bygninger til ophold for mennesker, samt en planlægningszone på 400 m, inden for hvilken Energinet.dk skal høres om planforslag.

5.9.4

Omkring naturgaskompressorstationen fastsættes følgende sikkerhedsafstande omkring 80 bar overjordiske trykbærende anlæg: En indre sikkerhedszone på 100 m og en ydre sikkerhedszone på 200 m.

- Inden for de 100 m må der ikke planlægges for eller gives tilladelse til byggeri eller anlæg.
- Inden for de 200 m må der ikke planlægges for eller gives tilladelse til boligbyggeri eller institutioner. Endvidere kan der ikke gives tilladelse til brandfarlig virksomhed eller oplagring af brandfarlige materialer.
- Reglerne i punkt 1 og 2 gælder ikke for anlæg, som er en del af Energinet.dk's og DONG Energy's samlede energianlæg på Avedøre Holme. Sikkerhedsforholdene for disse anlæg underkastes én samlet risikovurdering i henhold til risikobekendtgørelsen.

5.9.5

Det skal være muligt at gennemføre en øget biomasseindfyring på Avedøreværket i overensstemmelse med VVM-redegørelsen herfor.

Redegørelse

Det overordnede net af naturgasledninger består af transmissionsledninger og fordelingsledninger. Linjeføringen er fastlagt ved landplandirektiv, cirkulære 129 af 2. august 1979 om reservation af arealer til et hovedtransmissionsnet for naturgas i Danmark. Langs de eksisterende hovedtransmissionslinjer gælder en 200 meter bred sikkerhedszone på begge sider af ledningen.

Miljøministeriets cirkulære nr. 16 af 25. januar 2002 er et landsplandirektiv med henblik på at muliggøre en udbygning af det danske gastransmissionsnet. Cirkulæret fastlægger de planlægningsmæssige rammer for blandt andet etablering af en kompressorstation på Avedøre Holme, udvidelse af Hvidovre linjeventilstation samt etablering af en gasledning fra Hvidovre linjeventilstation til kompressorstationen på Avedøre Holme ved Avedøreværket. Fingerplan 2013 ophæver cirkulærets §§ 7, 11 og 13, stk. 2. I stedet er der indsat en ny bestemmelse om arealudlæg til naturgaskompressorstation og ledningsanlæg i fingerplanen.

Energistyrelsen og Energinet.dk er påtaleberettigede over for lokalplanforslag, som berører sikkerhedszonen. Dette sker i henhold til Planstyrelsens cirkulære af 26. november 1984 og omfatter en sikkerhedszone på 200 m på hver side af transmissionsledningerne. Kommunerne skal ved bl.a. landzoneadministrationen tage særlige hensyn til højtryksgasledningens nærhed.

Der kan være konfliktområder ved placering af vindmøller i nærheden af naturgastransmissionsledninger. Af hensyn til gensidige påvirkninger og lynnedslag, anbefales det at placere vindmøller, antennemaster og andre høje konstruktioner i en afstand af mindst 2 gange den maksimale byggehøjde fra gasledningen.

Hvis afstandskravene ikke kan overholdes, ønsker Energinet.dk at blive hørt i ansøgningsfasen, så en individuel vurdering af evt. jordingsanlæg kan foretages inden en tilladelse foreligger.

Energinet.dk har følgende overordnede kabelanlæg gennem Hvidovre:

- 400 kV (jord)kabel HK 4008 Avedøreværket-H. C. Ørstedværket
- 400 kV (jord)kabel HK 4009 Ishøj-Avedøreværket-H. C. Ørstedværket
- 132 kV (jord)kabel HK 1212 Brøndbygård-Avedøreværket 1
- 132 kV (jord)kabler HK 1213 Brøndbygård-Avedøreværket 2
- 132 kV (jord)kabler HK 1214 Brøndbygård-Avedøreværket 3.

Energinet.dk har ingen aktuelle planer om nye/ændrede elanlæg i Hvidovre Kommune.

5.10 Vindmøller

Øget produktion af vindenergi er en af de indsatser, som kan løse flere problemer på én gang: Energi fra vindmøller er med til at løse problemer med både forurening, ressourcemangel og klimaforandringer – samtidig med, at der skabes arbejdspladser og eksportmuligheder.

Staten arbejder for at gøre Danmark fri af fossile brændsler i 2050, og allerede i 2020 skal halvdelen af elforbruget være dækket af strøm fra vindmøller. På land skal der i perioden 2012-2020 opsættes vindmøller, der har en samlet effekt på ca. 1800 MW. Det skal blandt andet ske ved at udskifte ældre vindmøller med nye og større møller.

Det er en stor udfordring at finde gode placeringer til vindmøller, for der skal både tages hensyn til landskabet, naturen og naboerne.

Som bykommune har Hvidovre desværre meget begrænsede muligheder for at bidrage til denne omstilling af energiproduktionen. Men vi vil arbejde for, at vores få muligheder bliver udnyttet.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- En større del af den lokale energiproduktion skal stamme fra grøn energi, herunder vindenergi
- Opstilling af nye vindmøller, eller udskiftning af eksisterende, skal ske med henblik på at maksimere energieffekten af investeringerne og med den fornødne hensyntagen til landskabet, naturen og borgerne i området.

Retningslinjer

Store vindmøller

5.10.1

Der kan kun planlægges for store vindmøller inden for det udpegede vindmølleområde på Avedøre Holme, øst for Avedøreværket. Der kan højst opstilles 4 møller. Møllerne skal opstilles i et fast geometrisk mønster, så de flugter kysten.

5.10.2

Ved placering af store vindmøller i en mindre afstand end 28 x vindmøllens totalhøjde fra en eksisterende vindmølle eller fra et andet vindmølleområde skal redegørelsen for planforslaget særligt belyse den landskabelige påvirkning af anlæggene under ét, herunder oplyse hvorfor påvirkningen anses for ubetænkelig.

5.10.3

Eksisterende store vindmøller inden for det udpegede vindmølleområde kan, under respekt for retningslinjerne for store vindmøller, udskiftes med nye og evt. større vindmøller.

5.10.4

Der må ikke inden for en radius af 500 m omkring store vindmøller og omkring udlagte vindmølleområder udlægges arealer til støjfølsom anvendelse, med mindre det ved undersøgelser er godtgjort, at der ikke er uacceptable visuelle, miljømæssige eller sikkerhedsmæssige gener forbundet hermed.

5.10.5

Den enkelte vindmølles totalhøjde må ikke overstige 70 m, og forholdet mellem navhøjde og rotordiameter skal være 1:1 (+/- 10 %). Møller op til 80 meter kan i enkelte tilfælde tillades opstillet. Dette kan dog kun ske efter en konkret vurdering af påvirkningen af det omkringliggende landskab.

5.10.6

Store vindmøller må ikke opstilles nærmere nabobeboelse end 4 gange møllens totalhøjde.

5.10.7

Store vindmøller i grupper skal være ens med hensyn til størrelse, udseende, materialevalg, omløbsretning, omdrejningstal, navhøjde og rotordiameter.

Små vindmøller

5.10.8

Inden for byzone kan der opsættes mini-vindmøller, når den enkelte vindmølles totalhøjde ikke overstiger 8,5 m over terræn, og når vindmøllens totalhøjde ikke overstiger 1,4 x afstanden til skel mod nabo, sti eller vej.

5.10.9

Mini-vindmøller skal fjernes senest 1 år efter at de er taget ud af drift.

5.10.10

Husstandsvindmøller må opstilles i erhvervsområder uden for det udpegede vindmølleområde. Husstandsvindmøller må være maksimalt 25 m høje, og skal opstilles så afstanden mellem vindmøllen og støjfølsom anvendelse er mindst 4 gange vindmøllens totalhøjde.

5.10.11

Husstandsvindmøller i landzone må ikke placeres i kystnærhedszonen samt i Fingerbyens grønne kiler og ringe.

Generelt om vindmøller

5.10.12

Vindmøller skal placeres i en afstand fra [respektafstandendeklarationsarealet](#) for højspændingsledninger på mindst møllens totalhøjde. Vindmøller skal dog - uanset møllens højde - altid placeres mindst 50 m fra respektafstanden langs Energinet.dk's jordkabelanlæg.

5.10.13

Vindmøller skal placeres i en afstand af mindst 2 gange vindmøllens totalhøjde fra naturgastransmissionsledninger.

5.10.14

I områder, hvor der er overordnede radiokædeforbindelser, eller hvor maritime radioanlæg er placeret, vil tilladelse til opstilling af vindmøller både uden for og inden for de udpegede vindmølleområder bero på en konkret vurdering af, om møllerne kan forstyrre forbindelsen. Oplysning om de overordnede radiokædeforbindelser kan fås ved henvendelse til IT- og Telestyrelsen.

Redegørelse

Det er besluttet, at Danmark skal have mere vedvarende energi fra vindmøller. Det stiller store krav til at finde den rette placering, som ikke forstyrrer mennesker og miljø mere end højest nødvendigt.

Regeringen indgik i 2012 en energipolitisk aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti for perioden 2012-2020. Aftalen indebærer at der frem mod 2020 forventes opført nye landmøller med en samlet kapacitet på 1.800 MW. I samme periode forventes nedtaget kapacitet på ca. 1.300 MW.

Med udviklingen i retning af stadig større og mere effektive vindmøller kommer også stigende krav til placeringsmulighederne. En fortsat udbygning med vindmøller på land nødvendiggør, at der udover hensynet til vindressourcen tages omfattende hensyn til såvel den landskabelige påvirkning som til de øvrige interesser i det åbne land, herunder nabobeboelser.

Ved opstilling af flere vindmøller i gruppe opstår forskellige krav til den indbyrdes placering og afstand mellem de enkelte vindmøller. Af hensyn til den optimale udnyttelse af vindenergien placeres møller med en vis indbyrdes afstand, så de ikke skaber læ for hinanden. På tværs af den fremherskende vindretning anbefales en afstand på mindst 3 x rotordiameteren, mens der på langs af vindretningen anbefales en afstand på mindst 5 x rotordiameteren, da de forreste møller her i højere grad vil skabe vindskygge. I praksis betyder afstandskrav til naboer og lodsejerforhold dog oftest, at man kan acceptere mindre indbyrdes afstande, ligesom lokaliteter med særlige vindforhold og/eller opstillingsretninger ligeledes kan være et argument for kortere indbyrdes afstand. Møller med en tæt indbyrdes afstand risikerer at skabe turbulens for hinanden, som kan være en sikkerhedsmæssig belastning for konstruktionen.

I forhold til de landskabelige hensyn viser erfaringerne, at en indbyrdes afstand mellem vindmøllerne på 3 - 4 x rotordiameteren virker mest harmonisk uanset antallet af vindmøller, der opstilles på række.

DONG Energy har opstillet tre store demonstrationsvindmøller i havet, umiddelbart op til diget på den sydlige del af Avedøre Holme. Da de første to af disse vindmøller blev opsat i 2009 var de størst i Danmark målt på rotordiameter (120 m) og blandt de seks største vindmøller i Danmark målt på effekt (3,6 MW for hver mølle).

Kommuneplanen fastholder et vindmølleområde på Avedøre Holme med plads til fire store vindmøller. Vindmølleområdet ligger umiddelbart øst for Avedøreværket. Området rummer i dag tre vindmøller, der er opstillet i 2000. Hver mølle har en effekt på 660 kW. Møllerne er opført på en ret linje langs diget mod Kalveboderne.

I samarbejde med HOFOR, og i dialog med grundejerne, undersøger vi aktuelt mulighederne for at erstatte de eksisterende vindmøller inden for vindmølleområdet med nogle andre og større møller. Det forventes, at denne afklaring vil være afsluttet i løbet af foråret 2015. Der kan både blive tale om at opstille vindmøller, der er højere end de 70-80 m, som kommuneplanen giver mulighed for, og der kan blive tale om at udvide vindmølleområdet.

Foreløbig er der med Kommuneplan 2016 ikke foretaget ændringer i vindmølleplanlægningen.

Hvis der er grundlag for at arbejde videre med projektet, vil opstilling af store vindmøller på Avedøre Holmes østkyst derfor forudsætte, at der gennemføres en forudgående kommuneplanhøring, et kommuneplantillæg, en lokalplan samt en VVM-redegørelse.

Det er ikke muligt at placere vindmøller i internationale naturbeskyttelsesområder, og der skal redegøres for vindmøllernes mulige påvirkning, hvis der udpeges vindmølleområder inden for en randzone på 500-800 m fra internationale naturbeskyttelsesområder, afhængig af de eventuelle berørte fuglearter. Vindmølleområdet på den østlige del af Avedøre Holme ligger nær ved Fuglebeskyttelsesområde nr. 111 og Habitatområde nr. 127, Vestamager og havet syd for.

Placeringen af vindmøller skal tage hensyn til trafikken og trafiksikkerheden på overordnede og vigtige veje. Vindmøllers mindste afstand til overordnede veje er 1 x vindmøllens totalhøjde.

Vejdirektoratet kan dog i en afstand af 1-1,7 x vindmøllens totalhøjde fremkomme med en specifik begrundelse for, at vindmøllen skal rykkes længere tilbage fra vejen.

5.11 Antenner

Det er statens målsætning at realisere det mobile og trådløse samfund inden for telefoni og trådløst bredbånd til datatrafik, fordi en velfungerende telesektor giver effektivitet og konkurrencekraft til det øvrige danske erhvervsliv og samfund.

På grund af udviklingen inden for brugen af mobiltelefoni og trådløst bredbånd oplever vi en stadig stigende trafik på det mobile telenet. Teleudbyderne har en udfordring med at udbygge det mobile telenet, således at der er tilstrækkelig dækning og kapacitet på de steder, hvor dette efterspørges. De eksisterende antennepositioner skal derfor udvides, og der skal landet over bygges et antal nye antennepositioner.

For at sætte de nye antennemaster ind i en større sammenhæng har vi lavet nogle generelle retningslinjer for, hvor og hvordan man må opstille antennemaster og opsætte antennesystemer i Hvidovre.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Sendenettet i Hvidovre skal have den fornødne dækning til at opfylde borgernes og virksomhedernes behov for mobiltelefoni, mobile dataoverførsler mv., samtidig med at der ikke opstilles flere antennemaster end højst nødvendigt
- Antennemasterne og -systemerne skal opstilles så hensynsfuldt i byen og landskabet som muligt, så der opstår færrest mulige visuelle gener.

Retningslinjer

5.11.1

Master og antenner kan hovedsagligt placeres i de områder af kommuner, hvor følsomheden over for opførelse eller tilføjelse af tekniske anlæg er mindst, hvis det er muligt af tilgodese e nødvendige sende- og modtageforhold.

5.11.2

Der må som udgangspunkt ikke opstilles antennemaster i den del af landzonen, der er omfattet af følgende:

- Strandbeskyttelseslinjen
- Sø- og åbeskyttelseslinjer
- Beskyttelseslinjer omkring fortidsminder
- Kirkebyggelinjer.

5.11.3

Der må ikke opstilles antennemaster på statslige vejarealer (Motorveje) eller inden for arealer, der er omfattet af vejbyggelinjer langs disse veje, uden særlig tilladelse fra vejmyndigheden (Vejdirektoratet).

5.11.4

Den øvrige del af kommunen er inddelt i tre zoner:

- Zone 1, områder med bevaringsinteresser
- Zone 2, områder der kræver opmærksomhed
- Zone 3, områder uden særlige problemer.

Note:

Zonerne er defineret som:

Zonen med bevaringsinteresser

Zone 1 er karakteriseret ved, at den ønskede placering ligger inden for en planlagt beskyttelseszone, eller inden for en afstand af 50 m fra en bevaringsværdig eller fredet bygning eller bebyggelse. Her bør der kun tillades opsætning af master eller antenner under helt særlige omstændigheder.

Dette kan f.eks. være ved manglende, alternative placeringer i nærområdet, eller hvis den konkrete opsætning vurderes ikke at ville forringe bevaringsværdierne.

Zonen der kræver opmærksomhed

Zone 2 er karakteriseret ved, at den ønskede placering ligger uden for zonen med bevaringsinteresser, men stadig inden for 200 m af denne. Afstanden indikerer, at det inden for byområdet må anses for sandsynligt at mast eller antenne kan ses fra det bevaringsværdige område/bygning. Inden for denne zone skal placering nøje overvejes. Alle ansøgninger bør vurderes på stedet og opsætningen bør have en teknisk ufravigelig grund.

Zonen uden særlige problemer

Zone 3 er karakteriseret ved, at der kan opsættes master og antenner uden særlige planlægningsmæssige problemer.

5.11.5

Nye antennemaster skal, så vidt dette er muligt, placeres i zone 3.

5.11.6

Såfremt den ønskede placering findes i zone 1 eller 2 skal der foretages en mere grundig vurdering af stedets egnethed for opstilling/opsætning, evt. med forslag til alternativ(e) placeringsmulighed(er).

5.11.7

Antennesystemer skal primært søges opsat på eksisterende anlæg og konstruktioner som master, fritstående skorstene, bygninger på mere end 2 etager og lignende med en højde på mindst 8,5 m over terræn. Hvor det ikke er muligt at finde en placering på eksisterende anlæg, kan der tillades opstillet en antennemast.

5.11.8

Så vidt det er muligt, skal mast eller konstruktion placeres og dimensioneres med henblik på fælles udnyttelse af flere teleudbydere.

5.11.9

Antennemaster og -systemer skal etableres så små som muligt og udformes så enkelt som muligt under hensyntagen til de krav, der følger af brugen og ønsket om en fælles udnyttelse jf. retningslinje 4.9.8. Antenner og master skal desuden være farvesat i henhold til kommunens anbefalinger.

5.11.10

Antennemaster og tilhørende antenner, links mv. ønskes ikke camoufleret som andre typer objekter, men skal udformes og farvesættes i harmoni med omgivelserne. Masterne kan dog tillades udformet kunstnerisk, skulpturelt, enten ved overfladebehandling eller udformning.

5.11.11

Antennesystemer må ikke opsættes på bygninger og bebyggelser, der er registreret som værende bevaringsværdige i en lokalplan eller med bevaringskategori 1-3 i kommuneplanen.

5.11.12

Eksisterende antennemaster og -systemer, der er opsat på bevaringsværdige bygninger og bebyggelser som nævnt i retningslinje 4.9.11, skal over tid søges nedtaget, når antenner eller

master står over for en udskiftning, såfremt det er muligt at finde en alternativ, egnet placering.

5.11.13

Tekniske installationer i forbindelse med antenneanlæg skal så vidt muligt indbygges i den eksisterende bebyggelse. Hvor dette ikke er muligt, skal teknikkabiner placeres, udformes og omgives med hegn og beplantning på en sådan måde, at de ikke virker dominerende i nærmiljøet.

5.11.14

Antennemaster, sendeanlæg og teknikkabiner skal være fjernet senest 3 måneder efter at de er taget ud af drift.

Redegørelse

Baggrund for kommuneplanens retningslinjer

Som baggrund for retningslinjerne er der foretaget en overordnet vurdering af følsomheden for opsætning af master i kommunen som helhed. Vurderingen er foretaget med udgangspunkt i følgende hensyn:

- Landzone
- Fortidsminder og fortidsmindebeskyttelseslinjer
- Fredningsgrænser ved kendelse
- Fredsskov/skovbyggelinje
- Strandbeskyttelseslinje
- Sø- og åbeskyttelseslinjer
- Vildtreservat/Ramsarområde (Natura 2000)
- Fredede bygninger
- Bevaringsværdige bygninger
- Bevaringsværdige bebyggelser
- Kystzoneafgrænsning

Vurderingen er retningsgivende. I alle konkrete sager skal der ske en individuel vurdering af den specifikke placering af den enkelte mast eller det enkelte antennesystem og af design, materialer og farver, i forhold til omgivelserne.

Generelle principper for opstilling af master

Det fremgår af retningslinjerne hvor i kommunen det er muligt og hensigtsmæssigt at opsætte antennesystemer:

- Som udgangspunkt må der ikke opstilles master i landzone.
- Byzonen er underopdelt i tre zoner efter sårbarhed.

Langs de statslige vejarealer (Motorveje) gælder særlige forhold. Områderne langs motorvejene er omfattet af byggelinjer, inden for hvilke det ikke er tilladt at opstille antennemaster, sendeanlæg eller teknikkabiner uden dispensation fra vejmyndigheden (Vejdirektoratet). Der skal ansøges om dispensation uagtet, at antennemasten, sendeanlæg eller teknikkabine opstilles/opsættes på en eksisterende bygning, såfremt bygningen er beliggende inden for det vejbyggelinjepålagte areal.

Det kan ikke forudsættes, at en sådan dispensation vil blive givet.

Antenner og antennesystemer skal så vidt muligt opsættes på eksisterende høje bygninger og andre konstruktioner med en højde på over 8,5 m. Nye antennemaster må kun opstilles på terræn, hvis det ikke er muligt at finde en egnet placering på eksisterende konstruktioner.

Placeringen af antennemaster skal ske på baggrund af en dialog mellem teleudbyder og kommunen. I denne dialog kan også lodsejer, naboer og grundejerforening inddrages. Herunder skal det afklares, om en mast eller konstruktion skal dimensioneres med henblik på at flere teleudbydere kan opsætte deres antennesystemer i masten. Så vidt det er muligt, skal mast eller konstruktion placeres og dimensioneres, så den kan udnyttes af flere teleudbydere. Hermed kan antallet af master i kommunen minimeres, hvilket svarer til intentionerne i masteloven.

Antennemasterne ønskes ikke camoufleret som andre typer objekter, f.eks. som overdimensionerede flagstænger, men skal udformes og farvesættes i harmoni med omgivelserne. Masterne kan dog tillades udformet kunstnerisk og skulpturelt, enten ved udformningen eller overfladebehandlingen.

Af hensyn til omgivelserne skal antennemaster og -systemer gøres så små og så enkle i sin form som muligt under hensyntagen til de krav, der følger af brugen og ønsket om fælles udnyttelse. Antennemaster og -systemer skal desuden være farvesat i henhold til kommunens anbefalinger.

Tekniske installationer i forbindelse med antenneanlæg skal så vidt muligt indbygges i den eksisterende bebyggelse. Hvor dette ikke er muligt, skal teknikkabiner placeres, udformes og omgives med hegn og beplantning på en sådan måde, at de ikke virker dominerende i nærmiljøet.

Antennesystemer må ikke opsættes på fredede bygninger eller bygninger og bebyggelser, der har høj bevaringsværdi, dvs. at de er registreret som bevaringsværdige i en lokalplan eller med bevaringsværdien 1-3 i kommuneplanen.

Eksisterende antennemaster og antennesystemer, der er opsat på bevaringsværdige bygninger eller inden for en bevaringsværdig bebyggelse, skal over tid søges nedtaget såfremt det er muligt at finde en alternativ, egnet placering. Dette skal ske senest, når antenner eller antennesystemer står over for en udskiftning.

Hvis eksisterende antennemaster eller -systemer søges udskiftet, skal der efter retningslinjerne ansøges om en ny tilladelse. Antennemaster, sendeanlæg og teknikkabiner skal være fjernet senest 3 måneder efter at de er taget ud af drift.

Masteloven slår blandt andet fast, at ejere af master til radiokommunikationsformål har pligt til at imødekomme alle anmodninger om fælles udnyttelse af den pågældende mast fra andre, der er tildelt radiofrekvenser, og som har behov for at sætte antennesystemer op.

Mobilmaster og sundhed

Hverken byggelovgivningen, planloven eller masteloven giver kommunerne mulighed for at inddrage sundhedsmæssige overvejelser i behandlingen af sager om tilladelser til mobilantener. Dette varetages af staten. Uanset dette ved vi, at borgerne også forholder sig til sundhedsaspektet, når der sker sagsbehandling af ansøgninger om opstilling af nye antennemaster.

I følge Embedslægeinstitutionen Hovedstaden giver den foreliggende viden om radiobølger fra mobiltelefoner og sundhed ikke anledning til advarsler mod at bruge mobiltelefoner. Der er dog stadig mangel på viden på visse områder, herunder vedrørende børns brug af mobiltelefoner.

Påvirkningen fra en mobilantennemast afhænger af afstanden til masten, højden af masten, af sendestyrken og af antallet af operatører på den samme mast. Påvirkningen fra en

mobilantenne i en afstand af 10-15 m er 100 gange lavere end påvirkningen fra en mobiltelefon tæt på hovedet. Med en almindelig afstand til mobilantennemasten er påvirkningen flere tusinde gange lavere end fra mobiltelefonen tæt på hovedet. Påvirkningen fra masten er dog i modsætning til telefonen over hele kroppen og hele tiden.

Det er vigtigt at huske, at hvis der er en mobilantennemast i nærheden, så skrues mobiltelefonen selv ned for sendestyrken - dvs. at strålingen fra mobiltelefonen mindskes.

Sundhedsstyrelsen konkluderer, at mobilantennemasters placering og stråling - med vores nuværende viden - ikke er et problem for folkesundheden, når de gældende regler for sikkerhedsafstande overholdes.

5.12 Støjbelastede arealer

Hvidovre gennemskæres af en række, større trafikale korridorer, der medfører støjbelastning af boligområderne og de store grønne områder.

De væsentligste støjkilder i Hvidovre er statens motorveje: Amagermotorvejen og Holbækmotorvejen. Udover disse er der en del støjulemper fra jernbanerne til Roskilde og Køge samt fra Avedøre Havnevej, Gammel Køge Landevej og dele af Hvidovrevej.

Vi vil søge indflydelse på at få nedbragt støjforureningen fra de statslige motorveje, da disse er en stor kilde til gene for Hvidovres borgere. På samme måde vil vi arbejde for, at støjen fra de statsejede togstrækninger reduceres.

I større områder i Hvidovre er støjen dog meget lavere. Her kan der udpeges egentlige stilleområder, hvor der i fremtiden ikke må etableres støjende aktiviteter.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Der bør på længere sigt ikke forekomme boliger med en udendørs støjbelastning på mere end 58 dB fra vejtrafikken og 64 dB fra jernbaner. Det skal derfor med anvendelse af trafik- og byplanlægning sikres, at støjbelastningen nedbringes på udsatte strækninger.

Retningslinjer

5.12.1

Støjbelastede arealer, dvs. arealer der er belastet med mere end de vejledende grænseværdier for vejstøj og støj fra jernbaner:

- Rekreative områder i det åbne land, sommerhusområder, campingpladser og lignende: L_{den} 53 dB fra veje; 59 dB fra jernbane
- Boligområder, daginstitutioner, skoler og andre undervisningsbygninger, plejehjem, hospitaler og lignende, kolonihaver, nyttehaver, udendørs opholdsarealer, bydelsparker mv.: L_{den} 58 dB fra veje; 64 dB fra jernbane
- Hoteller, kontorer, liberale erhverv m.v.: L_{den} 63 dB fra veje; 69 dB fra jernbane

må ikke udlægges til støjfølsom anvendelse, med mindre den fremtidige anvendelse kan sikres mod støj ved etablering af afskærmningsforanstaltninger.

5.12.2

Når der i lokalplanlægningen udlægges landzonearealer til støjfølsom anvendelse, skal det sikres, at Miljøstyrelsens vejledende regler om støj kan overholdes i planområdet ved støj fra veje og jernbaner samt virksomheder.

5.12.3

Nye virksomheder og nye støjende fritidsanlæg kan kun etableres i landzone, hvis Miljøstyrelsens vejledende regler om støj fra anlæggene kan overholdes i områder med støjfølsom anvendelse og i områder, der er udlagt til støjfølsom anvendelse.

Redegørelse

Støj er en af de største miljøbelastninger i byerne. Undersøgelser gennem de seneste år har vist, at det især er støj i nattetimerne – og som følge heraf forstyrrelser i af nattesøvn, der er en afgørende faktor for at mennesker udvikler forhøjet blodtryk og deraf følgende hjerte/karsygdomme.

Støjbelastede arealer må efter planloven kun udlægges til støjfølsom anvendelse, hvis den fremtidige anvendelse kan sikres mod støjgener. Et område betragtes som støjbelastet, når støjniveauet af den aktuelle type støj er højere end Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi.

De vejledende grænseværdier for vejtrafikstøj er:

Rekreative områder i det åbne land, sommerhusområder, campingpladser o.l.	Lden 53 dB
Boligområder, børnehaver, vuggestuer, skoler og undervisningsbygninger, plejehjem, hospitaler og lignende, kolonihaver, udendørs opholdsarealer og parker	Lden 58 dB
Hoteller, kontorer m.v.	Lden 63 dB

Lden er en forkortelse af "Day-evening-night equivalent level", og er udtryk for et vægtet støjniveau, der måles over et døgn med en 10 dB straf tillagt værdierne mellem kl. 23 og 07, og en 5 dB straf tillagt værdierne mellem kl. 19 og 23 for at afspejle folks ekstra følsomhed over for støj om natten og aftenen.

De vejledende grænseværdier for støj fra jernbaner fremgår af et tillæg fra juli 2007 til Miljøstyrelsens vejledning nr. 1/1997 "Støj og vibrationer fra jernbaner". De vejledende grænseværdier for jernbanestøj er i første række beregnet på planlægningsbrug.

Der gælder desuden krav til både det maksimale støjniveau og vibrationsniveauet ved de enkelte boliger. Den vejledende grænseværdi for maksimalniveauet er 85 dB, og grænseværdien for vibrationer er 75 dB KB-vægtet accelerationsniveau. For at undgå vibrationer er der fastsat en planlægningsmæssig mindsteafstand mellem spormidte og de nævnte arealanvendelser (bortset fra nyttehave). Hvis det kan dokumenteres at vibrationsniveauet kan overholdes kan der dog bygges tættere ved sporet.

Efter reglerne i støjbekendtgørelsen har de centrale kommuner i hovedstadsområdet kortlagt vejstøj fra de lokale veje, og Staten har kortlagt støj fra større veje, jernbaner og lufthavne. Kortlægningen skal følges op af en støjhandlingsplan, der samler kommunens overvejelser og beslutninger om støjbekæmpelse. Støjhandlingsplanen skal indeholde de handlinger, som kommunen planlægger at gennemføre indenfor en bestemt periode for at forebygge og nedbringe trafikstøjen.

Støjkortlægningen viser, at motorvejene, Avedøre Havnevej, Gammel Køge Landevej og visse strækninger af Hvidovrevej er de væsentligste kilder til støj i boligområder.

[Hvidovre Kommune vil fortsat holde Staten op på, at støjgenerne fra Statens motorveje og jernbaner fremadrettet skal mindskes, da motorvejene og jernbanerne er de væsentligste støjklender i kommunen.](#)

Støjhandlingsplan for Hvidovre 2013 - 2018 indeholder følgende indsatsområder til reduktion af støjbelastningen:

- Ved fornyelse af slidlag på de mest trafikerede veje vil der blive udlagt støjreducerende asfaltbelægninger som en integreret del af vejvedligeholdelsen.
- Kystagerparken udpeges som stilleområde.

Hvidovre er ikke berørt af de støjkonsekvensområder fra militære flyvestationer eller kommercielle lufthavne. På arealet mellem Amagermotorvejen, Gammel Køge Landevej, Brøndby Kommune og Køge Bugt Banen er der en flyveplads, der har miljøgodkendelse til privat flyvning. Denne aktivitet er ikke omfattet af kommuneplanens retningslinjer, men reguleres gennem planlovens § 35, stk. 1, og miljøbeskyttelseslovens § 33.

Tema: Klimatilpasning

6.0 Tilpasning til klimaændringer

De seneste år har dele af Danmark, herunder hovedstadsområdet, været udsat for flere voldsomme naturfænomener som skybrud og stormflod. Dette har sat fokus på de problemer og omkostninger, som ekstremt vejr kan medføre. Uanset at disse hændelser ikke direkte kan kobles til klimaændringer, er det netop den type voldsomme vejrfænomener, som eksperterne peger på som de mest sandsynlige resultater af de igangværende klimaændringer.

Vi bliver nødt til at tilpasse os de nye klimatiske tilstande for at mindske vores sårbarhed. Samtidig er det vigtigt, at klimatilpasningstiltagene også bidrager til at gøre Hvidovre til et bedre, grønnere og smukkere sted at bo.

Hvidovre skal gøres mere klimarobust med fokus på samfundsmæssig omkostningseffektivitet, bæredygtighed og synergieffekter ved samtidighed. Arbejdet skal ske i et bredt samarbejde mellem kommunen, alle lokale interessenter og forsyningsselskaber samt med de øvrige relevante kommuner i hovedstadsområdet.

Væsentlige dele af Hvidovres kloaksystem er etableret i en tid, hvor man ikke forventede så meget regn. Derfor skal kloaksystemets kapacitet forøges. Det er en opgave, der håndteres af det fælleskommunale forsyningsselskab HOFOR efter retningslinjerne i vores spildevandsplan. Der skal være en løbende samtænkning af klimatilpasningen af kloaksystemet med tiltag mod skybrud.

Håndtering af skybrudsvand på terræn skal imødegå skader på værdier og sikre fremkommelighed. Regnvand skal så vidt muligt håndteres lokalt, f.eks. ved at etablere nedsivningseggede belægninger, lokal opmagasinering i bassiner, søer eller lignende med vægt på øget bykvalitet. Klimatilpasning skal derfor tænkes ind i de fremtidige lokalplaner og konkrete bygge- og anlægsprojekter.

Kysten skal sikres mod havvandsstigninger og stormflod. Værdierne langs kysten skal sikres gennem lokal eller fælleskommunal stormflodssikring og kystplanlægning. Der skal udarbejdes risikostyringsplaner for Køge Bugt inden udgangen af 2015.

Harrestrup Å er en del af et større system af vandveje på Vestegnen, som Fæstningskanalen også er en del af. Alle oplandskommunerne omkring Harrestrup Å indgår i et samarbejde om klimatilpasning, så kapaciteten fordeles til alle og oversvømmelser ved skybrud og stormflod undgås.

Vores indsats kommer til at ske i mindre, samlede indsatsområder efter en prioriteret rækkefølge. I hvert indsatsområde bliver borgere og brugere inddraget i alle led af klimatilpasningsprocessen.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Der skal i klimatilpasningen anvendes fleksible og sammenhængende indsatser, der løbende kan justeres i forhold til den opnåede effekt af allerede implementerede tiltag, og imødegå, at klimaet ændrer sig anderledes end forventet
- Gennem integration af klimatilpasning i planlægningen og udviklingen af kommunen skal indsatserne opfylde flere formål på én gang eller udgøre en værdi i sig selv, så

investeringerne giver værdi for bymiljøet, selv om klimaet ændrer sig anderledes end forudsat

- Ved valg af indsatser skal der lægges vægt på, at løsningerne er effektive og økonomisk forsvarlige, således at der skabes mest effekt for pengene og at fejlinvesteringer undgås
- Alle interessenter skal inddrages i arbejdet med at vælge og implementere løsningerne i klimatilpasningsindsatsen.

Redegørelse

Forventede klimaændringer

Danmark får i fremtiden et varmere og generelt vådere vejr med øget hyppighed, intensitet og varighed af ekstreme vejrbegebenheder. Temperaturen vil stige, vintrene vil blive mildere, og somrene vil blive varmere. Der vil blive flere og længerevarende varme- og hedebølger. Som gennemsnit frem mod 2050 forventes temperaturen at stige med 1,2 °C sammenlignet med gennemsnittet for perioden 1961–1990. Frem til 2100 forventes en stigning i temperaturen på 2,9 °C.

Der forventes at komme mere nedbør – især om vinteren. Somrene er vanskeligere at forudsige, men de vil sandsynligvis blive præget af længere tørre perioder afbrudt af kraftige skybrud. Som gennemsnit forventes årsmiddelnedbøren at stige med ca. 7 % frem mod 2050. I 2100 forventes årsmiddelnedbøren at være vokset med ca. 14 %.

Havvandstanden vil stige langs en del af kysterne og forventes i 2050 i Køge Bugt at være 24 cm højere end i dag, mens stigningen frem til 2100 forventes at blive 67 cm, og i mange områder må der forventes ændringer i grundvandspejlet.

Klimaændringerne forventes også at medføre en højere grundvandstand i Hvidovre. Der er ikke gennemført egentlige modelberegninger for konsekvenserne af dette, men det er sandsynligt, at der bliver flere vandlidende områder, mere indtrængen af salt i grundvandet fra havet og ringere mulighed for at nedsive regnvand. Alle tre slags konsekvenser er udfordringer, der bør kortlægges nærmere frem til næste revision af klimatilpasningsplanen.

Der er både positive og negative konsekvenser af klimaændringerne. De positive effekter er primært knyttet til stigende temperaturer, som f.eks. giver længere vækstsæson og øget produktivitet i land- og skovbrug, og mildere vintre, som mindsker energiforbrug og behov for vinterberedskab mv. De negative konsekvenser er især knyttet til ekstremregn, højere havvandstand og kraftigere storme, der kan medføre omfattende skader på f.eks. bygninger og infrastruktur samt tab af landbrugsafgrøder.

De planlægningsmæssige udfordringer, som klimaændringerne indebærer, skaber behov for at udvikle løsninger, der kan afhjælpe eller minimere skader på eksisterende værdier, og for at planlægge så byerne og det åbne land vil kunne indrettes til at kunne klare det ændrede klima og måske få en fordel ud af det.

I økonomaftalen fra 2013 mellem regeringen og KL har kommunerne forpligtet sig til at gennemføre en risikokortlægning og udarbejde en handlingsplan for klimatilpasning. For Hvidovres vedkommende er dette sket i 'Strategi for klimatilpasning 2014'. Formålet med klimatilpasningsstrategien er at planlægge kommunens klimaindsats, at tænke den sammen med byplanlægningen og sektorplanlægningen, samt at koordinere indsatsen med de øvrige kommuner i hovedstadsområdet.

Hovedindholdet fra klimatilpasningsstrategien er indarbejdet i Kommuneplan 2016.

Samarbejde

Generelt er kommunerne og forsyningsselskaberne vigtige samarbejdspartnere i løsningen af klimaudfordringerne og arbejdet med den fortsatte udvikling af de enkelte kommuner. Vores klimatilpasningsstrategi er derfor udarbejdet i tæt dialog med HOFOR, og denne dialog vil fortsætte i arbejdet med de konkrete handleplaner og revisionen af spildevandsplanen, som skal sikre udmøntningen af strategien.

I hovedstadsområdet er kommuner og vandselskaber tæt bundet sammen i de oplande, som regnvandet afledes til, og derfor er det bydende nødvendigt, at samarbejde om løsningen af de udfordringer, som klimaforandringerne og de der af følgende ændrede nedbørsforhold byder os. Strategien er derfor udarbejdet i et samarbejde på tværs af kommunerne i hovedstadsområdet.

Borgere, boligselskaber og virksomheder er også vigtige aktører i klimatilpasningsarbejdet. De kan f.eks. hjælpe med at aflaste kloakkerne ved etablering af LAR-løsninger (Lokal Afledning/Anvendelse af Regnvand), og de kan sikre sine ejendomme mod oversvømmelse ved skybrud ved f.eks. at etablere højvandslukker. Det er sigtet at inddrage alle parter i arbejdet med klimatilpasningen, så deres muligheder og ressourcer bringes bedst muligt i spil.

6.1 Oversvømmelse fra regnvand

Væsentlige dele af Hvidovres kloaksystem er etableret i en tid, hvor der ikke forventedes så meget regn. Derfor skal kloaksystemets kapacitet forøges. Det er en opgave, der håndteres af HOFOR efter retningslinjerne i Hvidovres spildevandsplan. Der bør løbende ske en udvikling af kloaksystemet med tiltag, der tilpasser systemet til situationer med skybrud. Men kloaksystemet vil aldrig kunne håndtere de store skybrud.

Håndteringen af regnvand på terræn i forbindelse med skybrud skal forebygge og mindske skader på værdier og sikre fremkommelighed.

Regnvandet skal søges at indgå i grønne løsninger og ledes hen, hvor det gør mindst skade. Regnvandet må meget gerne være synligt i bymiljøet og i naturområderne, hvor dette er muligt, og på den måde øge områdernes naturmæssige og rekreative værdi.

Regnvandet skal så vidt muligt håndteres lokalt. Det kan f.eks. være ved at etablere nedsivningseguede belægninger, lokal opmagasinering i bassiner, søer eller lignende med vægt på øget bykvalitet. Ved lokal håndtering af regnvand skal der tages hensyn til nedsivningsforhold og drikkevandsinteresser. Klimatilpasningen skal derfor integreres i lokalplanlægningen og fremtidige bygge- og anlægsprojekter.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Der skal udarbejdes konkrete planer med en detaljeret kortlægning af og handlingsplaner for, hvordan skybrudsregn skal håndteres i de enkelte risikoområder i kommunen. De første tre prioriterede områder er Strandøre, Risbjerg og Vojensvej
- Gennem en revision af spildevandsplanen vil vi give HOFOR opgaven at klimasikre kloaksystemet i Hvidovre, så spildevandsplanens servicemål for opstuvning også kan overholdes under de fremtidige klimatiske forhold
- Mulighederne for at indgå aftale med HOFOR om at påbegynde etablering af skybrudsløsninger i kombination med klimasikring af kloaksystemet som medfinansieringsprojekter
- Der skal udarbejdes oplysningsmateriale til borgere og grundejere om, hvad de selv har af ansvar og muligheder for at sikre sig mod skybrud og oversvømmelser, samt om mulighederne for og formålet med at afkoble regnvand fra spildevandssystemet
- Klimatilpasning skal indarbejdes i kommunens løbende renovering og vedligeholdelse af sine veje/stier, friarealer og ejendomme.

Retningslinjer

6.1.1

Klimatilpasning skal indarbejdes i lokalplanlægningen inden for de 16 indsatsområder, der er udpeget på indsatsområdekortet i Klimatilpasningsstrategi 2014.

6.1.2

For at sikre mulighed for klimatilpasning skal der i forbindelse med planlægningen af byomdannelse, ny bebyggelse og anlæg i de 16 indsatsområder som minimum tages stilling til anvendelsen af følgende virkemidler:

- Grønne tage
- Regnvandsbede
- Minimums sokkelhøjde
- Forbud mod kældre
- Terrænregulering

- Naturlig overfladeafstrømning.

6.1.3

I perioden 2015-2018 udarbejder kommunen i samarbejde med ejere, brugere og forsyningsselskab konkrete klimatilpasningsplaner i tre indsatsområder, der forventes at blive Strandøre (6), Risbjerg (4) og Vojensvej (1). I perioden 2019-2025 udarbejder kommunen tilsvarende konkrete klimatilpasningsplaner for de resterende, udpegede indsatsområder.

6.1.4

Kommunens borgere og virksomheder skal i fremtiden kunne forvente følgende acceptniveauer:

- Almindelig regn (~~op til 10 års hændelse~~) inden for spildevandsplanens serviceniveau må ikke være årsag til oversvømmelser på terræn. Der må gerne stå og løbe regnvand på terræn, hvis det er rent regnvand, og dette ikke er til unødige gene for borgerne og grundejere.
- Ved skybrud (op til 100 års hændelse) må der maksimalt stå op til 10 cm vand på vejene. Vandet skal holdes i vejprofilet eller i dertil indrettede anlæg. Hvis der anvendes områder til opmagasinering af regnvand, der normalt har anden funktion, skal den maksimale magasineringstid for regnvand fastsættes ud fra hensyn til sundhedsrisiko og eventuelle gener for den normale brug af området.

Redegørelse

Hvidovre ligger lavt og nær havet, og der er ikke de store højdeforskelle i terrænet. Sammenholdt med, at Hvidovre støder op til den nederste del af Harrestrup Å, der fra naturens side er en af Vestegnens store afvandingsveje, gør dette kommunen relativt mere udsat for oversvømmelser fra skybrud, overløb fra åer og stormflod fra havet.

Topografien opdeler kommunen i flere områder, hvor regnvand naturligt vil strømme i forskellige retninger. Fra området øst for Avedøre Havnevej vil regnvandet naturligt strømme mod Harrestrup Å og Kalveboderne, mens det fra den vestlige del af Hvidovre vil strømme mod den nedre del af Fæstningskanalen. Fra et stort område midt i Hvidovre vil vandet naturligt strømme mod Køge Bugt.

Hvidovres geografi er dag stærkt præget af infrastrukturanlæg, der også har stor betydning for vandets strømningsveje. Jernbanen Roskilde-København har siden midten af 1800-tallet afskåret den naturlige afvandning fra moseområdet ved Rebæk Sø, mens Vestvolden fra slutningen af 1800-tallet har blokeret for den naturlige afstrømning fra store dele af Avedøre. Opfyldningen langs Kalvebodernes kyst, og ikke mindst etableringen af Avedøre Holme, i 1950'erne og '60'erne ændrede drastisk regnvandets naturlige strømning mod havet for den østlige og sydlige del af Hvidovre.

Som modtræk til begrænsningerne i den naturlige afstrømning – og i takt med kommunens udvikling fra landbrugsområde til bebygget forstadskommune – har kloaksystemet fået en større og større rolle i afledningen af regnvand. Skønsmæssigt står kloaksystemet i dag for afledningen af 30 % af den normale regn, der falder i Hvidovre.

Kloaksystemerne i Hvidovre følger i store træk de naturlige afløbsområder, således at området øst for Avedøre Havnevej leder til Damhusåens Renseanlæg, mens området vest for Avedøre Havnevej og Avedøre Holme leder til Spildevandscenter Avedøre.

Der er samtidig forskel på, om der er tale om fælleskloakker, hvor regnvand og spildevand løber i samme ledning, eller der er tale om separatkloakering, hvor spildevandet løber i én ledning til renseanlægget, mens regnvandet løber i en anden ledning til nærmeste vandløb eller lignende. I Hvidovre er langt hovedparten af Damhusåens Renseanlægs oplandsområde fælleskloakeret, mens den væsentligste del af Spildevandscenter Avedøres oplandsområde er separatkloakeret.

I praksis betyder det, at hvis regnvand oversvømmer kloakker i et fælleskloakeret område, fører det til større sundheds- og forureningsmæssige problemer på grund af sammenblandingen med spildevand, end det vil være tilfældet med separatkloakerede områder. Skal de eksisterende kloakledninger udvides for at skabe større kapacitet er det også væsentlig dyrere, da alt vandet ledes til rensningsanlægget, der dermed også skal kunne håndtere en større vandmængde.

Samtidig er det vigtigt at være opmærksom på, at det i praksis ikke er muligt at sikre sig 100 % mod oversvømmelser. Dels vil der altid kunne komme en regn, der er større eller mere intensiv end der tidligere er oplevet, dels vil omkostningerne til at sikre stige voldsomt i takt med, at det ønskede sikringsniveau hæves.

Kloaksystemet ejes og drives af HOFOR ud fra retningslinjerne i Hvidovre Kommunes Spildevandsplan. I det omfang, der ønskes en ændring i disse retningslinjer, skal det ske via en revision af spildevandsplanen. Omkostningerne til kloaksystemet og spildevandsrensningen er finansieret via vandtaksterne.

Regnvandsmodel

Der er opstillet samlede, dynamiske, hydrologiske og hydrauliske modeller for kloak- og vandløbssystemet for kommunerne i HOFOR. Med disse modeller er det beregnet, hvor der er flaskehalse i afløbssystemet, og hvor afløbssystemet overbelastes i forbindelse med skybrud.

I kloakmodellen beskrives kloaksystemet i form af ledninger, brønde, pumpestationer og bassiner. Kloakmodellen indeholder også en beskrivelse af vandløbene og forbindelser mellem kloaksystem og vandløb. Kloakmodellen dækker næsten hele systemet, dog er ledninger med dimensioner under Ø300 mm udeladt.

For hver enkelt brønd i kloakmodellen er lavet en kobling til terrænmodel, hvor strømning af vand på overfladen kan beregnes. Der hvor beregningen viser, at der mangler kapacitet i kloaksystemet, og vandet dermed ikke længere kan håndteres af kloakken, bliver det overskydende vand - via brøndene - ført over til den koblede terrænmodel. Derfra beregnes det, hvor vandet vil strømme hen på terrænets overflade, og hvor dybt det vil flyde/stå.

Værdikort

Værdikortet for Hvidovre er et udsnit af det værdikort for hele hovedstadsområdet, som HOFOR har udarbejdet. Kortet viser de potentielle omkostninger ved skader som følge af oversvømmelser fra regn.

Skadesværdierne er opgjort ud fra erfaringstal for oversvømmelsesskader på boliger og erhverv. For alle byområder er de forventede omkostninger ved en eventuel oversvømmelse fastsat pr. m². For hver celle er udregnet mængden af f.eks. antal m² boliger. Hver celle udtrykker den samlede skadesomkostningsværdi, altså summen af alle skadesomkostninger, udtrykt i kroner.

Skader ved skybrud værdisættes med afsæt i markedspriser for udbedring af skader på ejendomme, veje mv. Af ikke-markedsværdier inkluderes tab af tid, eksempelvis længere rejsetid grundet oversvømmelse af en vej. De samlede skadesværdier indenfor celler af 100 x 100 m er opsummeret.

Der er taget udgangspunkt i den nuværende bebyggelse og arealanvendelse, og der således ikke taget hensyn til, at nogle områder vil skifte anvendelse eller tæthed over de kommende år.

Risikokort

Ved at gange sandsynligheden for oversvømmelsen med skadesværdien af en eventuel oversvømmelse beregnes risikoen for oversvømmelser. Risikoen kortlægges i de samme 100 x 100 m celler som skadesværdien blev kortlagt i. Risikoen for oversvømmelse af bygninger, infrastruktur og tekniske anlæg summeres op i cellerne.

Der fremkommer derved et kort som illustrerer områder, hvor oversvømmelser har store økonomiske konsekvenser og områder med mindre konsekvenser. Det er blandt andet på baggrund af risikokortet at kommunen udpeger og prioriterer sin klimatilpasningsindsats.

Risikokortet for Hvidovre viser, at cellerne med høj risiko ligger spredt rundt i kommunen, og at disse i mange tilfælde støder op til celler med ingen eller lav risiko. Risikokortet er dermed vanskeligt at anvende direkte som prioriteringsgrundlag for indsatsen for klimatilpasning.

Indsatsområder

Der er derfor udarbejdet et kort, der angiver 16 indsatsområder i kommunen, der samlet omfatter så godt som alle oversvømmelser på terræn ved en 100 års regn. De 16 områder er baseret på de hydrologiske oplande, kloakoplande, områder med oversvømmede ejendomme m.v. så der som udgangspunkt kan arbejdes med fælles løsninger inden for de enkelte prioriteringsområder.

Kortet omfatter ikke eksempelvis motorveje, som godt nok er væsentlige i den større infrastruktur, men hvor den konkrete indsats er begrænset til at Vejdirektoratet sikrer driften af sine pumpestationer og at kommunen/HOFOR medregner vandmængderne derfra.

I tabellen herunder opgøres den samlede risiko i de enkelte indsatsområder samt procentdelen af oversvømmede ejendomme i området. Kortet kan derfor både illustrere de områder, hvor klimatilpasningsindsatsen er mest påtrængende ud fra økonomiske betragtninger og ud fra, hvor mange mennesker, der bliver berørt.

Indsatsområde	Andel af samlet risiko (%)	Andel af bygninger der oversvømmes (%)	Andel af kældre der oversvømmes (%)	Andel af bygninger der oversvømmes i stueetage (%)	Sum af risiko (kr. pr. år)	Top 5 placeringer
1- Vojensvej	0	38	46	19	44.533	<<<
2- Kløverprisvej mv.	3	13	17	4	319.939	
3- Baunebakken mv.	22	5	13	3	2.287.650	<
4- Risbjerg	5	15	24	4	475.325	<
5- Grenhusene mv.	0	12	8	11	38.486	<
6- Strandøre	7	39	50	25	746.132	<<<<
7- Grækerkvarteret mv.	5	10	16	5	558.192	
8- Strandmarkskvarteret	18	8	16	4	1.858.393	<
9- Avedøregårdsvej mv.	3	8	16	3	261.139	
10- Ærtebjergvej mv.	4	12	17	8	44.843	
11- Avedøre Landsby	0	17	13	11	5.030	<<
12- Avedøre Stationsby	0	8	43	5	28.509	<
13- Parallelvej mv.	9	8	18	4	972.482	<<
14- Avedøre Holme	2	4	13	2	250.152	
15- Brandstationerne	19	24	-	24	1.941.850	<<<
16- Hvidovre Hospital	2	47	-	-	210.482	<
I alt	100				10.443.136	

Mulige tiltag til sikring mod skybrudsvand

Der er i dag udviklet mange forskellige tiltag, der kan anvendes til at undgå skader i forbindelse med skybrud. Fælles for dem alle er, at det er nødvendigt at se på hele forløbet fra skybrudsregnen falder, til den er endeligt udledt til havet eller nedsivet i jorden. I alle faser er der risiko for, at de store vandmængder medfører skader. De fleste skybrudstiltag har derfor et eller flere af nedenstående formål:

- Sikre bygninger mod skybrudsvand på terræn
- Forsinke og tilbageholde skybrudsvand
- Afkoble skybrudsvand fra kloak
- Styre skybrudsvand på overfladen
- Opmagasinere skybrudsvand lokalt
- Lede skybrudsvand ud, hvor og når det ikke gør skade.

Listen er langt fra udtømmende, men skal blot vise det meget brede spektrum af tekniske løsninger, der allerede nu er tilgængelige. Klimatilpasning i praksis er således ikke en teknisk udfordring, men det er en udfordring at vælge de tekniske løsninger, der fungerer bedst i hvert enkelt lokalområde og som samtidig giver mest muligt samfundsmæssig værdi i bred forstand.

6.2 Oversvømmelse fra havet

Stormflod er en voldsom naturkatastrofe. Pludselige oversvømmelser fra havet er voldsomme, ødelæggende og kan let kan koste menneskeliv. Senest medførte orkanen "Bodil" i 2013 store oversvømmelser især omkring Roskilde Fjord.

Et lavt sikringsniveau vil skabe en situation med gentagne oversvømmelser, der vil have store samfundsøkonomiske omkostninger og som i sidste ende vil gøre de pågældende områder ubeboelige.

Et højt sikringsniveau vil gøre skader på grund af stormflod til en sjældenhed. Når de så endelig kommer – når de etablerede diger ikke længere er nok – vil skaderne stadig blive voldsomme, men det vil kunne varsles i ganske god tid, så mennesker, og til en vis grad værdier, vil kunne nå at blive bragt i sikkerhed.

For et udbygget byområde som Hvidovre bør der være et højt sikringsniveau. Hvis det er realistisk med hensyn til økonomi, og eventuelle negative konsekvenser, må det som udgangspunkt være en målsætning at etablere en sikring til minimum en 1000 års hændelse.

Men vores konkrete målsætninger og initiativer til oversvømmelsessikring er også afhængige af, hvilke projekter, der viser sig realiserbare og hvilke alternative løsninger, der kan komme på tale. Afklaring af dette bliver det centrale spørgsmål i arbejdet i 2014-15 med risikostyringsplanen, som efterfølgende skal danne grundlag for en revision af klimatilpasningsplanen.

Kommunalbestyrelsens målsætninger:

- Der skal udarbejdes og vedtages en risikostyringsplan, der fastlægger, hvordan kommunen vil håndtere risikoen for oversvømmelse ved stormflod
- Vi vil indgå i et samarbejde med København og andre nabokommuner for at afklare, om fælles sluseløsninger mod stormflod kan realiseres.

Retningslinjer

6.2.1

Kommunens borgere og virksomheder skal i fremtiden kunne forvente følgende acceptniveauer:

- Ved oversvømmelse fra havet (op til 500-1000 års hændelse) skal det sikres, at bolig- og erhvervsområder ikke oversvømmes. Ved skybrud i Københavnsområdet skal det sikres, at Harrestrup Å eller Fæstningskanalen ikke oversvømmer bolig- eller erhvervsområder.

Redegørelse

Kystdirektoratets har udarbejdet en oversvømmelseskortlægning over Køge Bugt, som er et af de 10 områder i Danmark, der skal prioriteres i henhold til EU's oversvømmelsesdirektiv.

EU's oversvømmelsesdirektiv forpligter alle medlemslande til at vurdere og styre risikoen for ekstreme oversvømmelser enten i nationalt regi eller, i tilfælde af grænseoverskridende ekstreme oversvømmelser, ved at samarbejde på tværs af landegrænser. Når hvert EU-

medlemsland foretager en vurdering af risikoen for sådanne ekstreme oversvømmelser, skal det give anledning til at reducere risikoen for negative følger for menneskers sundhed, miljø, kulturarv og økonomisk aktivitet.

Kystdirektoratets udpegning af Køge Bugt som risikoområde indebærer, at Hvidovre Kommunalbestyrelse i 2014 skal vedtage et udkast til risikostyringsplan for stormflod. Risikostyringsplanerne skal omfatte alle aspekter af risikostyring med særlig vægt på forebyggelse, sikring og beredskab.

Forebyggelse kan eksempelvis være, at eventuelle fremtidige oversvømmelseskader undgås ved ikke at opføre beboelse og industrianlæg i områder, der har været eller kan blive udsat for oversvømmelser.

Sikring indebærer, at der træffes foranstaltninger, både anlægsmæssigt og af anden art, for at formindske sandsynligheden/risikoen for oversvømmelser og/eller oversvømmelsernes følger i bestemte områder.

Beredskab vil sige, at borgere oplyses om oversvømmelsesrisikoen, og om hvad de skal gøre i tilfælde af oversvømmelse, f.eks. ved at gældende beredskabsplaner tager højde for oversvømmelsesrisikoen.

I Kystdirektoratets oversvømmelseskortlægning opereres med tre oversvømmelsesscenarier. Et, som sker med stor sandsynlighed, et som sker med middelstor sandsynlighed og et som sker med lille sandsynlighed. Sandsynligheden skal her forstås som hvor ofte hændelsen statistisk set vil gentage sig.

Kortlægningen er gennemført ud fra historiske data, hvor vandstande er blevet målt gennem mange hundrede år. Der er tillagt en værdi for den generelle, klimabestemte vandstandsstigning, og der er fratrukket en værdi for den generelle landhævning.

Oversvømmelseskort

Ifølge Kystdirektoratets kortlægning bør Køge Bugt vurderes ud fra stormflodshændelsen i 1872, der medførte en vandstand på 2,71 m over normal vandstand ved Avedøre. Tages klimaforandringerne frem til år 2060 i betragtning svarer det til en vandstand på 3,04 meter over det havniveau, vi har i dag (2012). En stormflod af den størrelse vil medføre betydelige oversvømmelser i Hvidovre med væsentlig risiko for menneskeliv og væsentlige skadesomkostninger til følge.

Kortet viser oversvømmelsens udbredelse, hvis stormfloden i 1872, ville ske igen i 2012. Kortet viser dels at området fra Langhøjskolen og nordpå op langs Kalveboderne og ind af Harrestrup Å som forventet vil blive ramt af omfattende oversvømmelser. Men det viser samtidig, at oversvømmelsessikringen af Avedøre Holme, der er designet til at modgå oversvømmelser op til 3 meter (den gule streg), ikke er komplet. Årsagen til, at Avedøre Holme ikke er oversvømmet er udelukkende, at "hullerne" i oversvømmelsessikringen er så tilpas små, at vandet ikke når frem til Avedøre Holme, inden stormfloden forventes at trække sig tilbage.

Desværre har Kystdirektoratet kun regnet på en oversvømmelse med ringe sandsynlighed i 2012, hvorfor materialet ikke umiddelbart kan anvendes i forhold til en tilsvarende hændelse i år 2100.

To forhold kan dog læses ud af Kystdirektoratets kortlægning: Den maksimale vandstand må i 2100 forventes at blive omkring 67 cm højere end i dag, og den tid, som oversvømmelsen vil være over det kritiske niveau, bliver ca. tre gange længere. Det første forhold vil medføre, at en større del af boligområderne vil blive oversvømmet, mens det sidste forhold vil medføre, at

sandsynligheden for, at oversvømmelsen når at dække hele Avedøre Holme er markant forøget.

Risikokort

Kystdirektoratet har også udarbejdet risikokort for konsekvenserne af oversvømmelser. Med risiko forstås der de årlige, gennemsnitlige omkostninger en oversvømmelse vil medføre.

I Kystdirektoratets kortlægning er risikoen ved stormflod opgjort i form af de forventede årlige samfundsøkonomiske omkostninger i tilfælde af, at der ikke gøres en indsats for at imødegå oversvømmelserne. De forventede, årlige omkostninger fremgår af tabellen herunder.

Stormflodsscenario	Gentagelses- hyppighed (år)	Årlig omkostning 2012 (kr/år)	Årlig omkostning 2050 (kr/år)	Årlig omkostning 2100 (kr/år)
Ringe sandsynlighed	1000	461.634	1)	1)
Middelstor sandsynlighed	100	166.995	1.190.395	2.439.952
Stor sandsynlighed	20	163.698	3.176.841	1)

Note 1: Scenariet er ikke beregnet af Kystdirektoratet

Som det fremgår af tabellen forventes de årlige omkostninger forbundet med skader efter stormflod at stige voldsomt de kommende år. Ses på en stormflod med stor sandsynlighed vil de årlige omkostninger frem til 2050 næsten 20-dobles. For en stormflod med middelstor sandsynlighed vil de årlige omkostninger frem til 2050 7-dobles, mens det frem til 2100 forventes af 14-dobles.

Mulige løsninger

Oversvømmelsesdirektivet peger i udgangspunktet på tre løsningsstrategier: Forebyggelse, sikring og beredskab.

For en udbygget kommune som Hvidovre vil den eneste mulighed for at forebygge skader ved oversvømmelse være at rydde de byområder, der er udsat for oversvømmelsesrisiko og lægge dem hen som naturområder. Dette anses ikke for en farbar strategi. Derfor må vores tiltag mod den øgede risiko for oversvømmelser koncentrere sig om sikring og beredskab.

Risikoen for oversvømmelse er allerede til stede nu, og vil også fremover være til stede – selv efter en yderligere sikring er etableret. Derfor må vores beredskabsplan omfatte risikoen for oversvømmelse.

Tilbage står en afklaring af hvilket niveau af sikring, der ønskes etableret for de enkelte indsatsområder, og hvordan denne sikring skal etableres.

Følgende initiativer til sikring mod stormflod har indtil videre været bragt på bane i forskellige sammenhænge:

- **Fælles sikring af København**

Københavns Kommune har i sin klimatilpasningsplan fra 2011 skitseret en stormflodssikring af København i form af blandt andet sluseporte ved henholdsvis Trekronerfortet og Avedøre Holme, der også vil inddrage de mest udsatte dele af Hvidovre. Sikringen syd for Kalvebodbroen falder naturligt ind i den eksisterende kystsikring omkring Vestamager, Avedøre Holme og Køge Bugt Strandpark, der allerede i dag har et meget højt sikringsniveau. Endelig lægger den op til en samlet løsning på hele strækningen fra Store Vejle Å til Mølleåen, inklusive Amager.

- **Lokale diger i Kalveboderne**

Et tidligere udarbejdet skitseprojekt peger på muligheden for anlæg af diger langs kysten ud mod Kalveboderne til sikring af de bagvedliggende boligområder. Eventuelt kan diget langs Strandsumpen udføres som fremskudt dige for ikke at skade strandsumpen unødigt. Digerne vil være relativt billige at etablere, men vil tage udsynet over Kalveboderne og begrænse området rekreative værdier, hvis de skal etableres i en højde, der giver et rimeligt sikringsniveau. En del af diget skal etableres i internationalt naturbeskyttelsesområde, og det er sandsynligt, at strandsumpens natur vil ændre sig som resultat af et fremskudt dige.

- **Retablering af eksisterende sikring af Avedøre Holme**

Den nuværende oversvømmelsessikring omkring Avedøre Holme, der strækker sig op til Gammel Køge Landevej i vest og op forbi Langhøjskolen i øst, sikrer i dag ikke til det niveau (3 m), som den i sin tid blev designet til. Det er kun enkelte steder, at sikringen ikke er tilstrækkelig, og det vil være en lille indsats at genetablere en sikring til 3 m for Avedøre Holme og boligkvartererne nord for og til og med Langhøjskolen.

- **Koordineret sikring mod oversvømmelser fra skybrud og stormflod ved Harrestrup Å**

Vi indgår i et samarbejde med alle oplandskommunerne til Harrestrup Å om en fælles udnyttelse af åen som skybrudsvej. Alt afhængig af, hvilke løsninger der aftales her, vil de i større eller mindre omfang også sikre mod oversvømmelser fra stormflod.